

Samrådsredogörelse

VIMMERBY KOMMUNS ÖVERSIKTSPLAN

1 Sammanfattning av genomfört samråd	4
1.1 Informationsinsatser under samrådet	4
2 Förändringar i översiktsplanen	5
2.1 Utvecklingsområden	5
2.1.1 Vimmerby	6
2.1.2 Södra Vi	7
2.1.3 Gullringen	7
2.1.4 Frödinge	7
2.2 LIS-områden	8
2.3 Övriga förändringar	8
3 Redovisning av inkomna yttranden	10
3.1 Utvecklingsavdelningen	12
3.2 Barn- och utbildningsnämnden	14
3.3 Pensionärsrådet	14
3.4 Socialnämnden	15
3.5 Gatukontoret	15
3.6 VEMAB & VIFAB	15
3.7 Miljö- och byggnadsnämnden	17
3.8 Länsstyrelsen Kalmar län	18
3.9 Svenska kraftnät	41
3.10 Luftfartsverket	41
3.11 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	42
3.12 Energimyndigheten	46
3.13 Skogsstyrelsen	47
3.14 Jordbruksverket	47
3.15 Trafikverket	48
3.16 Post- och telestyrelsen	50
3.17 Statens geotekniska institut	51
3.18 Region Kalmar	53
3.19 Region Jönköping	60
3.20 Region Östergötland	60
3.21 Eksjö kommun	61
3.22 Oskarshamns kommun	62
3.23 Ydre kommun	64
3.24 Västerviks kommun	64
3.25 Kalmar kommun	65

3.26 Hultsfreds kommun	67
3.27 Växjö Småland Airport	69
3.28 Storebro IF	69
3.29 Cykelklubben Wimer	71
3.30 E.ON Energidistribution AB	74
3.31 Vattenfall Vindkraft AB	77
3.32 Tuna Intresseförening	82
3.33 LRF i Vimmerby	83
3.34 Yttrande 1	84
3.35 Yttrande 2	84
3.36 Yttrande 3	85
3.37 Yttrande 4	86
3.38 Yttrande 5	88
3.39 Yttrande 6	90
3.40 Yttrande 7	91
3.41 Yttrande 8	91
3.42 Yttrande 9	93
3.43 Yttrande 10	96
3.44 Yttrande 11	97
3.45 Yttrande 12	97
3.46 Yttrande 13	101
3.47 Yttrande 14	110
3.48 Yttrande 15	111
3.49 Yttrande 16	113

1 Sammanfattning av genomfört samråd

Förslaget till ny översiktsplan för Vimmerby kommun med tillhörande hållbarhetsbedömning, inklusive miljökonsekvensbeskrivning, har varit ute på samråd under perioden 6 december 2022 till 19 mars 2023.

Ursprungligen var samrådstiden satt till den 19 februari, men eftersom grannkommunerna beklagligt nog hade fallit bort från samrådsutskicket förlängdes samrådstiden med 4 veckor.

Samrådet är en del av planprocessen och styrs av plan- och bygglagen. Syftet med samrådet är att få in synpunkter på förslaget. I samrådsredogörelsen redovisas inkomna synpunkter från samrådstiden tillsammans med kommunens svar på hur synpunkterna beaktas i den fortsatta hanteringen av planärendet. Här redovisas även de ändringar av planhandlingarna som framförda synpunkter har föranlett (3 kap. 11 § PBL).

1.1 Informationsinsatser under samrådet

Under samrådstiden fanns planhandlingarna tillgängliga på kommunens hemsida. I Stadshusets kontaktcenter fanns det en bemannad utställning om översiktsplanen och processen under två veckors tid under december månad. Vid samrådets början skickades pressmeddelande ut och annonsering/kungörelse gjordes i lokalmedia (både digitalt och tryckt) samt via kommunens sociala media-kanaler, där även påminnelser gjorts under samrådstiden.

Andra evenemang som genomfördes där allmänheten uppmärksammades om samrådet var på Tomtenatta den 15 december på Stora torget samt under två samrådsmöten i Stadshuset då politiker och tjänstepersoner fanns på plats för att informera om planförslaget och svara på frågor. Ett informellt besök på aktivitetshuset Fabriken skedde även den 8 februari.

Övriga informationsinsatser om samrådet har inneburit uppsatta affischer på strategiska platser runt om i kommunen, mailutskick till berörda samt personliga möten med utvalda målgrupper, exempelvis ungdomar, handelsorganisationen, pensionärsrådet, lokala brottsförebyggande rådet samt näringsliv, privatpersoner och markägare som efterfrågat djupare förståelse. Uppskattningsvis har sammanlagt ett 60-tal individer besökt de olika tillfällena för att få mer information om översiktsplanen.

2 Förändringar i översiktsplanen

Inkomna synpunkter har tillsammans med fortsatta analyser och studier föranlett vissa ändringar i förslaget till översiktsplan. Översiktsplanen har förtydligats och kompletterats i vissa delar med ytterligare information utifrån ökad kunskap från inkomna synpunkter under samrådstiden. Utöver redovisade ändringar i detta kapitel har också mindre justeringar och förtydliganden av redaktionell karaktär av planhandlingarna gjorts.

Översiktsplanens struktur har förändrats markant sedan samrådet. Förutsättningar har bland annat lyfts ut som en bilaga till översiktsplanen istället för att vara inbäddad i den. Målet med förändringen är att skapa en tydligare särskildring mellan vad som är planen framåt och vad som är underlag och dagsläge. Att helt särskilja förutsättningar från själva översiktsplanen är dock svårt och viss överlappning kan inte undvikas. I den digitala StoryMap-versionen har strukturförändringen medfört att bilagan med Förutsättningar redovisas som en egen StoryMap.

Notera att de förändringar som beskrivs i detta kapitel redogör för de huvudsakliga förändringarna i översiktsplanen antingen till följd av inkomna yttranden eller utifrån nytillkommen information. Mindre omfattande justeringar eller tillägg redovisas inte. Förändringar har skett i översiktsplanen och de två tillhörande bilagorna *Förutsättningar* och *Hållbarhetsbedömning*.

2.1 Utvecklingsområden

De områden som i samrådsversionen benämndes "Planförslag" kallas i granskningsversionen för "Utvecklingsområden". Viss numrering av dessa utvecklingsområden stämmer överens med samrådsversionen medan vissa områden fått en annan numrering.

Vissa tillkommande utvecklingsområden består av områden som redan är planlagda men inte helt utbyggda. Dessa områden var i samrådsversionen utpekade som befintliga områden utifrån att de redan omfattades av gällande detaljplaner. Efter samrådet valde kommunen dock att lyfta in dessa som utvecklingsområden för att tydligare belysa att dessa områden fortsatt avses utvecklas. Dock tydliggörs också att detaljplanerna behöver ses över utifrån idag kända förutsättningar och behov. Vid behov avser kommunen att upprätta nya, ändra eller ersätta detaljplaner där så bedöms lämpligt.

Efter att översiktsplanen var ute på samråd togs en klimatriskbedömning fram som bland annat inkluderade skyfallskarteringar för kommunens tätorter. Skyfallskarteringarna bidrog till diverse revideringar av översiktsplanen för att bättre ta hänsyn till översvämning vid skyfall och höga vattennivåer vid utpekande av utvecklingsområden samt tydligare belysa vikten av fördjupade utredningar vid framtida utveckling. De utvecklingsområden som kvarstår i översiktsplanens granskningsversion och som riskerar att översvämma vid skyfall eller höga vattennivåer har alla kompletterats med skrivelser som tydliggör att detta ska beaktas vid framtida utveckling.

Utvecklingsambitionen för respektive utvecklingsområde där hållbar dagvattenhantering är särskilt viktigt har tydliggjort avseende att dessa frågor ska belysas särskilt i kommande planarbete.

Översiktsplanen har sedan samrådet tydliggjorts med utpekade grönområden i samtliga orter, där exempelvis idrottsplatser utomhus inkluderats.

2.1.1 Vimmerby

Utvecklingsområde 1 i Vimmerby har utökats sedan samrådet.

Det markområde som i samrådsversionen var utpekat som *Planförslag 2, mångfunktionell bebyggelse* i Vimmerby är i granskningsversionen inte längre utpekat för ändrad användning. I granskningsversionen finns i dess närhet *Utvecklingsområde 18, grönområde och park* utpekat vilket bättre speglar dagens nyttjande av området och möjliggör för utveckling i samklang med områdets rekreativvärden.

Sedan samrådet av översiktsplanen har kommunen lämnat positivt planbesked för att planlägga det område som i granskningsversionen av översiktsplanen kallas *Utvecklingsområde 5* i Vimmerby stad (tidigare *Planförslag 5*). I planbeskedet anger kommunen att området ska utvecklas för bostadsändamål. Området är därför fortsatt utpekat för utveckling i översiktsplanen, de värden som finns i området gör det till en attraktiv plats för bostäder. Sedan samrådet har dock antalet föreslagna bostäder i området minskat från 40 bostäder till 30 bostäder och fler samt tydligare ställningstaganden för hur området ska utvecklas har tillkommit. I samband med detaljplaneläggning kommer även området att utredas djupare avseende bland annat natur- och rekreativvärden.

Området som i samrådsversionen kallades för *Planförslag 4* i Vimmerby tätort är i granskningsversionen inte utpekat som ett utvecklingsområde. Kommunens planer på att uppföra en ny skola på området har förändrats

och området är istället utpekade som ett befintligt grönområde med ambitionen att området huvudsakligen ska vara såsom det är idag.

Planförslag 11 och 12 i Vimmerby finns inte längre kvar som utvecklingsområden i granskningsversionen med avseende på buller, översvämning och jordbruksmark.

Ställningstagande avseende *utvecklingsområde 10 och 17* (Vimmerby) har tillkommit för att tydliggöra att dessa ska utvecklas parallellt för att säkerställa att miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller inte överskrids.

2.1.2 Södra Vi

Planförslag 2 i samrådsversionen finns inte längre kvar som utvecklingsområde i granskningsversionen till följd av att större delen av området består av sank- och torvmark.

I Södra Vi har ett utvecklingsområde för verksamheter och industri tillkommit sydväst om orten i anslutning till riksvägen. Mark som idag är planlagd för industri och som genomgår saneringsarbeten parallellt med översiktsplanen är även utpekade för framtida utveckling för verksamheter och industri.

2.1.3 Gullringen

Planförslag 1 i Gullringen har utökats österut i granskningsversionen och kallas för *Utvecklingsområde 1*. Utökningen av området innebär ökad flexibilitet vid framtida utformning av området och bättre möjligheter för samexistens av både bostäder och rekreativa värden. Text om hur området ska utvecklas har även kompletterats med att särskild hänsyn ska tas till samexistens och rekreativa värden.

Utvecklingsområde 5, mångfunktionell bebyggelse, i Gullringen har tillkommit i översiktsplanen sedan samrådet. Detta till följd av befintliga planer på hotell- och konferensverksamhet i området som kommunen ställer sig positiv till.

2.1.4 Frödinge

Utvecklingsområden i Frödinge har tagits bort, justerats eller tillkommit sedan samrådet. Ambitionen med revideringen av markanvändningen i Frödinge har varit att minska utpekande av jordbruksmark för utveckling samt bättre ta höjd för och utveckla hantering av översvämningrisker vid ett skyfall.

2.2 LIS-områden

Efter samrådet har LIS-området vid Krön tagits bort och delvis ersatts av *Utvecklingsområde 1, mångfunktionell bebyggelse*, vilket möjliggör för bland annat bostadsutveckling vid södra delen av Krön. Denna revidering bedöms mer lämplig utifrån det tätortsnära läget och intention att växa norrut. De markområden som omfattades av aktuellt LIS-område i samrådsversionen och som inte pekats ut som *Utvecklingsområde 1, mångfunktionell bebyggelse* i granskningsversionen bedömdes efter vidare studier inte var lämpligt för utpekande av LIS. Detta då berörda markområden antingen består av primärt jordbruksmark eller redan är planlagd för ny bostadsbebyggelse.

Efter samrådet har ett LIS-område pekats ut vid Stora Holmsjön. Området är sedan tidigare utpekade som LIS-område och nuvarande markägare har visat intresse för utveckling i området vilket medför ökar sannolikheten för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Efter samrådet har ett LIS-område pekats ut vid sjön Solnen. Närområdet är sedan tidigare utpekade som LIS-område och nuvarande markägare har visat intresse för utveckling i området vilket medför ökar sannolikheten för landsbygdsutveckling i strandnära läge.

2.3 Övriga förändringar

Sedan samrådet har den grönpelan som avsåg tas fram utvecklats till en gröns- och blåstrukturplan där även vatten och vattendrag berörs.

Texter om rekreation, friluftsliv samt idrotts- och fritidsverksamhet har belysts, utvecklats och stärkts där bland annat fler ställningstaganden har lyfts in i avseende dessa teman. Syftet med de utvecklade texterna och tillkommande ställningstagandena är för att stärka dessa värden.

Texter om sociala värden såsom tillgänglighet, barnperspektiv, folkhälsa, jämställdhet och jämlikhet har utvecklats ytterligare och tydligare ställningstaganden har gjorts kring dessa aspekter.

Sedan samrådet har översiktsplanen justerats och en mindre andel jordbruksmark pekats ut för ändrad användning. Text om areella näringar har även utvecklats och förtydligats avseende hur mycket jordbruksmark som berörs av utvecklingsområden.

Efter samrådet genomfördes ett fördjupat arbete kring cykelleder i kommunen, både inom och mellan tätorter. Arbetet resulterade i att utpekande av befintliga cykelleder och cykelleder som bör utvecklas lyftes

in i översiktsplanens markanvändningskarta. Vilken standard utvecklade cykelleder ska ha är inget som översiktsplanen redovisar men de stråk där utveckling av cykelleder eftersträvas avses arbetas vidare med i kommande trafikstrategi/trafikplan.

Skrivelser om skydd av vattentäkter har översiktsplanen kompletterats med förtydligande ställningstaganden som går i linje med den befintliga VA-planen. Framst lyfts det att befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter ska uppdateras samt att nya vattenskyddsområden ska inrättas där det finns skyddsvärda vattentäkter.

Kommunen är positiv till markförlagda elledningar och i den mån kommunen har möjlighet att påverka utvecklingen avser kommunen främja utveckling av markförlagda ledningar, detta har tydliggjorts i översiktsplanen som ett ställningstagande.

Översiktsplanen har kompletterats med ambitionen om att ta fram en handlingsplan för laddinfrastruktur i kommunen.

Efter vidare dialog med Vimmerby Fibernät AB (VIFAB) har en stor del av informationen om fibernätet plockats bort ur översiktsplanen. Ambitionen om att fler ska kunna ansluta sig till fiberbaserade nät kvarstår.

3 Redovisning av inkomna yttranden

Enligt 3 kap. 11§ plan- och bygglagen ska kommunen redovisa resultatet av samrådet i en samrådsredogörelse, som också ska innehålla de förslag till ändringar som framförda synpunkter har föranlett. I samrådsredogörelsen svarar kommunen på de synpunkter som har inkommit under samrådstiden. Kommunens svar redovisas i vissa fall löpande utifrån yttrandets innehåll och i andra fall som ett sammanfattat svar efter yttrandet.

Under samrådstiden inkom 54 skriftliga yttranden. Av dessa har avstår fyra parter från att yttra sig. 17 av yttrandena är från privatpersoner, varav några är undertecknade av flera personer. Yttrandena, exkluderat de som avstått från att yttra sig, redovisas i detta kapitel tillsammans med kommunens svar.

Nedan redovisas vilka aktörer som har inlämnat synpunkter på platsförslaget samt vilket datum de ankommit till kommunen.

Förvaltningar, nämnder, råd och bolag, Vimmerby kommun

Utvecklingsavdelningen, fritidsenheten	2023-01-10 tillägg 2023-03-01
Barn- och utbildningsnämnden	2023-01-23
Pensionärsrådet	2023-02-07
Socialnämnden	2023-02-15
Gatukontoret	2023-02-19
VEMAB & VIFAB (förlängd svarstid)	2023-02-24
Miljö- och byggnadsnämnden (förlängd svarstid)	2023-03-14

Myndigheter, regioner, kommuner m.fl.

Region Jönköpings län	2023-01-12
Svenska kraftnät	2023-02-07
Eksjö kommun	2023-02-15
Region Östergötland	2023-02-16
Region Kalmar län	2023-02-20
Försvarsmakten (avstår)	2022-12-22
Havs- och vattenmyndigheten (avstår)	2023-01-11
Luftfartsverket	2023-01-17
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2023-01-18
Sjöfartsverket (avstår)	2023-01-27
Energimyndigheten	2023-01-31
Skogsstyrelsen	2023-02-02
Sveriges geologiska undersökning (avstår)	2023-02-03

Jordbruksverket	2023-02-07
Trafikverket	2023-02-09
Post- och telestyrelsen	2023-02-15
Statens geotekniska institut	2023-02-17
Länsstyrelsen Kalmar län (förlängd svarstid)	2023-02-21
Hultsfreds kommun (förlängd svarstid)	2023-03-17
Ydre kommun (förlängd svarstid)	2023-03-29
Oskarshamns kommun (förlängd svarstid)	2023-03-29
Västerviks kommun (förlängd svarstid)	2023-03-29
Kalmar kommun (förlängd svarstid)	2023-04-06

Företag, föreningar, organisationer m.fl.

Växjö Småland Airport	2023-01-10
Storebro IF	2023-02-13
Cykelklubben Wimer	2023-02-17
E.ON Energidistribution AB	2023-02-17
Vattenfall Vindkraft AB	2023-02-17
Tuna Intresseförening	2023-02-19
LRF i Vimmerby	2023-02-19

Privatpersoner

Observera att vissa yttranden som kommit in från privatpersoner i vissa fall undertecknats av fler än en person. Inom parentes kan ses hur många personer som undertecknat respektive yttrande.

1. Yttrande 1 (2)	2022-12-12
2. Yttrande 2 (2)	2022-12-21
3. Yttrande 3 (1)	2023-01-06
4. Yttrande 4 (1)	2023-01-17
5. Yttrande 5 (1)	2023-02-03
6. Yttrande 6 (1)	2023-02-08
7. Yttrande 7 (1)	2023-02-12
8. Yttrande 8 (78)	2023-02-14
9. Yttrande 9 (1)	2023-02-15
10. Yttrande 10 (1)	2023-02-16
11. Yttrande 11 (1)	2023-02-18
12. Yttrande 12 (1)	2023-02-19
13. Yttrande 13 (1)	2023-02-19
14. Yttrande 14 (2)	2023-02-19
15. Yttrande 15 (1)	2023-02-19
16. Yttrande 16 (1, inkommen via kartverktyg)	2023-02-19
17. Yttrande 17 (1)	2023-02-24

3.1 Utvecklingsavdelningen

s. 25, kartbilaga – frågetecken kring "friluftsområde" vid nr 2. Wimer bikepark.

Området nyttjas idag flitigt som friluftsområde för promenad, löpning, cykel och ridning. Utöver motionsspåren vid VOK så ger den här ytan större möjligheter till rekreation, fysisk aktivitet och friluftsliv för kommunens medborgare och är ett viktigt tätortsnära rekreationsområde. Vid VOK får varken häst eller cykel framföras på spåren varpå vi ser att det här området är ett viktigt komplement till de kommunala motionsspåren.

En justering av områdets karaktär innebär att befintliga cykelspår/slingor behöver tas bort helt eller göras om och prioriteras på andra ställen i kommunen där vi ser att det finns utmaningar att finna lämplig mark för ändamålet i tätortsnära miljöer. Att ta bort spåren helt skulle innebära att vi plockar bort en attraktiv och populär aktivitet för såväl medborgare som turister.

Nyligen har 1,5 mkr (Arvsfonden och LONA) satsats på området för att utveckla cykling som motionsform och tätortsnära friluftsområde.

Kommunens svar:

Det markområde som i samrådsversionen var utpekade som *Planförslag 2, mångfunktionell bebyggelse* är i granskningsversionen inte längre utpekade för ändrad användning. I granskningsversionen finns i dess närhet *Utvecklingsområde 18, grönområde och park* utpekade vilket bättre speglar dagens nyttjande av området och möjliggör för utveckling i samklang med områdets rekreationsvärden.

Övergripande

Överlag skulle vi önska mer/ fler "funktionella" grönområde för rekreation. Några av de utpekade parkområden är idag inte funktionella utan inhägnad åker/äng som inte bidrar till fysisk aktivitet. Vi är rädda att vi får för långt till grönområden framförallt för invånare som har funktionsnedsättning eller svårigheter att ta sig längre sträckor utifrån folkhälsoperspektiv och attraktiva boendemiljöer.

Övergripande åsikt att kommunen om möjligt skulle behöva säkra kommunal mark i våra orter för rekreation/park/grönytor där vi idag exempelvis har motionsspår, idrottsanläggningar och vandringsleder. Vad bli konsekvensen om dessa ideella initiativ skulle plockas bort i en framtid? Dessa anläggningar och spår ligger idag övergripande på privat/föreningsägd mark.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har sedan samrådet tydliggjorts med fler utpekade grönområden i samtliga orter, där exempelvis idrottsplatser utomhus inkluderats. Översiktsplanen som verktyg möjliggör idrottsutövande genom att säkerställa att det finns plats för olika typer av idrottsaktiviteter.

Frågor som rör initiativ från förenings- och idrottsverksamhet är något som översiktsplanen inte har rådighet över.

Översiktsplanen har dock tydliggjorts med att samverka med föreningslivet är viktigt i det fortsatta arbetet med kommunens fysiska planering.

Kompletteringar

Vi har svårt att uppfatta hur man i planen pratar om att förtäta staden och hur man samtidigt ska utveckla grönområden som är funktionella. Hur ska förtätning ske, ska vi bygga på höjden eller "klämma in" fler på befintliga områden. Då ser vi risken att det är grönområden som tas i anspråk. Vi ser att vid byggnation av nya bostadsområden och framtagande av nya tomter att hänsyn bör tas till det som idag gör Vimmerby attraktivt med närhet till grönområden, natur och parker. Att agera efter planer och värderingar kopplat till ex. SLUS för att öka Vimmerby attraktionskraft där grönområdet och natur är en viktig stomme för rekreation, kreativitet och lekfullhet. Vi ser en oro att naturliga mindre grönområden tas i anspråk och byggs bort där vi istället önskar bevara dessa. Vad händer om vi bygger bort gröna stråk i bostadsområdena för barn och ungas spontana lek och motoriska utveckling? Hur ändrar vi stadsbilden och det som är unikt för Vimmerby?

Kan utvecklingsavdelningen hjälpa till att markera ut viktiga grönområden utifrån våra perspektiv med folkhälsa, rekreation och attraktiva boendemiljöer till en "grön plan".

Mixen av olika bostäder för att undvika boendesegregation.

Trygghet som en aspekt under sociala konsekvenser av planförslaget.

Kommunens svar

Texter om rekreation, friluftsliv samt idrotts- och fritidsverksamhet har belysts, utvecklats och stärkts där bland annat fler ställningstaganden har lyfts in i avseende dessa teman. Syftet med de utvecklade texterna och tillkommande ställningstagandena är för att stärka dessa värden.

Texter om sociala värden såsom tillgänglighet, barnperspektiv, folkhälsa, jämställdhet och jämlikhet har utvecklats ytterligare och tydligare ställningstaganden har gjorts kring dessa aspekter.

Ett nytt ställningstagande har tillkommit sedan samrådet med avsikt att tydliggöra hur förtätning ska hanteras i den framtida samhällsutvecklingen. Ställningstagandet säger att hänsyn tas till platsens identitet och funktion, natur- och kulturvärden, gestaltning, stadsbild, genomförbarhet och värden för rekreation. Förtätning ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samt ska bidra till en ökad attraktivitet. Om förtätning är lämpligt bedöms i varje enskilt fall.

Efter samrådet genomfördes ett fördjupat arbete kring cykelleder i kommunen, både inom och mellan tätorter. Arbetet resulterade i att utpekande av befintliga cykelleder och cykelleder som bör utvecklas lyftas in i översiktsplanens markanvändningskarta. Vilken standard utvecklade cykelleder ska ha är inget som översiktsplanen redovisar men de stråk där utveckling av cykelleder eftersträvas avses arbetas vidare med i kommande trafikstrategi/trafikplan.

I framtida arbete med grön- och blåstrukturplan är det viktigt att utvecklingsavdelningen är med tidigt i arbetet.

3.2 Barn- och utbildningsnämnden

Översiktsplanen pekar ut platser för planerade nya bostadsområden, där antalet nya bostäder ökar relativt kraftigt. För Vimmerbys del handlar det exempelvis om 720 nya bostäder. Barn- och utbildningsnämnden vill föra fram vikten av att i den framtida planeringen av utökat antal bostäder, även planera för det ökade behovet av barnomsorg och skola som det utökade antalet bostäder kommer att resultera i. I övrigt har barn- och utbildningsnämnden inget att erinra.

Kommunens svar

Ställningstagandet i översiktsplanen som lyder "Kommunen ska säkerställa att antal skolor och förskolor anpassas efter antalet elever och behovet i kommunen." bedöms tillgodose detta yttrande.

3.3 Pensionärsrådet

Förslaget till översiktsplan är väl genomarbetat.

Det är viktigt att i översiktsplanen ta hänsyn till alla invånare – i olika åldrar och med olika behov.

Det är viktigt att fortsätta med dialogmöten och lyssna av vad kommuninvånarna tycker i olika frågor.

Det är viktigt att tillföra resurser för att genomföra och utveckla översiktsplanen och vid behov revidera den.

Tillgången till kommunikationer i kommunen är en viktig fråga.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet.

3.4 Socialnämnden

Socialnämnden överlåter till nämndens ledamöter att enskilt lämna in eventuella synpunkter på översiktsplanen.

Kommunens svar

Noteras.

3.5 Gatukontoret

[Yttrandet från Gatukontoret finns att tillgå i sin helhet hos Samhällsbyggnadsavdelningen, Vimmerby kommun. Kortfattat berör yttrandet bland annat trafikfrågor (främst kopplat till tåg och cykling), språkliga korrigeringar samt mer korrekt sakinformation.]

Kommunens svar

Yttrandet har huvudsakligen besvarats i intern dialog inom den kommunala organisationen.

Översiktsplanen har tydliggjorts och utvecklats kring dessa frågor, bland annat genom fördjupat arbete kring cykelleder i kommunen där tjänstepersoner från Gatukontoret varit delaktiga.

3.6 VEMAB & VIFAB

[Yttrandet från Vimmerby Energi & Miljö AB (VEMAB) och Vimmerby Fibernät AB (VIFAB) finns att tillgå i sin helhet hos Samhällsbyggnadsavdelningen, Vimmerby kommun. Kortfattat berör yttrandet bland annat dagvattenhantering, skydd av vattentäcker, översvämningssområden, fiber, avfall, allmänt vatten och avlopp, vissa utvecklingsområden, språkliga korrigeringar samt mer korrekt sakinformation.]

Kommunens svar

Yttrandet har huvudsakligen besvarats genom intern dialog mellan den kommunala organisationen och VEMAB/VIFAB.

Översiktsplanen har tydliggjorts och utvecklats kring de frågor som yttrandet berört. Revideringarna har primärt varit utvecklingar och förtydliganden av olika delar i översiktsplanen och tillhörande bilagor.

Avseende skydd av vattentäkter har översiktsplanen kompletterats med förtydligande ställningstaganden som går i linje med den befintliga VA-planen. Framst lyfts det att befintliga vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter ska uppdateras samt att nya vattenskyddsområden ska inrättas där det finns skyddsvärda vattentäkter. I Vimmerby stad berörs utvecklingsområde 10, 16 och 17 delvis av vattenskyddsområde. Bedömningen är att dessa inte motverkar vattenskyddet och frågan kommer belysas ytterligare vid framtida planläggning. I övrigt berörs inga vattenskyddsområden av utpekade utvecklingsområden.

Efter vidare dialog med VIFAB har en stor del av informationen om fibernätet plockats bort ur översiktsplanen. Ambitionen om att fler ska kunna ansluta sig till fiberbaserade nät kvarstår.

Efter att översiktsplanen var ute på samråd togs en klimatriskbedömning fram som bland annat inkluderade skyfallskarteringar för kommunens tätorter. Skyfallskarteringarna bidrog till diverse revideringar av översiktsplanen för att bättre ta hänsyn till översvämning vid skyfall med även höga vattennivåer vid utpekande av utvecklingsområden samt tydligare belysa vikten av fördjupade utredningar vid framtida utveckling. De utvecklingsområden som kvarstår i översiktsplanens granskningsversion och som riskerar att översvämma vid skyfall eller höga vattennivåer har alla kompletterats med skrivelser som tydliggör att detta ska beaktas vid framtida utveckling.

Text om hantering av dagvatten har utvecklats. Utvecklingsambitionen för respektive utvecklingsområde där hållbar dagvattenhantering är särskilt viktigt har tydliggjorts avseende att dessa frågor ska belysas särskilt i kommande planarbete.

För samtliga utvecklingsområden kommer djupare utredningar att göras vid framtida detaljplaneläggning. De områden som yttrandet lyfter som möjligen olämpliga för byggnation till följd av översvämningsrisk, blöt mark eller hög grundvattennivå kommer därför utredas djupare avseende de frågorna vid kommande detaljplaneläggning. Ifall det vid djupare studier visar sig att det inte är möjligt att planlägga ett område för önskat ändamål

kommer detta att hanteras i framtida processer. Kommunen är fortsatt positiv till prövning av planläggning i de berörda områdena. De områden som yttrandet nämner är i granskningsversionen av översiktsplanen benämnda som *Utvecklingsområde 13* i Vimmerby och *Utvecklingsområde 1* i Södra Vi respektive Tuna. De två områdena *Planförslag 11* och *12* i Vimmerby har plockats bort efter samrådet, bland annat till följd av översvämningsrisk.

3.7 Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden ser positivt på att Vimmerby kommun tar fram en ny översiktsplan. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att lämna följande synpunkt på underlaget:

I avsnitt 8.5.2 Hälsa och säkerhet i Hållbarhetsbedömningen beskrivs risker kopplat till översvämning, skyfall, värmeböljor och erosion i ett förändrat klimat. Denna del kan med fördel kompletteras med riskerna med torka.

Kommunens svar

Hållbarhetsbedömningen har utvecklats och uppdaterats parallellt med revideringen av översiktsplanen.

3.8 Länsstyrelsen Kalmar län

Länsstyrelsen övergripande synpunkter

Länsstyrelsen bedömer överlag förslaget till översiktsplan som tydligt, lättläst och med goda och rimliga ambitionsnivåer på många områden. Planförslaget innehåller avvägningar mellan intressen och strategiska beslut som på det stora hela är bra och viktiga och ligger i linje med många av hållbarhetsmålen, miljömålen och mål för utveckling. Ett flertal områden inom ÖP-dokumentet behöver dock utvecklas och Länsstyrelsen konstaterar att MKBn innehåller brister som måste åtgärdas för att handlingen ska bedömas uppfylla gällande lagkrav.

Länsstyrelsens synpunkter enligt 3 kap. 10 § PBL

Riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken (MB)

Länsstyrelsen noterar en generell felskrivning/missuppfattning i fråga om vem som pekar ut riksintressen. Det är inte Länsstyrelsen som pekar ut riksintressen - det är varje central myndighet som har fastställt sina respektive riksintresseanspråk. Detta bör korrigeras.

Länsstyrelsen saknar en kommuntäckande karta, i läsbar skala, som redovisar aktuella riksintresseanspråk med planerade utbyggnadsområden, LIS-områden och utredningso>mråden för vindkraft. Med en samlad kartredovisning skulle förhållandet mellan planerad utveckling och riksintresseanspråk tydliggöras och potentiella konflikter synliggöras.

Kommunens svar:

I samband med granskningen ges möjlighet att utforska den digitala kartan på ett fördjupat sätt där möjlighet ges till att tända och släcka kartsikt på egen hand. Ambitionen är att detta ska öka läsbarheten och göra översiktsplanen med tillhörande underlag mer tillgänglig.

Riksintressen för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB

Kommunen har på ett övergripande plan lyft fram de intressen som kräver planmässiga överväganden. Det finns dock ett behov av att komplettera ÖP med mer närmare analyser av de lokala faktiska förhållandena och att utveckla de egentliga planmässiga ställningstagandena så att planeringen ger den tydlighet som efterfrågas i fortsatta prövningar.

Kommunens svar:

Kommunen avser att i framtida naturvårdsprogram djupare analysera särskilt värdefulla naturmiljöer, däribland

riksintresseområden, och ta fram riktlinjer för hur dessa kan skyddas, bevaras och stärkas.

Riksintressen för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § MB

Kommunen har på tillräckligt sätt definierat generella ställningstaganden för säkerställande av riksintressen för kulturmiljövård. Länsstyrelsen anser dock att ÖPn även bör ange en övergripande planeringsinriktning för respektive riksintresseområde. Kommunen bör tolka hur den utveckling som man vill genomföra förhåller sig till områdenas värden, identifiera eventuella risker för skada samt redogöra för hur negativ påverkan eller påtaglig skada då ska undvikas.

Länsstyrelsen anser att de avsnitt som presenterar riksintresseområdena ska återge den av Riksantikvarieämbetet beslutade lydelsen, uppdelad på "Motivering" och "Uttryck för riksintresset". Det blir då tydligare på vilka grunder områdets anses riksintressant och vilka de värdebärande elementen och egenskaperna är. Listningen av de fysiska uttrycken för riksintresseområdets kulturmiljövärde är viktig för bedömningen av huruvida en planerad åtgärd kan komma att orsaka påtaglig skada på riksintresset och ger en vägledning hur ett område kan fortsätta utvecklas.

Kommunen har tagit ställning till att områden som ska utredas för vindkraft inte ska finnas inom områden för riksintresse för kulturmiljövården. Enligt kartan på sida 12 i MKB på finns dock viss överlappning mellan utpekade områden för vindkraft och riksintresse för kulturmiljövården och vissa områden ligger i direkt anslutning till riksintresseanspråk. I den digitala kartan syns överlappningen tydligare. I PDF-versionen (s. 63) ser också ett av områden för vindbruk ut att ligga nästan helt inom riksintresse för kulturmiljövården. Kartorna i MKB och i planförslaget skiljer sig alltså åt, vilket gör det svårt att ta ställning var kommunen avser utreda vindkraft. Länsstyrelsen ser i sammanhanget behov att påpeka att även åtgärder utanför ett riksintresseområde kan ge påtaglig skada på ett riksintresseanspråk.

Kommunens svar:

I bilagan Förutsättningar har beskrivningar av riksintressen för kulturmiljövård reviderats för att ordagrant återspegla Riksantikvarieämbetet beslutade motivering och beskrivning av uttryck för riksintresset. Kommunen avser att i framtida kulturmiljöprogram djupare analysera särskilt värdefulla kulturmiljöer, däribland riksintresseområden, och ta fram riktlinjer för hur dessa kan skyddas, bevaras och framhävas.

Områden och riktlinjer för potentiell vindkraftsetablering har reviderats sedan samrådet.

Riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB

Kommunen har på ett övergripande plan lyft fram de intressen som kräver planmässiga överväganden. Det finns dock ett behov av att komplettera ÖP med mer närmare analyser av de lokala faktiska förhållandena och att utveckla de egentliga planmässiga ställningstagandena så att planeringen ger den tydlighet som efterfrågas i fortsatta prövningar.

Kommunens svar:

Angående riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB finns i Vimmerby kommun inget utpekat område av riksintresse. Översiktsplanen har utvecklats kring friluftslivets generella värden och förutsättningar tillsammans med ställningstaganden för att främja friluftsliv i kommunen.

Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB

Kommunen har på ett övergripande plan lyft fram de intressen inom kommunen som kräver planmässiga överväganden. Länsstyrelsen erinrar dock om att ett riksintresse inte har någon bäring på drift, underhåll och utveckling av en anläggning. Kommunens ställningstaganden om funktion för såväl Stångådalsbanan som övriga delar av vägnätet är således inte kopplad till riksintresset vilket bör tydliggöras.

Länsstyrelsen saknar ett resonemang om påverkansområden från riksintressen utanför den egna kommunen, särskilt beaktat flyghinder för den civila luftfarten. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att Luftfartsverket och Försvarsmakten remitteras i aktuella ärenden.

Det finns också ett behov av att komplettera ÖP med mer närmare analyser av de lokala faktiska förhållandena och att utveckla de egentliga planmässiga ställningstagandena så att planeringen ger den tydlighet som efterfrågas i fortsatta prövningar.

Kommunens svar

Kommunens syn på Stångådalsbanan värde har förtydligats i översiktsplanen och kommunen avser att beakta banan som om den är av nationellt intresse samt arbeta för utveckling av järnvägssträckan.

Ställningstaganden har införts om bebyggelsefritt avstånd från Stångådalsbanan samt riksväg 40 och 23/34.

Översiktsplanens ställningstaganden har kompletterats med att Luftfartsverket och Försvarmakten ska remitteras vid plan- och lovprocessen som omfattar uppförande av höga objekt.

Riksintressen för totalförsvarets militära del enligt 3 kap. 9 § MB

Kommunen har på ett övergripande plan lyft fram de intressen som kräver planmässiga överväganden.

Det är Länsstyrelsens förhoppning att fortsatta kommunala strategier och ställningstaganden kan utvecklas i samverkan med Länsstyrelsen och övriga berörda.

Kommunens svar:

Sedan samrådet har en uppdaterad vindkraftsanalys gjorts som översiktligt och schematiskt visar förutsättningarna för vindkraft i kommunen, vindkraftsanalysen redovisas i PM Vindkraftsanalys (2023-11-03). I granskningshandlingen har de utpekade områdena för vindkraft identifierats som platser där vindkraftsetablering bedöms som mer lämplig. Vissa av dessa potentiella områden för vindkraftsetablering ligger inom riksintresseområden för Totalförsvaret. Översiktsplanen tydliggör att vid plan- och lovprocesser, däribland vindkraft, ska tidigt dialog med Försvarmakten ske för att tydliggöra möjlighet till och förutsättningar för etablering inom aktuellt område. Översiktsplanen tydliggör även att en slutlig bedömning om en vindkraftsetablering görs i varje enskilt fall efter djupare studier.

Riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken (MB)

Länsstyrelsen noterar en generell felskrivning/missuppfattning i fråga om riksintressena enligt 4 kap. MB. Dessa riksintressen skiljer sig gentemot de nationella riksintressemyndigheternas riksintresseanspråk enligt 3 kap. på det sätt att de är fastställda genom särskilda regeringsbeslut. Riksintressen enligt 4 kap. MB utgör därför riksintressen oavsett kommunalt ställningstagande och omfattas av ett särskilt regelverk med krav på myndigheter att i samtliga fall ta hänsyn till olika verksamheter och planers risk för inverkan på dess värden samt i vissa fall krav på särskild tillståndsprövning enligt 7 kap. 28 a - 29 §§ MB. Detta måste tydliggöras och intressena särskiljas i den fortsatta planeringen. Detta omfattar alltså riksintresse för skyddade vattendrag enligt 4 kap. 6 § MB samt Natura 2000.

Kommunens svar:

Bilagan Förutsättningar har korrigerats enligt yttrandet.

Miljö kvalitetsnormer

Av en översiktsplan ska det enligt 3 kap. 5 § i PBL framgå hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer (MKN). MKN gäller för vissa fisk- och musselvatten (SFS 2001:554), föroreningar i utomhusluft (förordning 2001:554), omgivningsbuller (SFS 2004:675) samt för yt- och grundvatten (SFS 2004:660). Kommunerna ska i sin planering och planläggning iaktta att gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) följs genom att detaljplaner, områdesbestämmelser och lovgivning inte medför att en miljö kvalitetsnorm överträds.

MKN för vatten

Kommunen har beskrivit MKN för vatten i översiktsplanen, vilket är bra, men inte hur kommunen avser att uppnå den vattenkvalitet som krävs. Förslaget till översiktsplan behöver därför utvecklas utifrån aspekten hur kommunen ska göra för att uppnå MKN vatten i samband med föreslagna exploateringar men också hur arbetet ska ske i befintlig bebyggelse. Särskilt behöver kommunen ta ställning till vattenkvalitetsproblematiken kopplade till exempelvis Stångån, Lillån, Nossen och Krön och utifrån detta identifiera behov av åtgärder och analysera lämpligheten i föreslagen om förtätning och exploatering. I detta hänseende behöver kommunen också utveckla sitt resonemang i fråga om markens lämplighet inom tänkta planförslag 10, 13 och 17 Vimmerby liksom planförslag 2 Södra Vi.

Kommunen måste också visa vilka nödvändiga prioriteringar som måste göras avseende kommunala verksamhetsområden för spill- och dagvattennät liksom hur och när åtgärder är påkallade. Detta bör även skrivas in i kommunens VA-utbyggnadsplan för dricksvatten, spill- och dagvatten.

Kommunen måste också införliva nödvändiga ställningstagande från vattentjänstplanen i ÖPn, se vidare under rubriken Vatten.

Kommunens svar:

Utvecklingsområde 10 och 13 i Vimmerby stad har kompletterats med att miljö kvalitetsnormer för vatten särskilt ska beaktas vid framtida planering. Utvecklingsområde 17 i Vimmerby är utpekad som grönområde och park och ligger högre än omkringliggande mark, det bedöms därför inte innebära en förhöjd risk för försämring av miljö kvalitetsnormer för vatten. Planförslag 2 i Södra Vi

(samrådsversionen) finns inte längre kvar i granskningsversionen. För samtliga utvecklingsområden kommer djupare utredningar att göras vid framtida detaljplaneläggning vilka bland annat kommer att vara kopplat till miljö kvalitetsnormer.

Översiktsplanen har kompletterats med ambition om vidare utredning av åtgärder för minskad negativ påverkan på Stångån och dess vattensystem.

Kommunen hänvisar till gällande VA-plan med tillhörande bilagor och kommande vattentjänstplan för fördjupade beskrivningar av dagsläge och utveckling avseende verksamhetsområden för vatten och avlopp.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Kommunen har angett nio LIS-områden, varav fyra kvarstår sedan tidigare ÖP och fem är nytillkomna, och framför att det är viktigt för Vimmerby kommun att möjliggöra byggande i hela kommunen samt att möjliggöra för nya bostäder i strandnära lägen.

Det kommunala ställningstagandet om LIS behöver på ett övergripande sätt ställas i relation till perspektiven strandskyddsintressen, naturvärden, föreliggande behov av klimatanpassning etc. Det är exempelvis väsentligt att hydrologiska förhållanden analyseras i ett tidigt skede så att inte helt olämpliga områden lyfts fram som LIS-områden. Det är också väsentligt att kommunen i fortsatt detaljerad planering kan klargöra att exploatering direkt eller indirekt inte påverkar artskyddet.

Länsstyrelsen bedömer att de generella beskrivningarna av områdena är bra i fråga om att identifiera förutsättningar, liksom klargörandet att utpekandet av LIS-området inte innebär att strandskyddet upphävs. Kommunen ska dock kunna motivera beslutet om LIS i varje enskilt fall. Åtgärden ska till exempel bidra till att skapa långsiktiga arbetstillfällen eller till att det fortsatt ska kunna finnas butiker och offentlig service på landsbygden. Här brister underlaget och blir för generellt för att kunna möjliggöra tydliga ställningstaganden om områdenas lämplighet. LIS är inte heller en användning av mark- och vattenområden, utan planerad användning för dessa områden behöver läggas ut i ÖP.

Utifrån detta konstaterar Länsstyrelsen att kommunen behöver vidareutveckla ställningstaganden samt analysera förutsättningarna för respektive LIS-område utifrån hydrologiska förhållanden;

markfuktighetsförhållanden samt översvämningsrisker liksom från närmare naturvärdesbedömning.

Gissen

Området innehåller flera fuktområden/översvämningsytor enligt SLUs markfuktighetskarta.

Ören

Området innehåller flera fuktområden/översvämningsytor enligt SLUs markfuktighetskarta liksom beräknas påverkas vid höga flöden. Området omfattar även två skogliga värdekärnor, Ålhulteviken, Örtrika bäckdråg. Del av området har även potentiella förutsättningar för skred i finkornig jordart.

Yxern

Området innehåller flera fuktområden/översvämningsytor enligt SLUs markfuktighetskarta. Del av området har även potentiella förutsättningar för skred i finkornig jordart.

Åsjön

Området ligger i anslutning till Natura 2000-området Emåns vattensystem (delen Silverån) som även omfattas av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB. Området har även potentiella förutsättningar för skred i finkornig jordart samt beräknas påverkas vid höga flöden. Ytterligare utredning och ställningstaganden krävs för att säkerställa markens lämplighet beaktat såväl markförutsättningar och naturvärden som påverkan på MKN.

Anen

Området innehåller flera centrala fuktområden/översvämningsytor enligt SLUs markfuktighetskarta. Området har även potentiella förutsättningar för skred i finkornig jordart. Förekomsten av ädellöv samt värdenätverk för dessa förutsätter fortsatt analys.

Krön

Området innehåller flera fuktområden/översvämningsytor enligt SLUs markfuktighetskarta. Del av området har även potentiella förutsättningar för skred i finkornig jordart. Krön har i dagsläget måttlig-otillfredsställande vattenkvalitet. Åtgärder och påverkan på vattenkvalitet behöver därför analyseras på en övergripande nivå innan exploaterings lämplighet kan anses utredd.

Snesaren

Området innehåller flera fuktområden/översvämningsytor enligt SLUs markfuktighetskarta. Del av området har även potentiella förutsättningar för skred i finkornig jordart. Kommunen behöver utveckla sitt resonemang i fråga om närliggande höga natur- och kulturmiljövärden inom Stångåns dalgång. Beaktat Snesarrens förutsättningar är påverkan från enskilda avlopp uppenbar. Kommunen behöver därför tydliggöra sitt resonemang avseende markens lämplighet beaktat MKN för vatten. Länsstyrelsen reagerar på det kommunala ställningstagandet att "Ett exploateringsavtal är tecknat med markägaren, med avsikt att exploatera i sjönära läge." beaktat att markens lämplighet inte prövats.

Kommunens svar:

Texter om LIS och LIS-områdena har reviderats och utvecklats baserat på Länsstyrelsens yttrande. Ett LIS-område (Krön) har plockats bort och berörs istället delvis av ett utvecklingsområde för mångfunktionell bebyggelse. Två LIS-områden har tillkommit (Stora Holmsjön och Solnen) till följd av inkomna yttranden och intern dialog i kommunen.

Mellankommunala frågor

Mellankommunala frågor redovisas översiktligt vilket är bra. Hur dessa frågor har fått genomslag i ÖP och i övrigt samarbete med grannkommunerna bör dock förtydligas.

Relevanta nationella och regionala mål, planer och program

Länsstyrelsen har svårt att bedöma kommunens samlade förhållning till nationella och regionala mål, planer och program men konstaterar att kommunen listar relevanta mål, planer och program. På grund av avsaknad av processbeskrivning kring de avvägningar som gjorts och legat till grund för översiktsplanens ställningstaganden är ÖPn inte tydlig med hur de nationella och regionala mål som valts ut har påverkat valen av utvecklingsområden. Detta är en stor brist.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har förtydligats avseende styrdokument, mål och underlag som påverkat översiktsplanens utformning. Ambitionen är att översiktsplanens intentioner ska bidra positivt till uppfyllandet av globala, nationella, regionala samt kommunala mål och visioner. Där översiktsplanen inte nämnvärt bidrar till uppfyllandet av relevanta mål är utgångspunkten att målen inte ska motverkas.

Hälsa och säkerhet

Geotekniska säkerhetsfrågor

God kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I en översiktsplan bör därför eventuella riskområden tydligt redovisas, förslagsvis på kartor, och en strategi tillfogas planen över hur dessa områden skall utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglov. Vidare vill Länsstyrelsen framhålla vikten av att vid strategiska beslut om markanvändning vid översiktlig planering, måste markens lämplighet för avsett planändamål värderas utifrån livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. Förväntade effekter av ett förändrat klimat kan öka riskerna för ras, skred, stranderosion och översvämningar, vilket bör värderas vid bedömning av framtida markanvändning (för såväl befintlig som tillkommande bebyggelse).

Kännedom om geotekniska säkerhetsfrågor är således centrala redan vid översiktlig planering. I planen beskrivs översiktligt information om kommunens geologiska och geotekniska förutsättningar liksom konsekvenser av klimatförändringar med bland annat ökad nederbörd och stigande nivåer i sjöar och vattendrag. Det är viktigt att notera att dessa risker och konsekvenser kan finnas även för dagens förhållanden och bör beaktas i planeringen även på kort sikt. Utöver ökande vattenflöden som orsakar erosionsrisker medför ökad nederbörd också förhöjda grundvattennivåer och portryck i marken, vilket försämrar jordens hållfasthetsegenskaper. Vimmerby kommun har också utpekade skred- och erosionsförutsättningar som måste beaktas.

Underlag för bedömning finns åskådliggjorda i en kartvisningstjänst: <https://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>. Kartvisningstjänsten uppdateras årligen och nya underlag kan tillkomma. Informationen är från geoteknisk synpunkt värdefull vid strategiska val av lämplig markanvändning. Länsstyrelsen vill trycka på att det i samband med detaljplanering samt vid bygglovgivning utanför detaljplanelagt område alltid ska utföras bedömning av ras, skred och erosion i enlighet med PBL.

Specifikt för planförslag 2 Södra Vi ställer sig Länsstyrelsen frågande till lämpligheten i föreslagen markanvändning då stora delar av området består av sankmark.

Kommunens svar:

Planförslag 2 i Södra Vi (samrådsversionen) finns inte längre kvar i granskningsversionen.

Text om ras, skred och erosion har utvecklats och ställningstaganden avseende dessa aspekter har tillkommit. Utöver det har SLUs Markfuktighetskarta samt SLUs Torvkarta använts vid revidering av översiktsplanen efter samråd.

Sevesoanläggningar

Centralt i kommunen finns befintlig Sevesoanläggning. Beaktat att kommunen har för avsikt att vidareutveckla närområdet aktualiseras behov av att beskriva hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid exploatering i nära anslutning till dessa. MSB har tagit fram en vägledning som bland annat definierar att ett riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för kommunens översiktsplan. Vägledningen beskriver hur ett sådant kan tas fram. Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering, MSB1053 (2017).

Förorenad mark

Länsstyrelserna har tagit fram en vägledning kring hur förorenade områden ska hanteras inom planläggning

<https://www.ebhportalen.se/wp-content/uploads/PMFOFysPlan.pdf> På sidan 9 i vägledningen finns information om vad som behöver utredas med avseende på förorenade områden översiktsplaner.

Kartläggning av förorenade områden bör utgå från

1. Potentiellt förorenade områden av industriell karaktär genom historisk inventering enligt MIFO-metodiken
2. Förekomst av pågående miljöfarliga verksamheter
3. Större brandsläckningsinsatser med risk för utsläpp av PFAS
4. Närhet till vägnät där det funnits ett omfattande trafikarbete med risk för lokal spridning av bly från blybensin
5. Sammanställning av konstaterat förorenade områden
6. Ortstypiska föroreningar i fyllnadsmassor.

Sammanställningar och slutsatser av information och erfarenhet från miljötekniska mark- och grundvattenundersökningar samt avhjälpande av förorenade områden som rapporterats till kommunens miljökontor bör ligga till grund för punkt 5-6 ovan.

Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen i sin nuvarande utformning innehåller tillräcklig kartläggning inom punkt 1 och 2. Översiktsplanen behöver dock kompletteras med kartläggning inom punkt 3–6 ovan.

I analys av förorenade områden behöver det fastställas ifall det finns förorenade områden inom kommunen som särskilt utmärker sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förorening eller läge. Särskild vikt bör här läggas på föroreningar med hög allvarlighetsgrad eller större arealutbredning. I översiktsplanen bör det finnas en översiktlig beskrivning av hur föroreningssituationen ska utredas och hanteras inom områden som är utpekade i översiktsplanen för planläggning och där det finns en historik som gör att området kan vara förorenat.

Det bör också beskrivas hur kommunen i lovgivning kommer att utreda och hantera lovgivning inom detaljplaner där föroreningssituationen eventuellt inte uppmärksammats i tillräcklig omfattning. Detta kan vara äldre planer med en byggrätt men där förekomster av förorenade områden behöver utredas och eventuellt saneras innan marken kan bli lämplig för planens byggrätt.

Kommunens svar:

Kommunen arbetar kontinuerligt på att den interna kunskapen och kännedomen om förorenade områden ska bli mer korrekt och fullständig. Samtliga utvecklingsområden har, i samverkan med kommunens miljöavdelning, setts över avseende potentiellt förorenade områden och informationen har tillförts respektive utvecklingsområde.

Buller

Kommunen har på ett övergripande plan lyft bullerfrågor och angett ställningstagande kring att gällande lagkrav ska uppnås. Att uppfylla lagkrav är en rimlig miniminivå men kommunen behöver också ta ställning till om enbart lagkraven innebär en god ljudmiljö. Kommunen behöver också analysera och ta ställning till om grundläggande förutsättningar bidrar till en god gestaltad livsmiljö och kan ses som motsvarande kommunen intentioner.

Planförslag 10 Vimmerby

Norr om planförslag 10 finns ett fritids- och verksamhetsområde med bland annat motorbana, skjutbanor samt en tilltänkt återvinningsverksamhet. Samtliga verksamheter med stor risk för bullerstörning genom intermitterande höga ljudnivåer. Avståndet mellan motorbanan och planförslagsområdet uppskattas till mindre än 200 meter. Länsstyrelsen bedömer det olämpligt

att uppföra ett nybyggnadsområde för bostäder så nära en bullrande verksamhet.

Planförslag 11 Vimmerby

Länsstyrelsen ställer sig frågande till lämpligheten i föreslagen markanvändning vid planförslagsområde 11. Området exponeras av vägtrafikbuller från väg 23 och väg 40 i väster och söder. Därtill riskerar området att exponeras för industribuller från öster. Luftkvaliteten inom planförslagsområde skulle kunna påverkas av utsläpp från den industriell verksamheten.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har utvecklats avseende buller.

Planförslag 11 i Vimmerby har tagits bort sedan samrådet till följd av bland annat buller.

Utvecklingsområde 10 och 17 i Vimmerby har kompletterats med tydliggörande att dessa ska utvecklas parallellt för att säkerställa att riktvärden för omgivningsbuller inte överskrids.

Civilt försvar och riskhantering

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över risker i sin kommun som ett allmänt intresse enligt 2 kap. PBL. I detta ingår exempelvis naturolyckor, transportvägar för farligt gods och större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor och Sevesoanläggningar.

I översiktsplanen bör kommunen redovisa hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder. Ett strategiskt ställningstagande i översiktsplanen ger långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering och utgör ett bra stöd för att hantera riskfrågor i kommande detaljplaner, bygglov och övriga tillståndsärenden.

Kommunens svar:

Frågor om olika risker har lyfts in och belysts i flera delar över översiktsplanen sedan samrådet för att bättre beakta risker vid kommande plan- och lovprocesser.

Klimatanpassning

Kommunen har inte uppfyllt grundläggande krav på innehåll i ÖP och MKB i fråga om 3 kap. 5§ p. 4 PBL. Av bestämmelsen gäller att det av kommunens översiktsplan ska framgå; kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och

erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. I Vimmerby finns stora risker för översvämning av Vimmerby tätort. Länsstyrelsen konstaterar att planförslaget saknar ställningstaganden om hur sådana risker ska minska/upphöra eller vad som ska göras för att säkerställa befintlig bebyggelse. Kommunen har även pekat ut flera utbyggnadsområden inom riskzon för översvämning (ex. planförslag 2 och 4 Vimmerby samt planförslag 1, 3 och 4 Frödinge) och erosion. Trots detta konstaterar kommunen i MKB att ÖP har en positiv effekt, något som omöjligt kan vara fallet utan åtgärder.

Kommunen behöver i ÖP övergripande beakta möjligheten till hanterande av effekterna av ett förändrat klimat. Detta måste också kombineras med klimatanpassade åtgärder. Exempelvis behöver kommunen beakta och definiera hur man avser arbeta för att förebygga negativa effekter av värmeböljor och torka, beakta hantering av stora mängder vatten vid 100–200-årsregn (kvantitativt) samt rening och fördröjning av dagvatten vid 20–30-årsregn (kvalitativt) liksom definiera vilka ändamål ras-, skred- och erosionskänslig mark får användas till.

Med anledning av ovanstående är det också olyckligt att kommunen i handlingsplanen uttrycker att "Ta fram klimatanpassningsanalys som kartlägger klimatrisker som finns inom kommunen [...]" saknar lagkrav. En kommande klimatanpassningsanalys bör bli tydligt kopplad till översiktsplanen. Använd med fördel *Checklista för klimatanpassning i fysisk planering* som finns tillgänglig på Länsstyrelsens hemsida.

Kommunens svar:

Efter att översiktsplanen var ute på samråd togs en klimatriskbedömning fram som bland annat inkluderade skyfallskarteringar för kommunens tätorter. Skyfallskarteringarna bidrog till diverse revideringar av översiktsplanen för att bättre ta hänsyn till översvämning vid skyfall med även höga vattennivåer vid utpekande av utvecklingsområden samt tydligare belysa vikten av fördjupade utredningar vid framtida utveckling. De utvecklingsområden som kvarstår i översiktsplanens granskningsversion och som riskerar att översvämma vid skyfall eller höga vattennivåer har alla kompletterats med skrivelser som tydliggör att detta ska beaktas vid framtida utveckling.

Översiktsplanen med tillhörande bilagor har alla utvecklats kring klimatfrågor.

Rådgivande synpunkter om allmänna intressen

Kulturmiljö

Planförslaget ger uttryck för många goda intentioner och signalerar en viljeinriktning där kulturmiljön ses som en mycket viktig resurs för invånare och näringsliv. Genom att värna kulturhistoriska värden och anpassa tillkommande bebyggelse till platsens unika särdrag ska de olika områdenas speciella karaktärer utvecklas, både i orterna och på landsbygden. Förtätning med anpassad bebyggelse ses som en viktig strategi vid utveckling av kommunens orter och på landsbygden ska bebyggelsen anpassas till lokal byggnadstradition. I områden med höga kulturvärden ska kraven vara särskilt höga, enligt planförslaget. Länsstyrelsen ställer sig positivt till alla dessa ställningstaganden, samt till de tematiska ställningstaganden som görs för kulturmiljön.

Länsstyrelsen ställer sig samtidigt frågande till hur kommunen på ett målmedvetet sätt ska kunna verka för att ta tillvara kulturmiljöerna och utveckla det unika i varje miljö då ÖPn uppvisar en besvärande brist på kommunala kulturmiljöunderlag. Länsstyrelsen ser därför betydande svårigheter att uppfylla många av planförslaget intentioner. Det kan vara lämpligt att planförslaget framhåller att bristen på kunskap om kommunens kulturmiljö kommer innebära att kulturmiljöutredningar behöver tas fram inför många exploateringsåtgärder och detaljplaner.

I sammanhanget kan lyftas kommunens ambitioner att ta fram ett kulturmiljöprogram och genom den implementera kulturmiljöpolitiska målen, samt att upprätta riktlinjer för utformning av bebyggelsen vilka är förståeliga och lovvärda. Dessa underlag framstår som en förutsättning för att kommunen ska kunna bedriva sin planering i önskad riktning. Uppgiften att ta fram ett kulturmiljöprogram nedprioriteras dock av kommunens handlingsplan och någon tidplan för arbetet anges inte. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen söker kulturmiljöbidrag för dessa eller liknande arbeten och välkomnar en dialog kring innehåll, tidplan och finansiering.

Under rubriken "3.1 Historia" görs en kortfattad genomgång av Vimmerbys historia. Hela avsnittet behöver bearbetas av kulturhistorisk expertis. Dels eftersom det innehåller många felaktiga eller missvisande faktauppgifter, dels då det är önskvärt att den historiska utvecklingen i kommunen som helhet sammanfattas utifrån områdets typiska landskapsdrag och kulturmiljöer.

Planförslaget avsnitt "3.10 Kulturmiljöer" består huvudsakligen av presentationer av de miljöer inom kommunen som skyddas av kulturmiljölagen, men blandar delvis in andra upplysningar. Avsnittet bör

redigeras och ges en tydligare struktur, koncentreras i vissa delar och utökas i andra. Kulturvärden skyddas genom flera olika lagar inte endast av "paragrafer i miljöbalken". Syftet med avsnittet "3.10.4 Övriga kulturvärden i kommunen" är oklart. Om syftet är att upplysa om befintliga kulturmiljöunderlag, som delvis omfattar miljöer med höga kulturvärden, borde det framgå. Avsnittet skulle även kunna kompletteras med fler underlag.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att översiktsplanen signalerar en medvetenhet om att landskapets kulturvärden utgör en viktig del av "naturen" och områden för friluftsliv. Kulturvärden finns överallt, både i öppna jordbruksmarker och i skogen. En minsta åtgärd är att se över att definitionen av "Natur och friluftsliv" i planens samtliga texter definieras som "... områden med värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljö, ...". Avsnittet "3.9.1 Landskap" kan gärna kompletteras med för kommunen relevanta avsnitt ur Länsstyrelsens rapport "Regional indelning och karaktärsbeskrivning av kulturlandskap i Kalmar län" (Höglin och Lamke, 2009).

Slutligen noterar Länsstyrelsen vissa juridiska felaktigheter som måste korrigeras.

- Termen "fasta" fornlämningar bör tas bort. Med dagens reviderade lagstiftning benämns de endast fornlämningar.
- Hänvisningar till kulturminneslagen bör tas bort och ersättas med kulturmiljölagen.

Kommunens svar:

Kommunen avser att i framtida kulturmiljöprogram djupare analysera särskilt värdefulla kulturmiljöer och ta fram riktlinjer för hur dessa kan skyddas, bevaras och framhävas. Översiktsplanen är tydlig med att kulturmiljöer ska värnas, lyftas och ses som en tillgång vid all exploatering och utveckling.

Översiktsplanen med tillhörande dokument har även reviderats utifrån tydlig och korrekt information kopplat till kulturmiljöer.

Naturmiljö

Planförslaget innehåller många avvägningar mellan intressen och strategiska beslut som på det stora hela är bra och viktiga och ligger i linje med många hållbarhetsmål, miljömål och mål för utveckling av friluftsliv och biologisk mångfald.

På ett övergripande plan har kommunen också lyft fram de mest väsentliga naturvårdsintressena som kräver planmässiga överväganden. Planen innehåller insiktsfull text om behovet av och planerad uppmärksamhet av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och inte minst aspekter som kopplar till insatser för att stärka den gröna infrastrukturen (GI). De GI-underlag som kommunen har tillgång till redovisas noga.

Förutom det regionala underlag som beskriver grön infrastruktur finns numera övergripande kartmaterial och analyser som är viktiga utgångspunkter även för bedömningar av olika områdets generella naturvärde eller hydrologiska förutsättningar i det fortsatta arbetet. Exempelvis SLUs Markfuktighetskartor och SLUs Torvkartor.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta kommunens skrivningar om hur landskapet binds ihop av gröna och blå strukturer. Både biologisk mångfald, ekosystemtjänster och människors välbefinnande tas upp på ett mycket bra sätt. Särskilt bra är också de två Sammanhängande områdena för natur och friluftsliv som pekas ut.

Det är positivt att översiktsplanen föreslår utvecklingsområden för att förstärka och säkerställa rekreationsmöjligheter, ekologiska spridningskorridorer och naturlig dagvattenhantering. Länsstyrelsen har i dagsläget inte detaljkunskap kring grundförutsättningarna i dessa områden - de har som regel inte kommit att uppmärksammas i de regionala inventeringar som varit utgångspunkt i sammanställningarna av GI-underlagen. Detta inkluderar områdenas nuvarande nyttjande som strövområden etc.

Länsstyrelsen noterar att viss diskrepans råder i fråga om de kommunala ställningstagandena för naturmiljö varför en allmän skrivning om behovet av närmare utredningar inom ramen för detaljplanering bör lyftas in i ÖP-dokumentet. I nuläget verkar det endast framgå av miljöbedömningen där följande går att läsa: "I kommande detaljplaneläggningar och exploateringar ska utredning av arter, naturvärden och biotopskyddade områden utföras."

Planförslag 4 Vimmerby

Området utgörs nästan helt av en värdekärna för gräsmark som identifierats vid Ängs- och betesmarskinventeringen 136-VFI - Objektrapport (sjv.se). Ungefär halva värdekärnan är Natura naturtyp 6270 – Silikatgräsmarker. Kommunen uppmärksammar att det finns värdefulla betesmarker och höga naturvärden i området och beskriver att alternativet till att bygga en skola är att utveckla naturvärdena. Den viktigaste åtgärden

för att bibehålla den gröna infrastrukturen är att inte exploatera värdekärnor.

Planförslag 1, 3 och 4 Frödinge

Länsstyrelsen noterar även att området högst troligt utgörs av svämplan där den hydrologiska lämpligheten kan ifrågasättas. Det är utifrån markfuktighetskartan även tydligt att jordbruksmarken som berörs av planförslag 1, 3 och 4 utgör del av det hydrologiska nätverket som vid höga flöden leder vatten. Området kan därför, definitionsmässigt, till stor del vara vattenområde enligt 11 kap. MB.

Kommunens svar:

I översiktsplanen har det tydliggjorts att naturvärden vid behov ska inventeras och utredas i samband med framtida utveckling av områden.

Det område som var *Planförslag 4* i Vimmerby är inte längre utpekade för ändrad markanvändning utan redovisas istället som befintligt grönområde med syfte att fortsatt vara grönområde.

Utvecklingsområden i Frödinge har tagits bort, justerats eller tillkommit sedan samrådet. Ambitionen med revideringen av markanvändningen i Frödinge har varit att minska utpekande av jordbruksmark för utveckling samt bättre ta höjd för och utveckla hantering av översvämningsrisker vid ett skyfall.

Skyddade områden

Länsstyrelsen saknar strandskyddsområden som skyddat område under motsvarande rubrik (*Skyddade områden*). I sammanhanget kan lyftas att det rätade vattendraget från Togöl (Frödinge) ursprungligen är naturligt och kan omfattas av strandskydd och/eller biotopskydd. Även Vervelån (Gullringen) omfattas av strandskydd. Kommunen behöver därför redan i ÖP ta ställning till markens lämplighet för exploatering och identifiera förutsättningar för särskilt skäl som motiverar ett upphävande av strandskyddet.

Planhandlingarna behandlar också andra skyddsvärda områden som utgörs av beslutade områden som har en koppling till naturmiljöer eller användningen av mark- och vattenområden. I avsnittet behandlas skogs- och jordbruk, nyckelbiotoper, naturvärdesobjekt, naturminnen och artskydd. Här noterar Länsstyrelsen en beklaglig sammanblandning av områden som är av helt olika slag.

Naturminnen brukar föras till områdesskydd och kopplas till rubriken *Skyddade områden*.

Nyckelbiotoper samt Naturvärdesobjekt

Skogsstyrelsens och skogsbolagens tidigare inventering av naturvärden i skogsmiljö i form av nyckelbiotopsinventeringen ledde fram till ett kunskapsunderlag som avgränsade ytor som kom att kallas nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt. Dessa områden omfattas dock inte av något skydd enbart för att de är registrerade. Det är också felaktigt att säga att rödlistade arter är fredade enligt artskyddsförordningen. Rubrikerna Nyckelbiotoper samt Naturvärdesobjekt bör kunna utgå från ÖP. Genom att kommunen tagit del av Länsstyrelsens sammanställning av skogliga värdekärnor (GI) så ingår områdena som en delmängd tillsammans med ytterligare inventeringar som är av betydelse i planeringssammanhang.

Artskydd

I Sverige arbetar vi på ett flertal olika sätt med skydd av arter. Det kan ske genom artskydd, genom olika former av områdesskydd, genom insatser inom ramen för särskilda åtgärdsprogram för hotade arter (ÅGP), genom frivilliga insatser, åtaganden eller hänsyn inom olika verksamheter m.m. En egentlig definition av artskydd är dock: De bestämmelser om skydd för arter som finns fastställda genom 8 kap. miljöbalken, artskyddsförordningen (2007:845), samt i viss mån jakt- respektive fiskelagstiftningen, dvs. fridlysning, tillstånd för vissa verksamheter, restriktioner för handel mm. Artskyddsförordningens fridlysningsbestämmelser är en lagreglering som ger skydd åt vissa utpekade arter (individer och i vissa fall deras livsmiljöer).

Det är viktigt att göra tydlig skillnad på övriga begrepp som anges i detta avsnitt; ansvarsarter och rödlistade arter. Att en art är rödlistad betyder att det ur vetenskaplig synvinkel finns risk för att den ska dö ut, men det är därmed inte säkert att den omfattas av några regler om artskydd.

Jordbruksmark

Av miljöbalkens 3 kap. 4 § framgår att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Detta ställer krav på att kommunen i ÖP visar på alternativ där jordbruksmark inte tas i anspråk och genom beskrivningar om områdets förutsättningar motiverar varför jordbruksmark behöver tas i anspråk. Saknas detta finns inte stöd i ÖP för att ta jordbruksmark i anspråk

varför utredning behöver göras i varje detaljplan och lovärende. Något som kan vara svårt att genomföra utan att det också genomförs miljökonsekvensbeskrivningar.

Ur denna aspekt behöver kommunen utveckla sitt resonemang och ställningstaganden kring planförslag 1, 3 och 4 Frödinge som samtliga omfattar jordbruksmark.

Kommunens svar:

Utvecklingsområden i Frödinge har tagits bort, justerats eller tillkommit sedan samrådet. Ambitionen med revideringen av markanvändningen i Frödinge har varit att minska utpekande av jordbruksmark för utveckling samt bättre ta höjd för och utveckla hantering av översvämningsrisker vid ett skyfall. Hållbarhetsbedömningen har utvecklats avseende den hänsyn som togs under planprocessen.

Vatten

Lagstiftaren har beslutat att 6§ i lagen om allmänna vattentjänster (LAV) ska justeras. Det innebär att de nuvarande kommunala VA-planerna ska uppdateras innan den 31 december 2023 och omformas till vattentjänstplaner enligt en lagstiftad process. Kommunen behöver införliva nödvändiga ställningstagande från vattentjänstplanen i ÖPn samt genomgripande byta ut begreppet VA-plan till vattentjänstplan. Kommunen kan med fördel också införliva vattentjänstplanen i ÖP.

Även konkret dagvattenplan inklusive digitala underlag ska tas fram som en del av vattentjänstplanen där det beskrivs var kommunen avser att göra kommunala verksamhetsområden för dagvatten. Detta spill- och dagvattenarbete bör kunna följas i kommunens VA-utbyggnadsplan och ska tydligt redovisas i samband med framtagande av exempelvis nya detaljplaner.

Kommunens svar:

Kommunen hänvisar till gällande VA-plan med tillhörande bilagor och kommande vattentjänstplan för fördjupade beskrivningar av dagsläge och utveckling avseende verksamhetsområden för vatten och avlopp.

Infrastruktur

Länsstyrelsen bedömer att kommunen använt sig av ett relevant underlagsmaterial ur ett infrastrukturperspektiv och anser att ÖP uttrycker goda ambitioner gällande säker infrastruktur. Länsstyrelsen saknar dock perspektiv i fråga om utsläpp från transporter som står för en betydande

del utsläppen av växthusgaser. Enligt MKBn innebär förslaget inte någon utsläppsförändring från dagens nivåer vilket inte kan bedömas som tillräckligt utifrån miljömålen. Utpekandet av ytterligare exploateringsområden kräver också analys och beaktanden i fråga om påverkan på miljömål och de faktiska utsläppen.

I fråga om höga objekt är det viktigt att kommunen beaktar utvecklingen av radiokommunikationssystemet RAKEL. För att exempelvis vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av höga objekt och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Kommunens svar:

Översiktsplanens ställningstaganden har kompletterats med att MSB:s verksamhet för RAKEL ska remitteras vid plan- och lovprocessen som omfattar uppförande av höga objekt.

Social hållbarhet

Av 1 kap. 1 § PBL framgår att bestämmelserna i lagen syftar till att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden. Människors livsvillkor påverkas av hur vi planerar, utformar och förvaltar den byggda miljön, men också av hur de själva kan påverka utvecklingen. För att utforma den byggda miljön är det därför viktigt att beakta olika rättigheter, inkludera olika perspektiv och rättighetsbärargrupper som bland annat kvinnor/män, barn, personer med funktionsnedsättning och särskilt utsatta grupper. Översiktsplanen är ett avgörande verktyg för att få in de sociala frågorna tidigt i processen. Det är i översiktsplanen som kommunens systemperspektiv tar sig uttryckt och "det är här avvägningar och prioriteringar vad gällande sociala värden kan göras".

Länsstyrelsen ser gärna att aspekter av social hållbarhet utvecklas, integreras och synliggörs genomgående i både vision, ambition, analys och insatser. I visionen finns tre aspekter: tillit, hållbarhet och utveckling. Alla dessa aspekter handlar om social hållbarhet men dessa behöver konkretiseras i aktiviteter och insatser som får positiva konsekvenser för invånarna i Vimmerby kommun.

I de sex olika målområden som ÖPn koncentreras kring bör det finnas en tydligare skrivning om hur den sociala hållbarheten kommer in. Generellt är ÖPn könsblind genom att texten hänvisar till neutrala begrepp som alla, medborgare, barn och utan tydliga analyser kring hur ÖPn påverkar olika

grupper av barn/unga, män/kvinnor, flickor/pojkar. Den intersektionella maktanalysen behöver fördjupas så att det blir tydligt hur planen uppfyller mål kopplat till nationella och regionala jämställdhetsmål.

Planen hänvisar till en ambition om ekonomisk och social trygghet, jämlika levnadsvillkor och medborgares aktiva deltagande i samhällslivet, men det är svårt att utläsa insatser som bidrar till detta. Länsstyrelsen önskar en tydligare analys för hur valda ställningstagande leder till jämställdhet, jämlikhet och hur hänsyn tas till särskilt utsatta grupper. Länsstyrelsen ser också behov av en tydligare beskrivning och analys över befolkningens villkor, utmaningar och utvecklingsbehov för att nå uppsatt vision.

Jämställdhetsperspektivet kan utvecklas genom att beköna planen, genom att till exempel synliggöra kvinnor och män i befolkningsstatistik och analys, pojkar och flickors levnadsvillkor, förutsättningar, villkor inom transport, kommunikation, fritid, hälsa, rätt till bostad, utbildning och trygghet.

Avseende barnrätt lyfts gruppen barn men det finns ingen djupare analys kring barns olika livsvillkor och hur planen mer specifikt kan tillgodose olika grupper av barns behov. Barnperspektivet kan förstärkas genom att:

- Koppla planens ambitioner till barnkonventionen. Vilka artiklar i barnkonventionen har specifikt lyfts?
- Har man gjort en barnkonsekvensanalys? Varför/Varför inte? Resultatet?
- Har barn varit inkluderade i processen, via samråd el dylikt?
- På vilket sätt skapar planen förutsättningar för jämställdhet mellan olika grupper av pojkar och flickor?

I fråga om aspekter av trygghet saknas både analys utifrån områdets trygghet och säkerhet samt hänvisningar till trygghetsundersökningar, både kopplat till jämställdhet, barnrätt och särskilt utsatta grupper. Länsstyrelsen ser gärna att det finns utpekade insatser som bidrar till trygghetsskapande, både universellt men också specifika insatser till specifika områden.

Beaktat ovan bedömer Länsstyrelsen att planen brister i sin beskrivning av, och sitt förhållande till, globala, nationella och regionala mål om mänskliga rättigheter, jämställdhet, barnets rättigheter, folkhälsa och rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Att kommunen adresserar sociala hållbarhetsmål är viktigt. Inte minst står det i PBL att planläggning ska främja en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper. Som stöd finns ett verktyg för social

hållbarhet i fysisk planering som består av en vägledning och en checklista, tillgänglig via Länsstyrelsens webbplats.

Kommunens svar:

Översiktsplanen med tillhörande bilagor har utvecklats avseende sociala värden såsom tillgänglighet, barnperspektiv, folkhälsa, jämställdhet och jämlikhet. Tydligare ställningstaganden har även gjorts kring dessa aspekter.

Rådgivande synpunkter om utformning

Det är av största vikt att tydliggöra skillnader mellan beskrivningen av mark- och vattenförhållandena, kommunens "utvecklingsambitioner", beskrivningen av dess konsekvenser (i miljöbedömningen/hållbarhetsbedömningen) och de planmässiga ställningstagandena kring den framtida mark- och vattenanvändningen. Detta för att möjliggöra ett demokratiskt tillgodogörande av planen och dess innebörd. Detta bör följa en ordning som gör att slutsatserna och de egentliga ställningstagandena bygger på tidigare beskrivningar. Det är också väsentligt att kommunen tydliggör hur miljö-bedömningen/hållbarhetsbedömningen har inverkat på planens ställningstaganden.

De storskaliga kartorna över planerade utbyggnadsområden, LIS-områden och områden för vindkraftsutbyggnad bör kompletteras med olika värdeområden (ex. riksintressen, natur- och kulturvärden osv.). Detta skulle underlätta konsekvensanalyser av planförslaget och främja förutsättningarna för den demokratiska processen då förståelsen för påverkan på olika intressen och sammanhang mellan intressen relativt enkelt synliggörs.

Länsstyrelsen noterar också viss diskrepans mellan den digitala versionen och den fysiska handlingen (pdf-en). Detta måste ses över för att främja förutsättningarna för den demokratiska processen och den övergripande förståelsen av handlingarna.

Länsstyrelsen noterar att handlingarna i sin helhet behöver ses över språkligt. Hänvisningar till annan lagstiftning behöver på flera platser i handlingarna justeras och korrigeras liksom användning av föråldrade begrepp ses över.

Kommunens svar:

Översiktsplanens struktur har förändrats markant sedan samrådet. Förutsättningar har bland annat lyfts ut som en bilaga till översiktsplanen istället för att vara inbäddad i den.

Målet med förändringen är att skapa en tydligare särskildring mellan vad som är planen framåt och vad som är underlag och dagsläge. Att helt särskilja förutsättningar från själva översiktsplanen är dock svårt och viss överlappning kan inte undvikas. I den digitala StoryMap-versionen har strukturförändringen medfört att bilagan med Förutsättningar redovisas som en egen StoryMap.

Miljökonsekvensbeskrivning

Syftet med en strategisk miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Strategisk miljöbedömning är en process där syftet är att integrera miljöaspekter i framtagandet och antagandet av översiktsplanen. Det handlar alltså inte enbart om att ta fram ett dokument, en MKB, utan det handlar om ett kontinuerligt och integrerat arbete kring miljöaspekter vid framtagandet och antagandet av översiktsplanen. För att uppfylla lagkraven och lagstiftarens intentioner om miljöbedömningar krävs att kommunen i arbetet med att ta fram översiktsplanen aktivt måste ta ställning till resultaten av miljökonsekvensbeskrivningen.

Utifrån detta saknar Länsstyrelsen en processbeskrivning kring de avvägningar som gjorts och legat till grund för översiktsplanens ställningstaganden. Avsaknaden av detta innebär att MKBn inte innehåller någon egentlig analys utan förefaller snarare vara en sammanfattning av ÖP. Valet av planeringshorisont, 2050, är dessutom alldeles för långt bort för att konsekvenserna ska kunna beskrivas och hanteras på ett bra sätt i MKB.

Kommunens svar:

Hållbarhetsbedömningen har utvecklats avseende beskrivningar om hur hållbarhetsfrågor integrerats under planprocessen samt hur hänsyn tagits under processen och i översiktsplanen.

Kommunens svar

Utöver de löpande svar som går att läsa i samband med yttrandet så har mindre korrigeringar, förtydliganden och administrativa förändringar gjorts i översiktsplanen baserat på synpunkter som framförts i yttrandet.

3.9 Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. I den sydöstra delen av Vimmerby kommun passerar en 400 kV-ledning som ingår i trans-missionsnätet för el.

I samrådsförslaget till ny översiktsplan redovisas ledningen i en karta över kommunens elledningsnät och fjärrvärmenät. Svenska kraftnät ser positivt på denna redovisning, men anser att 400 kV-ledningen även bör redovisas i mark- och vattenanvändningskartan. Detta med hänsyn till att transmissionsnätet för el är en samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning och därmed utgör ett viktigt planeringsunderlag.

Svenska kraftnät vill informera om att vi har ledningsrätt för kraftledningen. Ledningsrätten innebär att åtgärd eller verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från transmissionsnätsledningar och stationer.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet, tar med sig informationen i vidare samhällsbyggnadsprocesser och ser fram emot vidare dialog kring elnätsutvecklingen.

3.10 Luftfartsverket

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande:

I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Vimmerby kommun om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

LFV vill att vår elektroniska blankett används i dessa ärenden. Blanketten finns att ladda ner på:

<https://www.lfv.se/tjanster/luftrumstjanster/cns-analys> under lanken märkt "blankett för CNS-analys". Vi behöver endast en korrektifyllt blankett i dessa ärenden, ej en massa underlag från mastuppsättare, vindkraftsuppsättare etc. Sådant underlag är inte relevant för oss och tar bara tid och resurser att registrera. LFVs remisstjänst i dessa ärenden benämns CNS-analys.

Observera att som en konsekvens av ovanstående skall även alla vindkraftverk som är högre än 20 meter över mark eller vattenyta, oberoende av position, remitteras till LFV. Detta gäller överallt, även inom områden speciellt utpekade för vindkraft.

Samråd skall alltså inte enbart ske med Försvarsmakten när det gäller höga objekt utan även med LFV för civil luftfart. Vidare skall alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 60 km radie från det objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som skall uppföras.

För Försvarsmakten gäller att objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse samt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse skall samrådas med Försvarsmakten. Observera skillnaden i höjder gentemot civil luftfart ovan.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för "Minimum Sector Altitude".

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Översiktsplanens ställningstaganden har kompletterats med att Luftfartsverket ska remitteras vid plan- och lovprocesser som omfattar uppförande av höga objekt.

3.11 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Riskhantering

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa en samlad bild över risker i sin kommun som ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. I detta ingår exempelvis

naturolyckor, transportvägar för farligt gods och större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor, bl.a. så kallade 2:4 anläggningar enligt lag om skydd mot olyckor och Sevesoanläggningar. I 3 kap PBL förtydligas att av översiktsplanen ska framgå kommunens syn på risken för klimatrelaterade skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra ska också framgå. I översiktsplanen bör kommunen redovisa hur man avser att hantera dessa olika risker, det vill säga om riskerna kan accepteras eller om man avser vidta förebyggande eller andra riskreducerande åtgärder. Ett strategiskt ställningstagande i översiktsplanen ger långsiktighet i kommunens riskhantering och riskvärdering och utgör ett bra stöd för att hantera riskfrågor i kommande detaljplaner, bygglov och övriga tillståndsärenden.

Karteringar av översvämningsrisker

MSB har i uppdrag att stödja kommuner och länsstyrelser med karteringar av översvämningsrisker. För Vimmerby kommun har karteringar gjorts för Silverån (2016), Storån och Stångån (2020). Genomförda karteringar finns att tillgå via MSB:s översvämningsportal.

Vägledning för arbete med naturolyckor

MSB har tagit fram två vägledningar för att kommuner ska kunna komplettera nationellt underlag med egna karteringar och kunskapsunderlag:

- Vägledning för översvämningskartering av vattendrag, MSB 631 (2014) <https://rib.msb.se/filer/pdf/27432.pdf>
- Vägledning för skyfallskartering Tips för genomförande och exempel på användning, MSB1121(2017) <https://rib.msb.se/filer/pdf/28389.pdf>

För alla naturrelaterade händelser bör kommunen redovisa hur den förväntade klimatförändringen påverkar sannolikhet för eller konsekvenser av extrema naturhändelser. I detta fall kan det också vara av intresse att belysa hur kommunen kan drabbas av storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering.

Vägledning om samhällsplanering och Sevesoanläggningar

MSB har tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa. I vägledningen förslås bl.a. att ett

riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för kommunens översiktsplan. Vägledningen beskriver hur ett sådant kan tas fram.

Kommunala handlingsprogram

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Kommunens kommunala handlingsprogram och övriga arbete enligt lag om skydd mot olyckor kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Förändringar i lagen trädde i kraft 1 januari 2021 och nya föreskrifter om kommunala handlingsprogram har antagits.

Vindkraft och höga byggnadsverk

MSB har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

I samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk bör samråd ske med MSB. Bifoga i samband med samrådet koordinater för vindkraftverkens placeringar för analyser av signalstråken.

Krisberedskap

Kommunerna, länsstyrelserna och MSB arbetar tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå.

Samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner ska göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). För kommuner finns skyldigheten reglerad i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Regionala och kommunala risk- och sårbarhetsanalyser ska ha tagits fram under 2019 och kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Arbetet med att stärka samhällets funktionalitet och samhällsviktig verksamhet lägger grunden för samhällets försörjningsberedskap. Det är förmågan att upprätthålla kontinuitet och funktionalitet vid störningar, kriser

och krig. Identifiering av samhällsviktiga verksamheter kan användas som underlag för att arbeta med säkerhetsfrågor i fysiskplanering.

Vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen

MSB har med stöd av Länsstyrelsen i Västra Götaland, Försvarsmakten samt Boverket tagit fram en vägledning för totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Vägledningen riktar sig till de aktörer som genom att ta fram planeringsunderlag, planer eller fattar beslut ska bevaka totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Vägledningens fokus är totalförsvarets civila intressen i fysisk planering. Texten riktar sig till samhällsplanerare och beredskapssamordnare med målet att stärka kunskapen om beredskapsfrågorna inom samhällsplaneringen genom tydligare och bättre processer för detta.

Totalförsvarets civila delar

Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplaner. Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäkter och viktig infrastruktur i övrigt.

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. En karta över landets skyddsrum finns på https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkel-karta_skyddsrum/

Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för totalförsvarets civila delar på lokal och regional nivå. Länsstyrelsen bör stötta kommunen i bedömning av vilka mark och vattenområden som är av intresse för Totalförsvarets civila delar på regional nivå och som är viktiga att beakta i den översiktliga planeringen. Med detta avses bland annat stöd i tolkningen av vilka mark och vattenområden som avses i 3 kap 9 § första stycket MB inom länet.

MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar. I dagsläget finns inget riksintresse utpekade i Vimmerby kommun.

Miljöbedömning

Risken för allvarliga olyckor, inklusive sådana som orsakas av klimatförändringar, ska beaktas i miljöbedömningsprocessen. Miljöbedömningsförordningen förtydligar att för planer och program ska riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor

beaktas vid en undersökning och bedömning av betydande miljöpåverkan (5 §). En strategisk miljöbedömning ska dessutom ta hänsyn till andra relevanta planer och program. Av särskild relevans för riskfrågor är bland annat:

- Regionala och kommunala risk-och sårbarhetsanalyser
- Klimat- och sårbarhetsanalyser och handlingsplaner
- Kommunens handlingsprogram enligt LSO
- Riskhanteringsplaner enligt förordning (2009:956) om översvämningsrisker

En miljöbedömning bör beakta samtliga risker som rör allvarliga olyckor och människors hälsa eller miljön.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet.

Efter att översiktsplanen var ute på samråd togs en klimatriskbedömning fram som bland annat inkluderade skyfallskarteringar för kommunens tätorter. Översiktsplanen med tillhörande bilagor har sedan samrådet utvecklats avseende risker kopplat till klimatförändringar.

Översiktsplanens ställningstaganden har kompletterats med att MSB:s verksamhet för RAKEL ska remitteras vid plan- och lovprocesser som omfattar uppförande av höga objekt.

Översiktsplanen har kompletterats med information om skyddsrum som finns inom kommunens gränser.

3.12 Energimyndigheten

Energimyndigheten ser det som positivt att kommunen har satt upp tydliga riktlinjer för byggnationen av vindkraft. Energimyndigheten har i övrigt inga synpunkter att redovisa.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Sedan samrådet har en uppdaterad vindkraftsanalys gjorts som översiktligt och schematiskt visar förutsättningarna för vindkraft i kommunen, vindkraftsanalysen redovisas i PM Vindkraftsanalys (2023-11-03). I granskningshandlingen har de utpekade områdena för vindkraft identifierats som platser där vindkraftsetablering bedöms som mer lämplig. Ytterligare riktlinjer för vindkraft har även tillkommit. Översiktsplanen tydliggör i

granskningshandlingen att en slutlig bedömning om en vindkraftsetablering görs i varje enskilt fall efter djupare studier.

3.13 Skogsstyrelsen

Den föreslagna översiktsplanen följer Boverkets modell för framtagande av översiktsplaner. Den ger intryck av att vara väl avvägd mellan olika samhällsintressen där, enligt miljökonsekvensbeskrivningen, de globala målen för hållbar utveckling och de nationella miljökvalitetsmålen ligger till grund för översiktsplaneringen.

Det framgår att man är mån om att värna naturens olika miljövärden, till nytta för bland annat friluftsliv och rekreation, där grön- och blåstruktur kopplas samman med olika ekosystemtjänster, till nytta för såväl människor som arters överlevnad.

En varierande natur, rik på sjöar och vattendrag, erbjuder Vimmerby kommun goda förutsättningar för ett rörligt friluftsliv och utveckling av besöksnäringen. Det är viktigt att noggrant överväga utpekande av Lis-områden för att inte i alltför stor utsträckning begränsa allmänhetens tillgången till strandnära lägen.

En liten detalj som bör korrigeras är det påstående på sidan 118 att Emån rinner genom Vimmerby. Det bör ändras till Stångån.

Skogsstyrelsen har inga ytterligare synpunkter på den föreslagna översiktsplanen.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och korrigering kring Stångån har gjorts.

3.14 Jordbruksverket

Det framgår inte i förslaget till översiktsplan hur mycket jordbruksmark som kommunen planerar att ta i anspråk framåt. Jordbruksverket önskar en sammanställning i översiktsplanen över hur mycket jordbruksmark som kan antas försvinna utifrån förslaget.

För de områden där man tänker sig att exploatera jordbruksmark bör man i enlighet med miljöbalkens 3 kap 4 § redovisa vilka alternativa utbyggnadsområden som studerats.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Sedan samrådet har översiktsplanen justerats och en mindre andel jordbruksmark pekas ut för ändrad användning. Texter om areella näringar har även utvecklats, däribland har det tydliggjorts hur stor andel jordbruksmark som pekas ut som utvecklingsområde. Hållbarhetsbedömningen har även kompletterats med information om hur jordbruksmark hanterats i planprocessen.

3.15 Trafikverket

Förslaget till Översiktsplan är överlag tydligt, lättläst och med goda och rimliga ambitionsnivåer på många områden.

Infrastruktur allmänt

Ur ett infrastrukturperspektiv bedömer Trafikverket att kommunen använt sig av ett relevant underlagsmaterial. De transportpolitiska målen utgör grunden för hur staten ser på utvecklingen av infrastruktur och blir därmed också en grund för hur staten kommer att förhålla sig till kommunala frågor kring infrastruktur. Väg- och järnvägssystemet som berör Vimmerby kommunen är bra beskrivet.

Utvecklingen av de större vägarna i kommunen, Rv 40 och 23/34, har olika planeringsförutsättningar vilket är värt att beakta. Rv 40 ingår i det nationella vägnätet vilket innebär att ev. investeringar på vägen måste prioriteras i den Nationella transportplanen, medan Rv 23/34 ingår i det statliga vägnät som prioriteras av Region Kalmar Län.

Längs Rv 23/34 och 40 råder, enligt Länsstyrelsen i Kalmar Läns beslut 2014-02-10, ett byggnadsfritt avstånd 30 meter. Det byggnadsfria avståndet finns för att säkra vägarnas drift, underhåll samt möjligheten för framtida utveckling. Dessutom syftar avståndet till att utgöra skydd för såväl väg som kringliggande verksamheter. Ytterligare en funktion för det byggnadsfria avståndet är att kunna erbjuda ytor för att hantera ett förändrat klimat.

Trafikverket ser gärna att kommunen i ÖP uttrycker en ambition att vara öppna för utökade kommunala väghållningsområden genom övertagande av statlig väg där så bedöms lämpligt, av såväl kommunen som Trafikverket. Detta kan röra mindre statliga vägar som av gammal hävd är statliga men där staten inte längre har något behov av att vara väghållare. Genom ett kommunalt övertagande kan en mer lokalt bättre anpassad väghållning erhållas och kommunen får dessutom mandat att planera väg och kringliggande bebyggelse på ett funktionellt sätt

Järnväg

En utredning för Tjust- och Stångådalsbanornas funktion för Regional utveckling har, i enlighet med Regeringens beslut gällande Nationell Transportplan 2022–2033, inletts av Trafikverket. Denna utredning väntas pågå under 2023 och början av 2024. Kommunerna längs banorna och andra berörda aktörer kommer att beredas möjlighet till inspel och avstämningar under utredningens gång. Syftet med utredningen är att identifiera banornas funktion och brister och eventuella identifierade brister ska kunna spelas in i kommande generations nationella transportplan och där kunna vägas mot andra åtgärdsbehov i det svenska järnvägssystemet. Frågor såsom mötesspår i Gullringen och andra frågor som specifikt rör Stångådalsbanan kommer Trafikverket att invänta ovan utredning innan de kommenteras.

Kring järnvägen råder ett byggnadsfritt avstånd på 30 meter från järnväg med samma syften och bakgrund som avståndet för väg, ovan.

Cykel och gång

ÖP uttrycker goda ambitioner gällande säker infrastruktur för oskyddade trafikanter. Cykelvägar hanteras på ett överlag bra sätt. Region Kalmar håller för närvarande på med en ny strategi för cykelinfrastruktur vilken kommer att bli ledande för utvecklingen av cykelinfrastruktur längs det statliga regionala vägarna. Trafikverket vill även tipsa om möjligheter att ansöka om stadsmiljöavtal för utveckling av cykelvägar i kommunen.

Riksintresse för kommunikation

Trafikverket har, 2022-09-26, fattat beslut om nya riksintressen för transportinfrastruktur [Trafikverkets beslutade riksintressen - Bransch](#). Stångådalsbanan, delen Hultsfred – Linköping har utgått som riksintresse. Ett Riksintresse är i första hand avsett för att förhindra att annan, tillkommande verksamhet försvårar nyttjandet av riksintresset. Riksintresset har ingen bäring på drift, underhåll och utveckling av en anläggning. Önskar kommunen säkerställa Stångådalsbanans framtida funktion görs detta bäst genom att i den kommunala planeringen, bygglovgivning m.m. säkerställa att tillkommande verksamheter inte negativt påverkar Stångådalsbanans funktion.

För övrigt anser Trafikverket att Riksintressena är rätt redovisade.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och tar med sig informationen i framtida samhällsbyggnadsprocesser.

Avseende att Stångådalsbanan inte längre är ett utpekat riksintresse så tydliggör översiktsplanen att kommunen fortsatt avser beakta sträckan som om den vore av nationellt intresse. Kommunens ställningstagande och utveckling av Stångådalsbanan samt möjliggörande av mötesspår i Gullringen kvarstår.

Översiktsplanen har kompletterats med ställningstaganden om byggnadsfritt avstånd om 30 meter från riksvägar och järnväg.

3.16 Post- och telestyrelsen

Regeringen presenterade i oktober 2011 sin digitala agenda för Sverige. Det övergripande målet i agendan är att Sverige ska vara bäst i världen på att utnyttja digitaliseringens möjligheter. År 2016 presenterade regeringen en ny bredbandsstrategi "Sverige helt uppkopplat 2025" där det kortsiktiga målet är att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020. På längre sikt är målen att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 samt att det bör finnas tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet där människor normalt befinner sig senast år 2023.

En robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. It är en central infrastruktur som ligger till grund för många andra områden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna. Lagändringen i Plan- och bygglagen (PBL) från maj 2011, stärker även detta.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information.

I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Sedan december 2010 finns ett system för begäran om ledningsanvisning, "ledningskollen.se". För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Om planen innebär uppförande av vindkraftverk, kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet, tar till sig informationen för framtida samhällsbyggnadsutveckling och avser att remittera plan- och lovärendet avseende höga objekt till parter som kan anses berörda.

3.17 Statens geotekniska institut

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 PBL i sin översiktsplan redovisa sin syn på risker för skador på den bebyggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Med anledning av detta bör översiktsplanen kompletteras med följande:

- Den översiktliga redovisningen (på karta) över identifierade områden med förutsättningar för ras och skred i jord, berggras, stranderosion och översvämning kan utvecklas. I sin nuvarande utformning saknas en möjlighet att kombinera olika kartlager vilket begränsar kartans användningsområde. Översiktsplanen bör även kompletteras med kartlager som visar risken för skred i finkorniga jordarter (SGU) samt erosionskänsliga slänter (Skogsstyrelsen).

- I kommunens ställningstagande anges att geotekniska undersökningar ska genomföras vid planering i områden med risk för översvämningssproblematik, vilket är bra. Dock anser SGI att kommunen behöver ha en strategi för att hantera även **befintlig** bebyggelse samt nybyggnation som sker utanför planlagt område.
- Planen bör kompletteras med en redogörelse för vilken detaljeringsgrad det geotekniska underlaget har, det vill säga vilka osäkerheter som finns.
- I kommunens beskrivning av klimatförändringars effekter bör det även framgå hur översvämningsskydd kan komma att påverka förutsättningar för ras, skred och erosion.
- En beskrivning av om det behövs mellankommunal samordning, exempelvis vid erosionsutredningar längst med vattendrag som sträcker sig utanför kommungränsen.

Övrig information som bör framgå av översiktsplanen är:

- Att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras en inledande **bedömning** av ras, skred och erosion i enlighet med PBL.
- Att klimatförändringars effekter på planerad markanvändning alltid måste beaktas i planprocessen.
- Att planläggning inom områden där geotekniska säkerhetsfrågor är styrande för markanvändningen kan innebära krav på geotekniska utredningar i efterföljande detaljplanering eller bygglovsärenden utanför planlagt område.
- Att nivåförändringar, som exempelvis fyllning och schakter, kan öka sannolikheten för ras och skred vilket behöver uppmärksammas.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet.

I den digitala versionen av översiktsplanen ges i granskningen möjlighet att utforska den digitala kartan på ett fördjupat sätt där möjlighet ges till att tända och släcka kartskikt på egen hand. Ambitionen är att detta ska öka läsbarheten och göra översiktsplanen med tillhörande underlag mer tillgänglig.

Efter att översiktsplanen var ute på samråd togs en klimatriskbedömning. Klimatriskbedömningen bidrog till diverse revideringar av översiktsplanen med tillhörande dokument för att bättre ta hänsyn till risker kopplat till ras, skred och erosion.

Översiktsplanen har kompletterats med förtydligande text och ställningstaganden avseende risker för och framtida utredningsbehov av ras, skred och erosion i kommande plan- och lovprocesser.

3.18 Region Kalmar

Sammanfattning

Region Kalmar län bedömer sammanfattningsvis att Vimmerby kommun (kommunen) har tagit fram en väl avvägd strategisk översiktsplan med ett tydligt mellankommunalt och storregionalt perspektiv, vilket får ses som särskilt betydelsefullt för en kommun som angränsar till två andra regioner. Det innebär att översiktsplanen bedöms kunna utgöra ett betydelsefullt underlag för det regionala utvecklingsarbetet och den regionala planeringen och infrastrukturplaneringen i synnerhet.

Regionala mål, planer och program

I planförslaget redogör kommunen på ett väl avvägt sätt för de mest betydelsefulla regionala frågorna samt en lista över regionala underlag. På den listan saknas emellertid ett stort antal betydelsefulla regionala underlag, varför kommunen inför nästa planskede behöver utgå från den lista som redovisas under kopplade planer, handlingsprogram och strategier i den RUS som då har aktualiserats. Därtill behöver kommunen tydliggöra genom vilka vägval och insatser som kommunen verkar för att dessa regionala planer, handlingsprogram och strategier ska uppnås.

Nuvarande RUS är under revidering och en aktualiserad version förväntas antas under våren 2023.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har kompletterats med ytterligare information om underlag och styrdokument som beaktats under planprocessen. Vid framtagande och revidering av översiktsplanen tas relevanta planer, handlingsprogram och strategier i beaktning. Ambitionen är att översiktsplanens intentioner bidrar positivt till uppfyllandet av globala, nationella, regionala och kommunala mål och visioner. Där översiktsplanen inte nämnvärt bidrar till uppfyllandet av relevanta mål är utgångspunkten att målen inte ska motverkas.

Regional planering

I regioner som saknar ett utpekat ansvar att ta fram regionplaner enligt PBL sker arbetet med regional planering under det regionala utvecklingsansvaret. I Kalmar län sker det arbetet genom att en Strukturbild för Kalmar län håller på att tas fram. Strukturbildsarbetet består av att ta fram kunskapsunderlag och strategier för hur de mest betydelsefulla strukturella och fysiska sambanden mellankommunalt, regionalt och storregionalt ska hanteras. Syftet med en strukturbild är inte minst att överbrygga gapet mellan RUS och kommunernas översiktsplaner.

Strukturbildsarbetet är fortfarande i sin linda men vad som redan står klart är att tillväxtmotorerna Kalmars spridningseffekter till norra länet är kraftigt begränsade och att norra länets utveckling måste bygga på sina egna styrkor tillsammans med de södra kommunerna i Östergötland och Eksjö kommun i Jönköpings län. Även tillväxtmotorn Linköping (och Norrköping och Jönköping) är avlägsna, men stärker norra länet genom sitt utbud av kultur, handel och transporter. Region Kalmar län kommer under de närmaste åren att ta fram kunskapsunderlag där norra länets funktionella geografi ges särskilt utrymme, vilket förhoppningsvis kan stödja kommunen i sin rullande översiktsplanering.

Det är därför glädjande att kommunen enligt Region Kalmar län har ett tydligt mellankommunalt och storregionalt perspektiv i sin översiktsplan och ser vikten av sammanbindande stråk även utanför den egna kommungränsen. Att uppmärksamma kopplingarna till exempelvis Kalmar/Öland söderut sätter Vimmerby i ett större sammanhang, inte minst kopplat till besöksnäringen och dess starka destinationer. För att öka förståelsen och än mer tydliggöra mellankommunala och storregionala frågor bör de kartor som genomgående redovisas i översiktsplanen tillföras mer information i angränsande kommuners geografier, exempelvis gällande tätorter.

Hållbarhetsbedömning

Till översiktsplanen hör en hållbarhetsbedömning som enligt Region Kalmar län utgör ett välkommet inslag för att få till en tydligare helhetsbedömning av planförslaget. Jämfört med en traditionell miljöbedömning ges här de ekonomiska och sociala aspekterna mer utrymme.

I hållbarhetsbedömningen konstateras att planförslaget i de flesta fall är bättre än ett nollperspektiv. Det är enligt Region Kalmar län ett viktigt steg i rätt riktning men ändå inte en garanti för att föreslagen översiktsplan är långsiktigt hållbar. Här hade det varit positivt om det gavs utrymme för ett tydligare resonemang kring detta. Som exempel står det att läsa att minskningen av de fossila transporterna totalt sett är försumbara jämfört

med nuläget och nollalternativet vilket ska ställas mot nationella och regionala mål om minskade klimatutsläpp.

Kommunens svar:

Hållbarhetsbedömningen har utvecklats och uppdaterats parallellt med revideringen av översiktsplanen.

Översiktsplanen har även tydliggjorts med avseende på kommunens ambition att verka för uppfyllande av nationella och regionala mål.

Hälso- och sjukvård

Region Kalmar län har samlat sina verksamheter i Vimmerby på den egna fastigheten Svanen 3. De utvecklingsbehov Region Kalmar län ser är att ambulanssjukvården kan komma att få ett långsiktigt behov av att flytta ut sin verksamhet till ett mer strategiskt läge med bättre förbindelser till riksvägarna (Rv). Vidare ser Region Kalmar län att kommunen gärna får uppmärksamma blåljustrafikens behov av framkomlighet i översiktsplanen och att benämningen hälsocentral används (i stället för vårdcentral) då det är benämningen i vår region (avsnitt 3.2, 6.5.2 och 4.1.1).

Kommunens svar:

Möjligheten för ambulanssjukvården i kommunen att förflytta sin verksamhet motverkas inte i översiktsplanen, verksamheten kan inrymmas inom områden för mångfunktionell bebyggelse och kommunen välkomnar en tidig dialog med regionen när/om frågan blir aktuell.

Översiktsplanen har kompletterats med ett ställningstagande om att blåljustrafikens behov och framkomlighet ska beaktas vid utveckling av den fysiska miljön.

Digital infrastruktur

I översiktsplanen tydliggörs på ett bra sätt att det övergripande målet i det regionala handlingsprogrammet för bredbandsutvecklingen i länet är att möjliggöra digital kommunikation i hela länet. Då den regionala bredbandsstrategin (och handlingsprogrammet) bara sträcker sig till 2025 och kommunen bara redogör för sin bredbandsutbyggnad under 2023 och 2024 så uppstår ett strategiskt glapp då översiktsplanen tar höjd för 2050. Eftersom digitaliseringen är avgörande för samhällets utveckling har just digitalisering satts som ett horisontalt mål i RUS. I väntan på mer långsiktiga regionala strategidokument ser Region Kalmar län ett behov av kommunen försöker att analysera hur en förändrad arbetsmarknad med distansarbete, robotisering/automation och AI påverkar den strategiska planeringen. Smarta datadrivna samhällen, förändrade industriella

värdekedjor och logistik samt en delningsekonomi är andra faktorer att belysa.

Region Kalmar län har följande synpunkter:

- Att kommunen tydliggör att det finns flertalet fiberanslutningar som ägs och drivs av andra aktörer än Vimmerby fibernät, exempelvis Telia och ett antal mindre fiberföreningar. (Avsnitt 3.7.6)
- Då översiktsplanen har uppsatta mål om hur stor andel av befolkningen som har tillgång till 1 Gbit/s så bör även de mätningar som refereras till hantera just 1 Gbit/s snarare än de 100 Mbit/s som nu är fallet.
- Då översiktsplanen tar höjd för 2050 bör skrivningar om utbyggnaden av 5G-nätet utvecklas till att även inkludera 6G och 7G som förmodligen är aktuella med denna tidshorisont.

Kommunens svar:

Inom ramen för aktuellt översiktsplanearbete finns inte utrymme för djupare analyser av potentiella lokala följder av digitaliseringen. Kommunen ställer sig dock positiv till långsiktiga regionala strategier avseende ett mer digitaliserat samhälle.

Besöksnäring

Kommunen lyfter enligt Region Kalmar län på ett positivt och genomgående sätt besöksnäringens betydelse för såväl kommunen som länet. Däremot behöver kommunen visa hur den regionala handlingsplanen för besöksnäringen 2022–2025 och den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring beaktas i den strategiska planeringen i kommunen. Region Kalmar län vill också uppmuntra kommunen om att ta fram en egen turismstrategi, vilket är särskilt betydelsefullt när kommunen vill skapa en samsyn och samverkan över kommungränserna (s. 58).

Astrid Lindgrens Vimmerby är en av fem regionalt prioriterade besöksmål och får därför med fördel benämnas så i planförslaget. Därför vore det en fördel om kommunen analyserade hur de stora säsongsvariationerna påverkar lokala planeringsförutsättningar för att tydliggöra möjligheterna till en långsiktigt hållbar och växande besöksnäring och eventuella behov av utveckling.

Region Kalmar län har följande synpunkter:

- Länsturismgruppen drivs av Region Kalmar län som har tagit fram en besöksnäringstrategi för 2022–2025 som tar sikte på 2030 samt en handlingsplan för åren 2022–2024.

- Samarbetet Visit Småland drivs av de tre länsturismorganisationerna Region Kalmar län, Smålands turism i Jönköpings län och Destination Småland i Kronobergs län.

Kommunens svar:

Relevanta förtydliganden har gjorts och ambitionen om att ta fram en besöksnäringstrategi har tillkommit i granskningsförslaget. Ytterligare information om den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring har även tillkommit i översiktsplanen.

Energiförsörjning

I förslaget till översiktsplan anger kommunen att dem står bakom regionala strategier och mål om att produktion av förnybar el till 2030 ska vara lika stor som länets totala energianvändning. Denna formulering överensstämmer inte med gällande länsdokument och behöver därför ändras. Länets handlingsprogram för en fossilbränslefri region har som mål att länets produktion av förnybar energi år 2030 är minst lika stor som länets totala energianvändning samt ett delmål om att länets produktion av förnybar el år 2030 är minst lika stor som länets totala elanvändning.

Av planförslaget framgår att kommunen anger att solenergianläggningar i större skala är lämpliga på tak samt att större markbaserade solcellsanläggningar bör prioriteras på mark som av olika anledningar inte kan bebyggas. Region Kalmar län ser att det kan finnas anledning att komplettera denna riktlinje med hur kommunen ser på större markbaserade solcellsparkar exempelvis på produktiv skogsmark eller betesmark.

Kommunen konstaterar vidare i planförslaget att en fjärdedel av den el som säljs i kommunen också produceras inom kommunens egna administrativa gränser och att produktionen av förnybar el behöver öka. För att nå det uppsatta målet bör kommunen i sin föreslagna markanvändning peka ut områden lämpliga för förnybar energiproduktion, inte bara för vindkraftverk utan också för solcellsanläggningar. Det skulle då enligt Region Kalmar län vidare vara intressant med ett resonemang kring hur stora ytor som kan behövas för att nå detta mål. De ytor som anges som lämpliga för vindkraft är i sammanhanget relativt små.

Kommunens svar:

Sedan samrådet har en uppdaterad vindkraftsanalys gjorts som översiktligt och schematiskt visar förutsättningarna för vindkraft i kommunen, vindkraftsanalysen redovisas i PM Vindkraftsanalys (2023-11-03). I granskningshandlingen har

de utpekade områdena för vindkraft identifierats som platser där vindkraftsetablering bedöms som mer lämplig. Ytterligare riktlinjer för vindkraft har även tillkommit. Översiktsplanen tydliggör i granskningshandlingen att en slutlig bedömning om en vindkraftsetablering görs i varje enskilt fall efter djupare studier.

Avseende solkraft har kommunen valt att inte peka ut områden för detta utan istället införlivat tydligare riktlinjer för solcellsanläggningar. Detta för att kommunen anser att förutsättningar för solkraftsetableringar finns över hela kommunen och man inte vill riskera att begränsa möjligheten för solkraftsetablering genom utpekande av särskilda områden.

Suicidprevention

Forskning visar på att risken för suicid kan förebyggas genom insatser i den fysiska miljön. Region Kalmar län vill därför uppmuntra kommunen om att i större utsträckning beakta risken för suicid i planeringen av den fysiska miljön, exempelvis genom att sätta upp barriärer längs med broar, höga vägar och järnvägsspår men också genom att göra platser mer trygga och effektiva. Se Sveriges kommuner och regioners skrift "Förebygga suicid i fysisk miljö".

Kommunens svar:

I översiktsplanen har ställningstaganden tillkommit om att beakta risken för suicid i planeringen av den fysiska miljön.

Infrastruktur

Region Kalmar län delar kommunens uppfattning om behovet av förbättringar på Stångådalsbanan (banan) för att kunna bibehålla och utveckla dess trafik. Flertalet utredningar har genomförts för att identifiera var behoven är som störst och för att föreslå insatser som gynnar trafiken som helhet. Nya mötesspår är avgörande för att kunna öka antalet resor för både person- och godstrafik på banan. Region Kalmar län ser precis som kommunen att det är troligt att ett nytt mötesspår behövs i anslutning till Gullringen, men vill tydliggöra att det i dagsläget krävs ökad kunskap med ett tydligt helhetsperspektiv för att med säkerhet kunna slå fast detta.

I översiktsplanen föreslås ett nytt tågstopp i Gullringen. Region Kalmar läns långsiktiga arbete med Stångådalsbanan har storregional pendling som främsta mål, detta för att succesivt knyta tillväxtmotorerna Kalmar och Linköping närmare varandra. Målsättningen är att minska restiden samt

öka robustheten och tillförlitligheten på banan. Ett nytt tågstopp i Gullringen skulle obönhörligen innebära en ökad restid på sträckan och därför gå stick i stäv med det långsiktiga målet om att knyta de sydsvenska tillväxtmotorerna närmare varandra.

Region Kalmar län ser precis som kommunen ett behov av att långsiktigt arbeta vidare med både Rv 40 och Rv 23/ 34 för att öka trafiksäkerheten och framkomligheten. Stort fokus behöver då läggas på hållbara transportlösningar och innovativa investeringslösningar enligt Region Kalmar län.

Kommunens svar:

Kommunens ambition i första hand är att verka för att möjliggöra mötesspår i Gullringen. Anläggande av mötesspår möjliggör för en framtida mötesstation med tågstopp, något som kommunen också är positiv till. Om och när tågstopp i Gullringen blir aktuellt är dock beroende av etablering av mötesspår, varpå kommunen i första hand fokuserar på att möjliggöra det. Ett tågstopp i Gullringen ses som en styrka för orten och kommunen som helhet.

Kollektivtrafik

Föreslagen översiktsplan bedöms enligt Region Kalmar län att ha en tydlig koppling till relevanta strategiska mål- och styrdokument så som kollektivtrafikstrategin och kollektivtrafikförsörjningsprogrammet. Att kollektivtrafiken (och infrastrukturen) lyfts fram som medel för att nå ett hållbart resande och en regional utveckling är en ytterligare styrka.

I planförslaget tydliggörs vinsterna av att ny bebyggelseutveckling sker nära de storregionala stråken där turtätheten är hög, det vill säga utmed Rv 40 samt Rv 23/34 och Stångådalsbanan. Det är också positivt att avstånd till hållplatser anges, men turtätheten vid dessa hållplatser bör enligt Region Kalmar län också beaktas eftersom det har stor betydelse för kollektivtrafikens funktionalitet och konkurrenskraft. Det framgår vidare av översiktsplanen att bebyggelseutveckling ska ske i hela kommunen, därför vore det positivt om svårigheterna med att få till en offentligt finansierad trafikering utanför tätorter och storregionala stråk också tydliggjordes.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Utöver de löpande svar som går att läsa i samband med yttrandet så har mindre korrigeringar, förtydliganden och administrativa förändringar gjorts i översiktsplanen baserat på synpunkter som framförts i yttrandet.

3.19 Region Jönköping

Region Jönköpings län ser positivt på att Vimmerby kommun lyfter transportbehov utmed rv 40 som en interregional utvecklingsfråga och ser gärna att de interregionala kopplingarna till Jönköpings län förtydligas ytterligare inför granskning av planförslaget.

Jönköping ser det som positivt att Vimmerby kommun har redovisat omkringliggande kommuner i sin övergripande planeringsinriktning.

I planförslaget lyfts framförallt utvecklingen av tillgängliga transporter utmed rv 40 som en viktig interregional fråga kopplad till Jönköpings län. Region Jönköpings län delar Vimmerby kommuns syn på betydelsen av rv 40 för såväl lokala arbetsmarknader som långväga gods- och persontransporter och ser gärna att planförslaget utvecklas ytterligare gällande kommunens syn på framtida arbetspendling och transportbehov i förhållande till Jönköpings län.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet.

3.20 Region Östergötland

Region Östergötland svarar på remisser om översiktsplaner utifrån gällande regionala strategier och tillhörande understrategier. För kommunala översiktsplaner utanför Östergötland fokuserar Region Östergötland på tematiska sakfrågor med mellanregional och/eller mellankommunal karaktär av regional betydelse.

Region Östergötland arbetar med att konkretisera de rumsliga aspekterna i den regionala utvecklingsstrategin för Östergötland. Arbetet kommer resultera i en regional rumslig strategi.

Inom ramen för arbetet med regional rumslig strategi har Region Östergötland bland annat studerat funktionalitet (rapporten Det funktionella Östergötland), avseende pendling. Studien kan konstatera att utbyte sker mellan Östergötland och Kalmar län (bland annat mellan Kinda kommun och Vimmerby kommun), men i mindre omfattning och i ett mer lokalt sammanhang.

Ur handels- och servicesynpunkt ser Region Östergötland att Vimmerby kommun, där Vimmerby tätort framträder, erbjuder ett brett serviceutbud för sin storlek. Utbudet är viktigt, och får påverkan på Östergötland och vardagen för flera av de som bor längs länsgräns. Region Östergötland

rekommenderar sina kommuner att i samband med framtagande av kommunala serviceplaner beakta hur utbud av service utanför läns- och kommungräns eventuellt påverkar den egna kommunen.

Region Östergötland och Östgötatrafiken för löpande och vid behov dialog med Region Kalmar och KLT. Både avseende exempelvis samsyn vad gäller gemensam infrastruktur och kollektivtrafik över länsgräns.

Angående vägavsnitt 23/34 Kisa – Vimmerby har Region Östergötland återkommande dialog med Region Kalmar (och även övriga grannregioner) i länsöverskridande frågor. Vägsträckan diskuterades bl.a. inför föregående revidering av länstransportplanen för att säkerställa samsyn mellan regionerna. Givet de ekonomiska förutsättningar som råder, och som läget och plan ligger, ser Region Östergötland inte att det är aktuellt med 2+1-standard för sträckan. Däremot kan andra åtgärder komma att vara aktuella, dock efter dialog och samsyn med Region Kalmar. Med anledning av den struktur på diskussioner som regionerna har ser inte Region Östergötland det som aktuellt med en särskild överenskommelse med Region Kalmar angående väg 23/34.

Gällande Stångådalsbanan ligger ansvaret för spåranläggningen och dess utveckling hos Trafikverket. Finansiering av åtgärder ska bekostas inom ramen för Nationell plan för transportinfrastruktur.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Angående riksväg 23/34 är det fortsatt kommunens ambition att sträckan utvecklas till 2+1-väg mellan Kisa – Vimmerby och vidare söderut.

3.21 Eksjö kommun

Eksjö kommun har tagit del av Vimmerby kommuns samrådsförslag för ny översiktsplan och har inget att erinra. Vi ser mycket positivt på att förbindelsen mellan våra kommuner lyfts flertalet gånger och att Vimmerby kommun även avser att, precis som Eksjö kommun, arbeta för att stärka förbindelsen mellan våra kommuner. Idén om att i framtiden kunna cykla mellan Frödinge och Mariannelund via Vimmerby är spännande och välkomnande.

Vi tycker även att det är positivt att tidigare LIS-område i östra delen av Åsjön återfinns i den nya översiktsplanen, då vi är säkra på att utveckling av detta område kan få positiva konsekvenser för Mariannelund. Eksjö kommun är öppna för att i framtiden föra en dialog om möjlig anslutning till Eksjö kommuns VA-nät i detta område.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och ser fram emot vidare dialog kring mellankommunala frågor.

3.22 Oskarshamns kommun

I samrådshandlingen till en ny översiktsplan i Vimmerby kommun, står bland annat att kommunen knyts samman med omvärlden genom en bra infrastruktur och goda kommunikationer. Det står också att dessa aspekter är förutsättningar för en ökad befolkning och en växande ekonomi.

Oskarshamns kommun instämmer i detta. Liksom Vimmerby kommun, vill vi att det ska gå att leva gott i Oskarshamn. Ur ett regionalt perspektiv finns tydliga likheter och kopplingar mellan våra kommuner. På daglig basis, pendlade ca 140 personer mellan Vimmerby och Oskarshamn under 2021. Möjligheten att bo i en kommun och arbeta i en annan vill vi fortsättningsvis utveckla. Infrastruktur och kommunikationer är således något som vi gärna samarbetar kring på regional nivå.

I Oskarshamn jobbar vi också med att möjliggöra för godstransporter, då vi ser att detta är viktigt för det näringsliv som bedrivs i kommunen.

Oskarshamns hamn drivs av Smålandshamnar AB, som ägs gemensamt av Oskarshamns- Västerviks- och Hultsfreds kommuner. Hamnens roll i transportkedjan är att utgöra länken mellan hav och land. Hamnens placering och utformning gör sjöfarten till ett starkt transportalternativ i regionen, och utgör därför en viktig del för näringsliv och sysselsättning både i Oskarshamn och i länet. Hamnen är av Trafikverket beskrivet som riksintresse bland annat beroende på att den svarar för en stor del av sjötrafiken till och från Gotland från södra Sverige, men också för att den har ett naturligt djupvattenläge och därför ingår i Transeuropeiska nätverket för transporter, TEN-T.

För att hamnen ska fungera som en viktig transportnod fullt ut, krävs att anslutande landbaserade transportnät är ändamålsenligt utformade. I Oskarshamn arbetar vi aktivt med att möjliggöra utbyggnad och ombyggnad av väg 37/47 västerut. Ombyggnaden gynnar transporter även till Vimmerby och ligger i linje med Vimmerbys ambition att verka för utbyggnad till 2+1-väg för riksväg 23/34 Hultsfred – Vimmerby. E22 norrut från Oskarshamn kommer under 2024 förhoppningsvis att byggas om till en 2+1-väg från Nygård till Gladhammar. Åtgärden finns med i den beslutade nationella transportplanen för 2022-2033. Kustkommunerna i länet tillsammans med Region Kalmar län, planerar för en snabbusslinje längs E22 (BRT). I regional transportplan finns medel för BRT-stationer avsatta

från 2025 och framåt. En sådan snabbusslinje gynnar potentiellt även resor till Vimmerby i det fall motsvarande system skapas även för väg 40.

Oskarshamns kommun ställer sig bakom region Kalmar läns handlingsprogram för fossilbränslefri region 2030. Uppgiften att ställa om samhället under en sjuårsperiod är onekligen en utmaning. Alla är numera överens om att den kommer att kräva en avsevärt ökad elförbrukning. En stor del av kommunens fossila utsläpp sker idag från transportsektorn. För att omställningen till eldrivna fordon ska vara möjlig, krävs en infrastruktur för laddning. Länets kommuner har ett gemensamt ansvar att verka för att ett regionalt system byggs upp som på sikt möjliggör för eldrivna personbilar och tyngre fordon att resa längre sträckor.

Precis som Vimmerby konstaterar i samrådshandlingen, är besöksnäringen en stor och viktig näringsgren för flera av länets kommuner. Astrid Lindgrens Värld är ett viktigt besöksmål i Vimmerby och för hela Kalmar län. Länet har också stora natur- och kulturvärden som årligen lockar ett stort antal turister. I Oskarshamn finns kopplingen till Gotland genom färjetrafiken. Den nyligen framtagna regionala besöksnäringstrategin tycker vi är ett bra redskap för att skapa det helhetsgrepp som kommer att krävas för att öka attraktionskraften för regionen som besöksmål. Vi tycker att det är viktigt att ha ett fortsatt effektivt samarbete i dessa frågor.

Vattenförsörjningen kommer troligtvis i högre grad bli ett mellankommunalt intresse i takt med ett förändrat klimat. Länsstyrelsen har nyligen haft en reviderad version av den regionala vattenförsörjningsplanen för Kalmar län på remiss. Syftet med planen är att säkerställa tillgången till vattenresurser för vattenförsörjningen i Kalmar län för flera generationer framåt. Planen är emellertid relativt översiktlig och kräver fördjupad planering på lokal nivå. I Oskarshamns kommuns nyligen antagna översiktsplan är en av åtgärderna att ta fram en kommunal vattenförsörjningsplan, vilket också rekommenderas i den regionala planen. Vi vill i detta yttrande ta möjligheten att poängtera vikten av samarbete även vid framtagning av kommunala vattenförsörjningsplaner.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och ser fram emot vidare dialog kring mellankommunala frågor såsom trafik och transport, besöksnäring och vattenförsörjning.

3.23 Ydre kommun

Ydre kommun ser positivt på Vimmerby kommuns samrådsförslag till ny översiktsplan och dess utvecklingsinriktningar. Vimmerby har väl hanterat mellankommunala frågor och angelägenheter och vi hoppas på ett bra samarbete framöver. Ydre kommun ser en poäng i att samarbeta i synnerhet kring utveckling av landsbygderna och orter vi delar i frågor om landsbygdsutveckling i strandnära lägen, skol- och arbetspendling, grön- och blåstrukturer samt service och näringsliv.

Ett av planens generella ställningstaganden för grönområden och park lyder: *bevara och vidareutveckla grönområden och natur som utgör gröna länkar för att främja spridningskorridorer och biologisk mångfald*, detta är ett viktigt ställningstagande i sig, men det saknas redogörelse för hur grönstruktur som delas med intilliggande kommuner ska hanteras. Grön- och blåstruktur fortsätter inte sällan över administrativa gränser och därför är mellankommunalt samarbete viktigt. Det finns beskrivet i samrådshandlingen att beträffande Silverån och Stångån ska mellankommunal samverkan verka för förhöjd vattenkvalitet men ytterligare samverkan för utveckling bör även ske kring dessa frågor.

Ydre kommun vill lyfta komplikationen att det ej är möjligt att ta sig med kollektivtrafiken till och från Österbymo till orter i Vimmerby kommun trots att kommunerna angränsar till varandra. Det försämrar det funktionella sambandet mellan Ydre kommun och Vimmerby kommun. För tillfället krävs det att åka via Eksjö eller via Linköping där restiderna blir ca 2h respektive 3,5h och restiden med bil är ca 50 minuter. Detta är en fråga som bör adresseras och eventuellt peka ut stråk mellan våra kommuner som viktiga för att säkerställa upprätthållande av standard på vägarna.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och ser fram emot vidare dialog kring mellankommunala frågor såsom kollektivtrafik, landsbygdsutveckling och grön- och blåstruktur. Kommunen delar önskan om förbättrade funktionella samband mellan kommunerna och ser positivt på ökad samverkan kring dessa frågor.

3.24 Västerviks kommun

Västerviks kommun ser positivt på ambitionen att samverka i strategiska och storskaliga frågor som arbetsmarknad och kompetensförsörjning via Campus i Småland.

Riksväg 40 är utpekad som ett viktigt stråk för arbetspendling och Västerviks kommun delar uppfattningen att detta stråk är viktigt att upprätthålla för en utvidgad arbetsmarknad i norra länet.

Att södra infarten i Västervik nämns ser Västerviks kommun som positivt dock står den inte med som en mellankommunal fråga och här önskar kommunen en tydlighet med hur Vimmerby ser på en ny infart i Västervik som en förbättring för pendling och kollektivtrafik mellan kommunerna.

Det är positivt att stråket Locknevi-Blackstad (Gamleby) beskrivs och inte glöms bort då det fyller en viktig funktion för pendling i Västerviks norra kommundel mot Vimmerby och vice versa.

Västerviks kommun ser det viktigt att tillsammans med Vimmerby kommun lyfta frågan kring Stångådalsbanan och Tjustbanan där dessa två järnvägar hänger ihop och diskussion om ändhållplats i Linköping.

I mellankommunala frågor kring landsbygdsfrågor är det viktigt med tidig dialog mellan kommunerna. Exempelvis är service som finns i Tuna och Frödinge även viktig för våra västliga kommundelar. Här kan vi hjälpas åt att skapa samsyn och vi bortser från våra gränser.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och ser fram emot vidare dialog kring mellankommunala frågor såsom transport och trafik, landsbygdsutveckling och stärkta funktionella samband. Kommunen positiv till en ny infart i Västervik och anser att en sådan stärker möjligheterna till ökad pendling mellan kommunerna.

3.25 Kalmar kommun

Allmänt

Förslag till ny översiktsplan är tydlig med syfte, vision, utvecklingsstrategierna och ställningstagande för hur kommunen planerar att utveckla Vimmerby kommun. Visionen presenteras först gemensamt och senare delas upp i olika målområden. Visionen finns med i några av de tematiska ställningstagande vilket tydliggör kopplingar mellan vision och ställningstagande.

Mellankommunala frågor inkluderas i planförslagets inledning och utvecklingsinriktningarna. Frågorna återkommer senare i förutsättningar – del 2, där även mer information och fakta om delarna finns med. Detta ger en röd tråd när frågorna återkommer i olika områden.

Utvecklingsinriktning; Kommunikationer

Kalmar kommun är positiv till Vimmerby kommuns inställning till Stångådalsbanans betydelse för kommunen och alla kommuner i Kalmar län. Stångådalsbanan är betydelsefull för Kalmar kommun att på ett hållbart färd sätt komma till Linköping, som är en viktig knutpunkt för vidare transport i Sverige. Vimmerby kommun återkommer på flera ställen att kommunen inte ställer sig bakom Trafikverkets beslut om att plocka bort Stångådalsbanan som riksintresse. Kalmar kommun håller med i denna bedömning och anser att banan är en viktig länk för hållbart resande i hela sydöstra Sverige och möjliggör för en gränsöverskridande arbetspendling.

Vimmerby kommun bör i sitt förslag till ny översiktsplan uttrycka behovet av en ny gemensam station i Linköping, där Stångådalsbanan kan ansluta till såväl nya Ostlänken som Södra stambanan. Alla kommuner med station utmed Stångådalsbanan prioriterar en gemensam station i Linköping och kortare restider till gagn för regional utveckling och arbetsmarknadsförstoring. Vimmerby kommun bör förtydliga vad de prioriterar i detta sammanhang.

Vimmerby kommun beskriver väg 23/34 och väg 40 som viktiga regionala och nationella stråk som går genom kommunen. För Kalmar kommun är väg 23/34 en viktig transportled för att komma till mellersta Sverige. Kommunen ser positivt att vägen fortsätter att utvecklas för att öka möjligheten att göra resor med kollektivtrafik, cykel och bil på ett säkert sätt.

Mark- och vattenanvändning

I samrådsförslaget till ny översiktsplan finns förslag på mark- och vattenanvändning med ett avsnitt inom transportinfrastruktur. I avsnittet nämns övergripande om infrastruktur tillsammans med en karta som visar bruna linjer i samma form och skala. Det hade varit önskvärt att visa någon form av uppdelning av vägar och trafik i denna karta som texten beskriver.

Information

Kapitelnumreringen stämmer inte överens mellan PDF versionen och den digitala versionen vilket gör att det är svårt att växla mellan versionerna om man vill läsa från PDF:en och studera kartan i den digitala versionen.

Kalmar kommun vill upplysa om att den nya översiktsplanen för Kalmar kommun är i slutskedet av planprocessen. Vi samverkar gärna med Vimmerby kommun kring gemensamma frågor som berör båda kommunerna. En stark mellankommunal samverkan skapar gynnsamma förutsättningar för en gränslös och smidig vardag för människor och

näringsliv. Ett gemensamt engagemang kring infrastruktur, mobilitetsfrågor, arbetstillfällen, utbildning och tjänster bidrar till att stärka en hållbar mellankommunal utveckling.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och ser fram emot vidare dialog kring mellankommunala frågor med särskilt fokus på Stångådalsbanans betydelse för hela regionen. Vidare är kommunens ambition att översiktsplanens struktur blivit tydligare sedan samrådet och att detta även medfört färre skillnader mellan PDF-versionen och den digitala versionen.

3.26 Hultsfreds kommun

Kommunikationer

Om tid finns bör texterna kring Stångådalsbanan utvecklas något mera kring de senaste situationerna med nya stationslägen i Linköping - så man får med Vimmerbys behov av sammanhängande anslutning till den banan och Linköpings stationsläge.

Frågan om mötesspår i Gullringen står före elektrifiering och övriga satsningar på Stångådalsbanan. Ett tydligare ställningstagande vad som är prioriterat av kommunen bör framgå. Hållplats Gullringen eller kortare restid och elektrifiering.

Godstrafik till hamnen i Oskarshamn kopplas till väg 40. Är det verkligen den logiska sträckan idag och i framtiden för gods på väg till hamnen i Oskarshamn?

2.3.6 Tuna

Saknar helt redogörelse för utveckling/samverkan mot Vena som tätort i Hultsfreds kommun där det också historiskt funnits ett utbyte. Landsbygden mellan Tuna och Vena har också en naturlig tillhörighet mot båda orterna samt centralorterna Hultsfred respektive Vimmerby, oberoende av kommungränsen. Kan man utveckla den närheten och finns det behov av stärkt infrastruktur inom området?

Teknisk försörjning

Saknar helt resonemang för möjlighet till utveckling på mellankommunal nivå. Finns det t.ex. ambitioner att samverka med Hultsfred kring vattenförsörjning långsiktigt? Kan man exempelvis bygga ihop Hultsfred-Storebro-Vimmerby med vattenledning i samband med framtida

GC-väg mellan orterna? Kan man hitta synergier mellan Tuna-Vena gällande vattenförsörjningen, och så vidare.

På renhållningssidan nämns inte alls den samverkan som VEMAB och Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK) har idag som är avgörande för såväl en långsiktig som stabil avfallshantering. VEMAB och ÖSK delar till exempel omlastningsanläggning på Kejsarkullens ÅVC idag med ett samverkansavtal till 2032.

Generellt

Översiktsplanen bör uppdateras på vissa områden med nyligen eller kommande lagförändringar som påverkar. Till exempel LAV som påverkar VA-delarna men också avfallslagen, där ansvaret för vissa fraktioner samt insamling av dem förändrats/förändras inom kort.

Hållbarhetsbedömning

Gällande konsekvenser avseende direkt påverkan för Hultsfreds kommun, från nollalternativ och planförslag. Utifrån hållbarhet bedöms förslaget ha försumbar påverkan, även om det kan ändras över tid. Utifrån aktualitet att det hade gärna setts skarpare ställningstagande för att lyfta kollektivtrafik gällande starka stråk- och spårbunden trafik samt riksvägnät tillsammans med framtida mobilitetslösningar. Gällande vindkraft bedöms förslaget inte leda till ett större antal enskilda verk, men utgör vid verkställande en eventuell sinnesinverkan i norra delarna av Hultsfreds kommun. Noterbar positiv påverkan, från nollalternativ till planförslag bedöms finnas bland annat i föreslagna åtgärder och utredningar gällande ekosystemtjänster, biologisk mångfald, naturvård samt ekoturism. Gällande övrig ekologisk-, social- och ekonomisk hållbarhet förefaller inget mer att tillägga gällande direkt påverkan.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och ser fram emot vidare dialog kring mellankommunala frågor såsom teknisk försörjning, trafik och transport. Hållbarhetsbedömningen har reviderats sedan samrådet.

3.27 Växjö Småland Airport

MSA och Höjdbegränsning

Växjö Småland Airport har tagit del av översiktshandlingarna och flygplatsens influensområde sträcker sig bitvis över planområdet.

Flygplatsen är inte negativ till vindkraft eller höga byggnader, men önskar att det tas i beaktande att gällande MSA måste respekteras i utbyggnadsplaner.

Flygplatsen är ytterst restriktiv med att förändra MSA, så det bör inte vara en åtgärd som vindbruksplaner ska ta som självklart vid etablering av vindkraftsområden.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Vid plan- och lovprocesser som omfattar uppförande av höga objekt avser kommunen remittera ärendet till Växjö Småland Airport.

3.28 Storebro IF

Förlagan: Ska även stå med att det finns trucktillverkning (SEMAX) och att det ska stå med att det finns ett rikt föreningsliv.

Service- det finns gårdsbutik och litet mejeri på Sjundekvills Gård.

Bruksvallen kompletteringar finns även ställplatser, discgolfbana, padel, naturstig, fina fotbollsplaner.

Viktiga ställningstagande:

OMGÅENDE så bör gång och cykelnät mellan Hultsfred-Vimmerby skapas för biltrafiken ökar hela tiden och för att toppa folkhälsan åt rätt håll. Även mycket viktigt för miljön-agenda 2030.

Trygga gång och cykelbanor från nya busslinjerna från stan (som stannar vid 34:an) i samhället. T ex övergång vid Finish till nya stranden.

Gångväg/cykelväg från buss (34:an)– Bruksvallen, järnvägsgatan. I planen står det bara järnvägsgatan, men det är viktigt att det är till Bruksvallen

Planera in laddstationer för elbilar i Storebro vid affären och Bruksvallen.

Framtida utveckling:

Ett seniorboende på orten då kommer fler bostäder ut till försäljning till "barnfamiljer".

Seniorboende med odlingar, mötesrum. Göra hyreshusen som redan finns attraktiva, VILJAN måste finnas för att seniorboende ska bli attraktiva för pensionärerna att flytta in i.

De flesta lediga tomter ligger i närheten av en busshållsplats (500m) kanske ska ändras nu när bussen ej går genom samhället. Stranden och nya stranden har över 1000m

Tillgång till distriktsjuksköterska 1 gång / vecka i Storebro.

Planen vid båt är outnyttjad där borde det finnas en större lekplats med båttema.

Den sedan många år nedlagda kiosken står och förfaller och ger ett mycket dåligt intryck.

Stor informationstavla i centrum om vad som finns i omgivningen. Vi kan fylla den med intressant information om samhället.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Mindre justeringar och revideringar i texter har gjorts utifrån yttrandet för ökad tydlighet och korrekt information.

Efter samrådet genomfördes ett fördjupat arbete kring cykelleder i kommunen, både inom och mellan tätorter. Arbetet resulterade i att utpekande av befintliga cykelleder och cykelleder som bör utvecklas lyftes in i översiktsplanens markanvändningskarta. Vilken standard utvecklade cykelleder ska ha är inget som översiktsplanen redovisar men de stråk där utveckling av cykelleder eftersträvas avses arbetas vidare med i kommande trafikstrategi/trafikplan.

Översiktsplanen har kompletterats med ambitionen om att ta fram en handlingsplan för laddinfrastruktur i kommunen. Handlingsplanen ska utreda och analysera behov av laddinfrastruktur samt ska ta fram konkreta åtgärder som stegvis genomförs enligt handlingsplanen.

Avseende bostäder särskilt riktade mot äldre inryms detta i begreppet mångfunktionell bebyggelse och kommunen är positiv till denna typ av boenden.

Kommunen har tagit fram en lek- och badplatsstrateg som tydliggör ambitionerna som kommunerna har framåt för kommunens lekplatser. Översiktsplanen hänvisar till denna som viktig strategi.

3.29 Cykelklubben Wimer

Synpunkter lämnas på två plan, dels utifrån CK Wimer som en del av Vimmerby kommuns föreningsliv med fokus på idrott, dels utifrån de delar av samrådshandlingen som berör mark- och vattenanvändning i Vimmerby (karta och beskrivningar s 25-29) och som berör Wimer Bike Park.

Idrott och fritid i allmänhet

CK Wimers styrelse anser att

- Idrott och fritid genomgående är styvmoderligt behandlat i samrådshandlingen; detta gäller inte minst i planperspektivet; vikten av idrott/fritid bör genomgående ges större utrymme och tydliggöras såväl i text som på rubriknivå
- I avsnitt 2 Planförslag, 2.1 Utvecklingsinriktning Vimmerby översiktsplan, nämns ordet idrott inte alls; måste åtgärdas
- I avsnitt 2.3 Staden och orterna (s 22-49) görs en genomgång av kommunens tätorter, vilken bl a innehåller den för varje ort återkommande rubriken framtida utveckling; ingenstans nämns idrott; finns inga framtidsplaner för idrotten?
- I avsnitt 2.5 tematiska ställningstaganden, 2.5.2 Ställningstagande för service "har idrottsutbud" smugit sig in; men inte lätt att hitta; idrott och fritid är värt ett eget tema/egen rubrik
- I avsnitt 3 Förutsättningar, 3.5.5 fritidsverksamhet, beskrivs ett mycket fragmentariskt och godtyckligt urval av verksamheter och anläggningar; detta bör utvecklas rejält; också därför att "fritid" också är så mycket mer än idrott
- I avsnitt 4 Handlingsplan saknas idrott och fritid helt; inga styrdokument beträffande idrott och fritid nämns; i den del som handlar om dialog och samverkan saknas såväl idrottsföreningar som föreningar i allmänhet; detta måste åtgärdas
- I mer kvalitativt avseende saknas i hög grad skrivningar om t ex funktionshinder och jämställdhet; i synnerhet i de sammanhang där idrott (faktiskt) nämns; behöver åtgärdas

Slutligen konstaterar CK Wimers styrelse med tillfredsställelse att cykel/cykling har fått stort utrymme i samrådshandlingen. En sökning i dokumentet på "cyk" ger 127 träffar.

Mark- och vattenanvändning i Vimmerby (s. 25, 26, 29)

Cykelklubben Wimers styrelse har tagit del av samrådshandlingens s. 25, 26 och 29 med viss häpnad och "bestörtning". Av karta och text framgår att

det område som idag utgör navet i Wimer Bike Park föreslås göras om till bostadsområde och grönområde/park.

Styrelsen anser att det hade varit snyggt att också beskriva det faktum att väsentliga delar av Wimer Bike Park, etablerad sedan flera år, utgör en del av området. Och därmed rimligtvis en del av förutsättningar att ta hänsyn till

I planförslaget anges att det markerade området (2) bedöms kunna ge plats till 100 nya bostäder (utöver de ytterligare nästan 700 som ritats in i andra delar av staden och dess närhet). För det intilliggande området (16) föreslås "utveckling av ett större grönområde i norra Vimmerby för att skapa en grön kil in i orten". Området beskrivs som att det idag utgörs "delvis av rekreations- och friluftsområde som är betydelsefullt för såväl invånare som besökare", men alltså inte ett ord om Wimer Bike Park.

Kort bakgrund

CK Wimer har under flera år lagt ned mängder av ideella timmar på att iordningsställa det som har kommit att bli en mycket uppskattad – av barn och vuxna från Vimmerby, men också besökare från andra delar av främst närområdet – anläggning för MTB/stigcykling.

Idag har föreningen ett 10-årigt arrendeavtal med kommunen för merparten av den mark på vilken Wimer Bike Parks leder är dragna.

Detta arrendeavtal var också en förutsättning för det stora bidrag på en miljon kronor som föreningen fick från Allmänna Arvsfonden för att under 2022/2023 vidareutveckla ledssystemet.

Under säsong bedriver CK Wimer organiserad verksamhet där det regelbundet deltar 20-30 barn/unga. Därtill kommer alla de barn/unga/vuxna – från Vimmerby, men också andra orter – som besöker och cyklar lederna på eget initiativ.

CK Wimers styrelse anser att

- Det som anges som område 16 på kartan i framtiden mycket väl kan fungera som det gör idag, dvs som rekreations- och friluftsområde, men med bibehållande av Wimer Bike Park (se nedan).
- De intressekonflikter som, i viss mån, är ett faktum (mellan cyklande, gående, springande, ridande) har hittills kunnat hanteras på ett bra sätt; föreningen har också lämnat in idéer om ändrade leddragningar för att ytterligare bygga bort potentiella konfliktpunkter. Av de senare har föreningen byggt bort större delen i och med den nya blå leden.

- Det som anges som område 2, dvs ett område för ca 100 bostäder, skulle – om det realiserar – tvinga bort Wimer Bike Park från sin nuvarande belägenhet.
- Detta skulle för föreningen, men inte minst för de många barn, unga och vuxna som uppskattar både lederna och den verksamhet föreningen bedriver, vara ett förödande slag. Det skulle också innebära att all den tid föreningen investerat, liksom de ca 1,6 mkr som Allmänna Arvsfonden, Länsstyrelsen (LONA) och kommunen bidragit med, har varit förgäves.
- CK Wimers styrelse anser att ett förändrat planförslag bör ta stor hänsyn till det faktum att Wimer Bike Park nu ligger där det ligger och därför helt eller delvis ändras utifrån denna förutsättning.
- Det skulle kunna innebära en minskning av området (färre bostäder) och – beträffande område 16 – en syn på Wimer Bike Park som ett attraktivt inslag i området för rekreation och fysisk aktivitet.
- Det är, som redan nämnts, mycket positivt att samrådshandlingen så frekvent omnämner cykel/cykling (127 ggr) i olika sammansättningar.
- Mycket av tyngdpunkten ligger på cykling som transportmedel och på cykling i ett rekreativt-, men också besöksnäringssperspektiv. Stor vikt läggs vid cykling under säkra och trygga former. Wimer Bike Park representerar en typ av cykling som vuxit mycket under senare år (precis som cykling generellt) och utgör därför en attraktion för den som vill cykla tryggt och säkert på stigar i Vimmerby.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet.

Översiktsplanen har sedan samrådet tydliggjorts med utpekade grönområden i samtliga orter, där exempelvis idrottsplatser utomhus inkluderats. Texter om rekreation, friluftsliv samt idrotts- och fritidsverksamhet har belysts, utvecklats och stärkts där bland annat fler ställningstaganden har lyfts in i avseende dessa teman. Syftet med de utvecklade texterna och tillkommande ställningstagandena är för att stärka dessa värden.

En översiktsplans uppgift är att fokusera på den fysiska planeringen - så som markanvändningen och utformandet av allmänna platser.

Översiktsplanen som verktyg möjliggör idrottsutövande genom att säkerställa att det finns plats för olika typer av idrottsaktiviteter. Frågor som rör förenings- och idrottsverksamhet inom kommunen är något som översiktsplanen inte har rådighet över. Översiktsplanen har dock tydliggjorts

med att samverka med föreningslivet är viktigt i det fortsatta arbetet med kommunens fysiska planering.

Det markområde som i samrådsversionen var utpekad som *Planförslag 2, mångfunktionell bebyggelse* är i granskningsversionen inte längre utpekad för ändrad användning. I granskningsversionen finns i dess närhet *Utvecklingsområde 18, grönområde och park* utpekad vilket bättre speglar dagens nyttjade av området och möjliggör för utveckling i samklang med områdets rekreativvärden.

3.30 E.ON Energidistribution AB

Befintlig elförsörjning

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för utvecklingen av kommunens näringsverksamhet och bostadsbyggande. Inte minst är utbyggnad och ombyggnad av elnätet viktig för att garantera fullgod leveranssäkerhet och en bidragande faktor i omställningen till det förnybara samhället.

E.ON försörjer Vimmerby kommun med el idag via en regionnätluftledning som går i sydväst till nordostlig riktning 130 kV, samt en regionnätluftledning som skär kommunen från syd till nord 40 kV. E.ON planerar även nya 40 kV-ledningar till Storebro och Hamra som blir påstick från den befintliga 40 kV-ledningen som går i nordsydlig riktning. Syftet med de nya 40 kV-ledningarna är att skapa redundans i överliggande nät. Det innebär en förstärkning av elnätet och att risken för elavbrott för boende och verksamheter i Storebro och Hamra minskar.

E.ON innehar nätkoncession för område gällande lokalnätledning inom större delarna av kommunen utanför centralorten Vimmerby, där istället Vimmerby Energi Nät AB innehar nätkoncession. Genom detta är respektive bolag, enligt ellagen, ensamt skyldigt att inom koncessionsområdet ansluta nya elanläggningar.

Matning till abonnenterna i det lokala distributionsnätet som ingår i E.ON:s områdeskoncession sker via mellanspanningsledningar med systemspänning 10- och 20kV för överföring av el till nätstationer. I nätstationerna transformeras spänningen ner till 400V. Från nätstationerna förgrenar sig ett lågspänningsnät via kabelskåp och servisledningar ut till E.ON:s kunder.

Elnät i fysisk planering

E.ON:s utgångspunkt i den fysiska planeringen är att sträva efter att behålla befintlig infrastruktur i nuvarande utförande och i ianspråktaget läge.

Det är särskilt viktigt att betona och bibehålla utrymme i den fysiska planeringen för regionnätledningarna som står för försörjningen av hela kommunen, men som även är en del i det större ledningsnätet för elförsörjning vidare till angränsande kommuner och regioner. Dess placering och utförande har noga utretts och sanktionerats genom koncessionsbeslut av Energimarknadsinspektionen (Ei) och markupplåtelser tillskapats genom ledningsrätt och servitut.

Framtida elförsörjning och kapacitet

De områden där man tar ny mark i anspråk för ny bebyggelse utgör samtidigt en ökad belastning på elnätet som också ställer nya krav på en robust energiförsörjning. Det är viktigt att se energiförsörjningsfrågan ur ett helhetsperspektiv och att kommunen tillsammans med E.ON på ett tidigt stadie prognostiserar och planerar för det framtida energibehovet kopplat till den tidshorisont man ser för utbyggnadstakten. Till det bör fogas de trender som påverkar behovet av el såsom ökningen av eldrivna transporter och uppbyggandet av nya laddningsmöjligheter, samt allt fler små elproducenter av sol- och dylikt. Allt detta sammantaget påverkar den kapacitet som behövs i lokalnätansläggningar såväl som i det överliggande regionnätet.

Kommunen verkar inte ha några tillväxtplaner som kraftigt avviker från den organiska tillväxt man kan vänta sig i nätplaneringssammanhang. Dock bör man vara noga med att alla nyanslutningar eller uttagsändringar behöver meddelas oss i god tid för att vi ska kunna genomföra anslutningen inom den tidplan som man tänkt sig. Ledtiderna är som bekant långa för att åstadkomma nya anslutningar.

Vindkraft och solkraft

E.ON noterar under rubrik "ställningstagande för teknisk försörjning, energi" målet att produktion av förnybar el till 2030 ska vara lika stor som länets totala energianvändning, vilket Vimmerby kommun ställer sig bakom, och att med det sagt så behöver kommun reservera mark för anläggningar så som t.ex. vindkraftverks- och solcellsanläggningar.

Man bör ha i åtanke att för anslutningen av vind- och solcellsparker eller andra effektkrävande verksamheter så kan långa ledningsdragningar komma att krävas. Om det rör sig om linjekoncessionerade regionnätledningarna så innebär det tillståndsprocesser och att det kan

komma att ta flera år att få en sådan anslutning etablerad. Emellertid så är det, ur elnätsperspektiv och ett etableringsperspektiv, att föredra att stora produktions- och uttagsanläggningar placeras nära regionnäten. Både för att exploatören ska kunna ansluta billigare och för att minimera förluster.

Det är viktigt att kontakt sker med E.ON i god tid, och att man agera snart för att målet för 2030 ska kunna genomföras.

Förslag på ny bebyggelse och fortsatt planarbete

E.ON har översiktligt studerat förslagen på utbyggnadsområden för verksamheter, bostäder m.m. som planen föreslår. På några ställen noterar vi att förslagen på exploateringsytor kan komma i konflikt med det befintliga regionnätet. Södra delen av planförslag 1 (s.25) ser exempelvis ut att behöva studeras närmare så att inga byggnader hamnar för nära 130 kV-ledningen.

I detta område och på andra ställen där markanvändningen föreslås att ändras i regionnätetsledning vill E.ON bli kontaktade i god tid innan detaljplaneringen startas. Detta för att säkerställa att tillkommande planer inte innebär inskränkningar på elledningarna och för att kunna svara för vilken typ av bebyggelse som är möjlig att uppföra och på vilket avstånd det får ske givet de säkerhetsföreskrifter som gäller kring den typ av elanläggningar.

För anpassningar och anslutningar till lokalnätet till följd av översiktsplanens förslag på förändringar av markanvändningen så önskar E.ON att få vara delaktiga i vid fortsatt detaljplanering för att säkerställa elförsörjningen. Bolaget är angeläget om ett gott samarbete med kommunen vid dessa och andra infrastrukturella projekt. Det är önskvärt att kommunen tidigt i planprocesserna och i nära samråd med elnätsägare arbetar för att hitta bästa möjliga framdragningsav nytt elnät med minsta möjliga intrång. Vid nya anslutningar till elnätet är det önskvärt att E.ON kontaktas i god tid. Detta i synnerhet när det gäller vindkraftsanslutningar, effektkrävande industrier och andra anslutningar som ställer stora krav på var i elnätet man kan ansluta dem. Planärenden som berör E.ON tar vi tacksamt emot via pbl@eon.se.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet och tar med sig informationen i vidare samhällsbyggnadsprocesser.

Kommunen är positiv till fortsatt utveckling av elnätet och samråder där lämpligt med berörda parter i frågor om utbyggnad och utveckling av nätet. Kommunen är positiv till markförlagda elledningar och i den mån kommunen har möjlighet att påverka utvecklingen avser kommunen främja utveckling av markförlagda ledningar, detta har tydliggjorts i översiktsplanen som ställningstaganden.

Kommunen ser fram emot vidare dialog kring elnätsutvecklingen.

3.31 Vattenfall Vindkraft AB

Vattenfall anser att planförslaget är tydligt, väl genomarbetat och heltäckande och vill i tillägg till detta lämna följande kommentarer och synpunkter.

Samhällsplanering och utbyggnad av förnybar energi

Vattenfall tycker att det är mycket positivt att Vimmerby kommun särskilt lyfter att samhällsplaneringen är en viktig del i arbetet med att ställa om energisystemet och samhällsutvecklingen i en mer hållbar riktning och att kommuner har en nyckelroll i att ta fram, utveckla och bygga upp energisystemet. Vimmerby kommun anger vidare att man står bakom Region Kalmars uppsatta mål om att till år 2030 kunna producera lika mycket energi som regionen gör av med och att energin ska vara förnybar. I enlighet med detta anser Vimmerby kommun att produktionen av förnybar energi behöver öka i kommunen. Se vidare avsnitt 2.5.8 Ställningstagande för teknisk försörjning s. 62f, och 3.11.3 Energi s.146f.

I avsnitt 3.11.3 Energi redogörs för de förnybara kraftslagen sol, vindkraft och fjärrvärme (biobränsle). Vattenfall vill betona att i den samhällssituation som vi nu befinner oss i så behövs alla fossilfria och förnybara kraftslag. Såsom Vimmerby kommun också skriver är det av stor vikt att Sverige har ett robust energisystem och ett flexibelt system med utbyggnad av stora system som kompletteras av småskaliga system som gör mindre områden självförsörjande.

Det är därmed viktigt att vi i samhällsplaneringen är teknikneutrala och inte ställer de förnybara kraftslagen mot varandra. Det krävs dock tydlighet och korrekt information för en rättvis jämförelse. På sid. 146, avsnitt 3.11.3 Energi kan man läsa att "Solenergi är en energikälla som är förnybar och till skillnad från vindkraft och bioenergi behöver den inte komma i konflikt med skydd av naturområden och biologisk mångfald, eftersom det ofta går att montera på befintliga byggnader". Som exempel nämns en

solcellsanläggning i Vennebjörke utanför Vimmerby med en produktion på cirka 190 000 kWh/år.

Vattenfall vill här påpeka att en solcellsanläggning på tak inte går att jämföra med ett modernt storskaligt vindkraftverk som producerar ca 20 000 000 kWh/år d.v.s. ca 100 gånger mer. Ytbehovet för ett vindkraftverk av denna storlek (exkl. tillfartsväg) är ca 3 000 m² (0,3 ha). En solcellsanläggning med motsvarande produktion kräver ca 45 ha¹ och behöver därmed ta i anspråk en mycket större yta där byggnadstak inte förslår. Det är därför inte korrekt att säga att solceller inte kommer i konflikt med naturområden och biologisk mångfald och automatiskt innebär mindre miljöpåverkan. På s.146 skrivs att "ett svenskt vindkraftverk på land körs för fullt i genomsnitt endast en tredjedel av årets timmar". Detta är en uppgift som behöver förtydligas för att inte misstolkas.

Antalet fullasttimmar motsvarar inte det faktiska antalet timmar som vindkraftverket är i drift utan är ett sätt att ange vindkraftverkens kapacitetsfaktor. Vindkraftverkets produktion vid varje givet tillfälle varierar av flera orsaker, bl.a. vindens hastighet, årstidsväxlingar eller att man har reglerat effekten med hänsyn till ljudnivåer. Med teknikutvecklingen ökar verkens kapacitetsfaktor och ligger i dagsläget ofta över en tredjedel. Det kan i sammanhanget nämnas att vindkraftens verkningsgrad ofta är jämförbar med vattenkraftens, som till stor del beror på vattentillgång. Solceller, som är beroende av att solen lyser, har generellt ofta en lägre kapacitetsfaktor än vindkraft. Vindkraftverkens drifttid, d.v.s. hur stor del av tiden som de är i drift och producerar el är mycket högre än en tredjedel. Statistik för Vattenfalls vindkraftverk visar att de producerar el i genomsnitt 95 procent av tiden.

Under rubriken Riktlinjer för solenergianläggningar s. 63 (avsnitt 2.5.8 Ställningstagande för teknisk försörjning) upprepas att Vimmerby kommun står bakom regionens strategier och mål om att produktion av förnybar el till 2030 ska vara lika stor som länets totala energianvändning. Motsvarande förtydligande görs dock inte under rubriken Riktlinjer för vindkraft s. 62 (avsnitt 2.5.8 Ställningstagande för teknisk försörjning). Vattenfall anser i linje med vad som sägs ovan att det är viktigt att man i samhällsplaneringen är teknikneutral och betonar vikten av att all produktion av förnybar och fossilfri energi behövs. Det är också av vikt att man i samhällsplaneringen utpekar tillräckligt många och stora områden för utbyggnad av den förnybara elproduktionen för att nå uppsatta mål och framtida elbehov.

Utpekade områden för vindkraft

Sweco har på uppdrag av Vimmerby kommun tagit fram en utredning av förutsättningar för vindkraft i kommunen som bifogas planförslaget. Utgångspunkt i utredningen har varit gällande lagstiftning, vindresurser och gällande vindbruksplan för Vimmerby kommun. Utpekade områden i kommunens gällande vindbruksplan, som är en fördjupning till översiktsplanen, framgår av figur 1 nedan. Områden med beteckningen A utgör områden som till följd av sin storlek är lämpliga för vindkraftverk i grupp. I ett av dessa A-områden, planerar Vattenfall för en vindkraftpark, Västra Tjust, i den nordöstra delen av kommunen.

I PM vindkraft och planförslaget har dock samtliga tidigare utpekade vindkraftsområden i norra delen av kommunen tagits bort med hänvisning till försvarets utpekade riksintresse för påverkansområde för väderradar, som berör hela norra kommundelen. Den nordvästra delen berörs även av riksintresse för lågflygningsområde. Enligt Swecos bedömning är dessa intressen i princip stoppområden för vindkraft (s. 8). I planförslaget anges att försvarets intressen kan vara begränsande och gör det svårt att etablera vindkraft (s. 62).

Vattenfall vill här förtydliga att stoppområde för väderradar gäller inom 5 km radie, vilket är en internationell överenskommelse. Därutöver har Sverige en bortre maxgräns på ca 50 km, för påverkansområde, där särskilda analyser behöver genomföras i det enskilda fallet för att undersöka om risk för påverkan föreligger. Försvarsmakten bedömer alltså att möjligheter till samexistens i det enskilda fallet kan finnas. Det är därtill ovanligt med avslag på avståndet 50 km³. Vimmerby kommun ligger som närmast ca 30 km från den aktuella väderradarn i Åtvidabergs kommun. Det finns exempel på vindkraftsetableringar på samma avstånd eller närmare som erhållit försvarets medgivande. Ett exempel är Orreklint i Åtvidaberg och Västerviks kommuner, som har erhållit försvarets medgivande trots att det är lokaliserat cirka 12 km från väderradarn. I det fall en påverkan ändå skulle befaras finns möjliga lösningar som kompletteringsradar, filter och uppdatering av system. Försvaret bedriver fortlöpande forskning på området. Samma förhållande gäller lågflygningsområden. Lågflygningsområden är "områden av betydelse", vilket innebär att de "om möjligt ska skyddas". Det innebär att det ibland går att etablera vindkraftverk i lågflygningsområden, men att en särskild analys först behöver genomföras av Försvarsmakten.

Vårt samhälle har under de senaste åren förändrats markant med krig och energikris samtidigt som vi har en accelererande klimatkras. Samtliga med betydelse för beslut och prioriteringar kring vårt energisystem som påverkar alla delar av samhället. Vårt energisystem behöver byggas ut med

förnybara och fossilfria kraftslag och behovet av att bli mer självförsörjande och mindre sårbara är stort.

Det är därför mycket olyckligt att redan i planeringsstadiet utesluta stora delar av kommunen där de bästa förutsättningarna för vindkraft finns och innan fördjupade analyser har genomförts. Översiktsplanen ska vara vägledande för framtida kommunala beslut och med planförslagets nuvarande utformning kan det i förlängningen utgöra ett hinder i utbyggnaden av ett robust, förnybart och fossilfritt energisystem i södra Sverige.

I PM Vindkraft (s. 12ff) och planförslaget (s. 62f) utpekade fem mindre vindkraftsområden i kommunens södra delar. Av dessa ligger två stycken inom riksintresse kulturmiljövård. Områdena är mycket små till följd av motstående intressen. Flertalet ligger på 1 km² och har inte utrymme för mer än ett par vindkraftverk. I kommunens norra delar är bebyggelsen glesare och här finns möjligheter till större sammanhängande områden med goda vindförhållanden och få motstående intressen. Ett av dessa områden är Västra Tjust. Se figur 1.

Västra Tjust uppvisar mycket goda vindförhållanden och delar av området har tidigare varit utpekade riksintresse för vindbruk enligt 3 kap. 8 §. Vindkraftprojektet har potential att rymma mångdubbelt fler antal vindkraftverk i Vimmerby kommun än de nu utpekade mindre områdena i planförslaget och kommer att innebära ett betydande bidrag till elproduktionen i elområde 3 och södra Sverige. Projektet angränsar kommungränsen och förutsättningar utreds också i Västerviks kommun. Området uppvisar få motstående intressen och minst 1 000 m till bebyggelse. Området är vidare beläget i skogslandskap med ett aktivt skogsbruk med en mindre känslighet för påverkan på landskapsbilden. Området är utpekade i gällande vindkraftsplan och översiktsplan, men finns alltså inte med i föreliggande planförslag.

Vattenfall anser att uteslutandet av möjliga vindkraftsområden i kommunens norra delar inte kan anses vara en god hushållning med kommunens mark- och vattenområden i enlighet med vad som sägs i miljöbalkens portalparagraf. Vattenfall föreslår därför att även dessa områden utpekade i enlighet med gällande vindkraftsplan och översiktsplan, men med reservationen att särskilda analyser krävs av Försvarsmakten.

Riktlinjer ljud

I s. 9 i PM Vindkraft skriver Sweco följande: "För att vindkraft ska kunna etableras krävs att bullernivån inte överstiger 40 dB(A) utomhus vid bostäder (gäller både permanent- och fritidshusbostäder). I friluftsområden

gäller 35 dB." Vattenfall anser att bakgrunden och praxis bör utvecklas för en korrekt bedömning och tolkning i det enskilda fallet.

Naturvårdsverkets riktvärden för buller är framtagna som stöd för bedömning om en bullerstörning är att betrakta som en olägenhet för människors hälsa enligt miljöbalken. Det rekommenderade riktvärdet för vindkraftsljud utomhus vid bostad är 40 dB(A). Riktvärdet har blivit praxis i vindkraftsprövningar.

För friluftsområden som är utpekade för det rörliga friluftslivet i översiktsplan eller andra områden som nyttjas mer frekvent för friluftsliv samt där naturupplevelsen är en viktig faktor och där en låg ljudnivå utgör en särskild kvalitet rekommenderar Naturvårdsverket 35 dB(A). Det är därmed inte korrekt att ange att 35 dB(A) gäller generellt i alla friluftsområden.

Övrigt

På planförslagets s.133 under rubriken Nyckelbiotoper står följande: Nyckelbiotoperna utgör många gånger även en livsmiljö för rödlistade arter, vilka är fredade enligt artskyddsförordningen SFS 2007:845. Vattenfall vill påpeka att rödlistade arter inte per automatik är fredade enligt artskyddsförordningen. Detta beskrivs också längre ned på samma sida under rubriken Artskydd varför den första meningen sannolikt endast är en felskrivning som behöver korrigeras.

I avsnitt 3.10.1 Fornminnen s.135 anges att alla fornminnen är skyddade genom kulturminneslagen. Lagen har bytt namn från och med 2014 och heter numera Kulturmiljölagen. Vattenfall föreslår också att definitionen av fornlämningar kompletteras med vad som sägs 1 a § kulturmiljölagen det vill säga att en fornlämning är en lämning som tillkommit före 1850. En lämning som tillkommit senare kan få förklaras för fornlämning av länsstyrelsen om det finns särskilda skäl med hänsyn till dess kulturhistoriska värde. I övrigt utgör dessa lämningar övriga kulturhistoriska kulturlämningar.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Översiktsplanen strävar efter att nå en långsiktig hållbar utveckling i kommunen. En hållbar energianvändning genom en ökad användning av energi från förnyelsebara källor är ett viktigt led i att nå detta mål, där både sol- och vindkraft kan utgöra en del i ledet. Texter och riktlinjer för sol- och vindkraft har utvecklats ytterligare sedan samrådet.

Sedan samrådet har en uppdaterad vindkraftsanalys gjorts som översiktligt och schematiskt visar förutsättningarna för vindkraft i kommunen, vindkraftsanalysen redovisas i PM Vindkraftsanalys (2023-11-03). I granskningshandlingen har de utpekade områdena för vindkraft identifierats som platser där vindkraftsetablering bedöms som mer lämplig. Ytterligare riktlinjer för vindkraft har även tillkommit. Översiktsplanen tydliggör i granskningshandlingen att en slutlig bedömning om en vindkraftsetablering görs i varje enskilt fall efter djupare studier.

3.32 Tuna Intresseförening

Tuna har några specifika områden som vi ser kan bli aktuella att utveckla vidare.

För att kunna utveckla Tuna vidare avseende näringsverksamhet behöver det finnas möjliga områden som passar till företag och verksamhet. Här tror vi det är en fördel med närhet till Tuna samhälle med gångavstånd till service som affär, bank, skola, förskola mm.

Några områden i Tuna har redan markerats i ÖP-förslaget för nya tomter för villaboende, både vid Tunasjön och i närheten av Tuna samhälle.

Vi ser ett behov av att lägga till flera möjliga tomter i andra områden, med närhet till Vimmerby/Tunavägen genom hela Tuna församling, både norr om och söder om Tuna samhälle. Här är planen att tomterna ska ligga nära befintliga byar och bli en utökning av dessa, i många fall med cykelavstånd till busshållplatser. Här kan det bli aktuellt med tomter som har lite större yta för att kunna utöva exempelvis egen odling och andra fritidsintressen.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Översiktsplanen uppmuntrar tillkommande bostäder inom eller i anslutning till byar på landsbygden. I mindre omfattning är inte behovet av specifik utpekning i översiktsplanen lika stort.

För verksamhetsetableringar i Tuna finns möjligheten till småskalig tillverkning eller annan verksamhet som inte är störande för omgivningen inom områden för mångfunktionell bebyggelse. Översiktsplanen möjliggör därför denna typ av utveckling förutsatt att verksamheten inte är störande för omgivningen.

3.33 LRF i Vimmerby

Landsbygdsfrågor

Viktigt att utforma utvecklingsområdena så att man bidrar till utveckling av de gröna näringarna. Att man tydligt visar att man värnar jordbruksmark genom utformning av de nya områdena. Det behöver vara på ett sådant sätt att man inte hindrar de gröna näringarna från att verka och bruka sin mark så de kan driva sina företag. Alternativ till att använda attraktiva marker bör tas fram i samförstånd med markägare och andra intressenter.

Vi behöver värna om framtida livsmedelsförsörjning.

Infrastrukturen är viktig att tänka igenom och att man i samråd med de som verkar på landsbygden planerar vägar och annat av betydelse.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Sedan samrådet har översiktsplanen justerats och en mindre andel jordbruksmark pekas ut för ändrad användning. Texter om areella näringar har även utvecklats.

3.34 Yttrande 1

Kartorna är för små i den digitala varianten.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. För tydligare kartor som går att zooma i finns den digitala StoryMap-versionen. I PDF-versionen är det svårt att göra dessa större. I samband med granskningen ges möjlighet att utforska den digitala kartan på ett fördjupat sätt där möjlighet ges till att tända och släcka kartskikt på egen hand. Ambitionen är att detta ska öka läsbarheten och göra översiktsplanen med tillhörande underlag mer tillgänglig.

3.35 Yttrande 2

Vi har synpunkter på ÖP där vi skickar med en karta över området vi har synpunkter på, se bifogad fil. Vi bor i det inringade området på fastigheterna Vimmerby 3:60 och 3:61. Dels så har ni ringat in våra fastigheter och det vill vi ha ändrat så klart. Fastigheten Vimmerby 3:60 är en hästgård med ett par hästar boende året runt plus många fler på sommarbete. Det behövs ta i beaktning för djurens och vår egen säkerhet vid hantering.

Det inringade området är dels vår mark och resterande inringade passar bättre som rekreationsområde pga mycket besökare till de befintliga cykellederna som drivs av CK Wimer mfl. Det bästa vore om hela område 2 står kvar som rekreation då stora satsningar med stora kostnader har genomförts av cykelklubben, sen är den även ett populärt område för hästar och löpning och promenader då VOKs 6 km slinga går genom området.

Vi ser även att rekreationsområde 16 sträcker sig runt en hästgård som är brukligt och ser fram emot att detta även sker runt vår hästgård.

Ta gärna i beaktning att det i närområdet finns många stall, tex Nybble, Haga mfl utmed Snokebovägen och Ryttagården som använder detta område att rida genom.

Området på norra delen av det inringade området upplever vi är sankmark.

En tanke är att tallskogen på område 16 kommer inom en 20 år att behöva avverkas medan område 2 är nyss planterat och vid ev byggtillfälle inte rätt tid att avverka träd under uppväxt.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Det markområde som i samrådsversionen var utpekad som *Planförslag 2, mångfunktionell bebyggelse* är i granskningsversionen inte längre utpekad för ändrad användning. I granskningsversionen finns i dess närhet *Utvecklingsområde 18, grönområde och park* utpekad vilket bättre speglar dagens nyttjande av området och möjliggör för utveckling i samklang med områdets rekreativvärden.

3.36 Yttrande 3

Jag reagerar på att det i rapporten finns väldigt tydliga siffror och mål för nya bostäder medan delen om kultur är väldigt svävande och säger i praktiken inget alls.

Kultur- och fritidsmöjligheter är en viktig del av kommunen idag men även dess framtida utveckling, inte minst i förhållande till Astrid Lindgren och hennes författarskap. Såväl föreningslivet som kulturmöjligheterna bör därmed fortsätta utvecklas för att ge alla oavsett ålder möjlighet att ta del av de värden som kultur- och framtidsmöjligheterna skapar i kommunen.

Fortsätta utvecklas? Man tog bort flera musikinstrument från Kulturskolan 2015, sparkade ut Vimmerby Musikkår från sin replokal och har ännu inte

löst det hur man återigen ska kunna erbjuda elever att kunna spela på de instrument som kommunen inte längre erbjuder. Samtidigt är det svårt för familjer som bor utanför Vimmerby tätort att ta del av stora delar av Kulturskolans utbud då de är helt beroende av att föräldrarna kan köra dem. Ingenstans i planen finns det hur det ska lösa sig. Så fortsätta utvecklas hur då? Åt en fullständig nedläggning av Vimmerby Musikkår på grund av att det inte längre utbildas blåsmusiker i kommunen? Det är visserligen också en utveckling men INTE en positiv sådan.

Verka för ett kultur- och idrottsutbud som riktar sig till och tilltalar medborgare med olika intressen och ambitioner. Detta för att ge alla tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter.

Återigen, hur ska man få det att tilltala alla när man smalnade av utbudet och bestämde att ett antal barn inte längre skulle få sina intressen tillgodosedda? Var är den konkreta planen för att återuppbygga Kulturskolan till den prisbelönta nivån den låg på innan nedskärningen?

Vi står redo att flytta härifrån just för att utbudet för barn är för smalt. Inom musik är det väldigt begränsat och kommunen fortsätter att aktivt INTE ta ansvar för att barn ska ha möjlighet att lära sig simma i och med att man inte vill ansvara för att Gullringen simhall ska vara tillgänglig. Den ligger för långt bort, det går inga bussar dit på helgen när simskolan är och man erbjuder INGEN sommarsimskola.

Jag efterfrågar helt enkelt lika tydliga mål som man gör gällande bostäderna. Eller är det viktigaste att människor flyttar till Vimmerby, inte att de får en meningsfull tillvaro här?

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. En översiktsplans uppgift är att fokusera på den fysiska planeringen - så som markanvändningen och utformandet av allmänna platser. Frågor som rör olika kommunala verksamheter och deras drift är något som en översiktsplan inte behandlar. Inom ramen för vad en översiktsplan har rådighet över har översiktsplanen sedan samrådet utvecklats kring frågor om rekreation, idrott och kultur genom bland annat ytterligare ställningstaganden.

3.37 Yttrande 4

Jag föreslår att Vimmerby kommun fortsätter att vara en vindkraftsfri kommun för att främja natur- och kulturvärden, turism, friluftsliv och fast- och fritidsboende i helakommunen.

Vindkraftsindustrier, som ofta kallas vindkraftsparker, är helt förödande för djur-och växtliv och för människors möjligheter att tillgodogöra sig vårt lands fantastiska allemansrätt för rekreation och friluftsliv.

Vindkraftverk är inte någon miljövänlig teknik. De områden där vindkraft byggs är förlorade för alltid. Byggande av vindkraft medför totalavverkning av skog på stora ytor, byggande av nya vägar och andra hårdgjorda ytor och tränger undan djur-och växtliv. Snurrorna är numera upp emot 300 m höga. De alstrar buller, infraljud, blinkande ljus dygnet runt, skuggor och på vintern iskast från vingarna och dödar fåglar och insekter i stora mängder. Fastighetsvärdena på byggnader i ett stort område runt verken minskar. Detta har börjat leda till processer om ersättning även i Sverige. Dessutom, något som inte är känt i större utsträckning, alstrar snurrorna värme som höjer medeltemperaturen både i luften och på marken och påverkar även nederbördsmängden i området.

De verk som byggts sedan Socialdemokraterna och Miljöpartiet beslutade om utbyggnaden av industriell vindkraft ägs idag till 90 procent av utländska bolag som inte betalar någon skatt i Sverige. De har inte heller några anställda i de bolag som äger vindkraftverken. De utländska bolagen betalar inga avgifter för att använda det svenska elnätet och elen säljs till utländsk industri via förmånliga PPA-avtal (power purchase agreement). Något som inte heller kommer Sverige till gagn. Det är svenska elkonsumenterna som betalar med skatter och avgifter på elfakturan och för en dyrare el.

Samtidigt som det statliga kinesiska kärnkraftsbolaget CGN bygger vindkraftsindustrier på svenskt territorium och ödelägger vår natur, bygger de nya kolkraftverk och kärnkraftverk i Kina som är världens största utsläppare av koldioxid.

Mot bakgrund av Astrid Lindgrens fantastiska gärning att göra området Vimmerby, Mariannelund, Eksjö vida känt för mycket höga natur- och kulturvärden är det av största vikt att naturen bevaras som natur och inte som industrimark.

Varför inte snegla på grannkommunen Oskarshamn och stödja ett utvecklingsarbete av Små Modulära Reaktorer sk. SMR:er. Där utvecklingen av gen. IV kan utnyttja redan använt kärnbränsle 90 gånger mer effektivt än idag och därmed minska avfallsproblemet med kärnkraften. Invändningen på detta brukar vara att modellen inte är färdigutvecklad. Men utan satsningar och arbete når man inte nya mål.

Min förhoppning är att Vimmerby vill vara med och satsa framåt och inte fastna i en gammal teknik med vindkraft som förstör natur- och miljövärden för all framtid!

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Översiktsplanen strävar efter att nå en långsiktig hållbar utveckling i kommunen. En hållbar energianvändning genom en ökad användning av energi från förnyelsebara källor är ett viktigt led i att nå detta mål, där både sol- och vindkraft kan utgöra en del i ledet. Texter och riktlinjer för sol- och vindkraft har utvecklats ytterligare sedan samrådet.

Sedan samrådet har en uppdaterad vindkraftsanalys gjorts som översiktligt och schematiskt visar förutsättningarna för vindkraft i kommunen, vindkraftsanalysen redovisas i PM Vindkraftsanalys (2023-11-03). I granskningshandlingen har de utpekade områdena för vindkraft identifierats som platser där vindkraftsetablering bedöms som mer lämplig. Ytterligare riktlinjer för vindkraft har även tillkommit. Översiktsplanen tydliggör i granskningshandlingen att en slutlig bedömning om en vindkraftsetablering görs i varje enskilt fall efter djupare studier.

3.38 Yttrande 5

Gullringen - Planförslag 1

Förslag till förändring av ovanstående förslag.

Då område märkt 2 på kartan planeras att utvecklas till "turist / besöksområde" inom de närmaste åren ser vi att anläggning av bostäder på plats märkt 1 inte är lämpligt.

Hotell, konferens, teater, musikunderhållning etc. kommer att byggas och beräknas kunna utvecklas till Vimmerbys näst största besöksmål inom ett antal år.

Där emot ser vi att område 1 lämpar sig utmärkt för att iordningställas för att användas som parkområde med t.ex. Discgolfbana, grillplatser etc. Förslagsvis binder man samman området med den idag befintliga badplatsen.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet.

Planförslag 1 i Gullringen har utökats österut i granskningsversionen och kallas för *Utvecklingsområde 1*. Utökningen av området innebär ökad flexibilitet vid framtida utformning av området och bättre möjligheter för samexistens av både bostäder och rekreativa värden. Text om hur området ska utvecklas har även kompletterats med att särskild hänsyn ska tas till samexistens och rekreativa värden. I framtida detaljplanearbete kommer ytterligare möjlighet ges att vara med och påverka utformningen av

området, i samband med detaljpanelläggning kommer även området att utredas djupare avseende bland annat natur- och rekreationsvärden.

En del av det område som i till yttrandet bifogad karta är markerat som område två har tillkommit som utvecklingsområde för mångfunktionell bebyggelse i översiktsplanen, i granskningsversionen benämnt *Utvecklingsområde 5* i Gullringen. Kommunen är positiv till de befintliga planerna på hotell- och konferensverksamhet i området och detta har därför lyfts in i översiktsplanen.

3.39 Yttrande 6

Jag har nu tittat lite på översiktsplanen för Vimmerby kommun och den är verkligen jättefin. Men!

Jag lyckas dock inte hitta någon större planering för våra barn och ungdomar. Något som verkligen saknas i Vimmerby är platser som samlar människor i alla åldrar och lockar/stimulerar till socialt umgänge. Vi har givetvis fina parker som tex Källängsparken men det saknas mycket där, tex sittplatser, café, fotbollsmål, något för de lite äldre barnen. Parker är till för att användas inte endast för att se vackra ut. Jag upplever även att våra lekplatser endast är avsedda för små barn och endast innehåller några gungor och en ruschkana. Vart är alla temalekplatser, rörelselekplatser, musiklekplatser. Tänk parkourbana, minigolf, skateboardramp, grillplatser, vattenlek, sommarbio, träning, konserter, skridskobana, studs mattor, schack, foodtrucks... Ja listan kan göras lång med roliga aktiviteter som skulle få fler att utnyttja våra parker. Som de är nu står de väldigt vackra men tomma utan människor.

Och en liten sak till, ordna avsedda platser för ungdomar med a-traktorer, bilar, mopederna mm där de kan hänga och umgås utan att de stör. Nu finns dom vare sig man gillar det eller inte och vi kan inte bara köra undan dem och tro att problemet ska försvinna. Vi kan väl hjälpa dem i stället och uppmuntra dem till vissa områden.

Tack! Nu har jag delat med mig lite av några av mina tankar. Tack för att ni lyssnar!

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Lek- och badplatsstrategin finns och tydliggör ambitionerna som kommunerna har framåt för kommunens lekplatser. Översiktsplanen hänvisar till denna som viktig strategi. Översiktsplanen har sedan samrådet tydliggjorts med utpekade grönområden i samtliga orter, där exempelvis idrottsplatser utomhus

inkluderats. Texter om rekreation, friluftsliv samt idrotts- och fritidsverksamhet har belysts, utvecklats och stärkts där bland annat fler ställningstaganden har lyfts in i avseende dessa teman. Syftet med de utvecklade texterna och tillkommande ställningstagandena är för att stärka dessa värden

3.40 Yttrande 7

Undertecknad har inga planer på att låta Vimmerby 3:307 ingå i kommunens översiktsplan för bostäder. Detta har tidigare meddelats kommunen, men verkar ha missats.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Området bedöms fortsatt som lämpligt för vidareutveckling i och med sitt nära läge till Vimmerby stad och redan befintliga närliggande bebyggelse samt sitt attraktiva läge nära vatten, området är därför kvar som ett utvecklingsområde i översiktsplanen. Förutsättningarna för utveckling planeras stärkas ytterligare ur ett allmänt VA-perspektiv.

Det är viktigt att tydliggöra att ett utpekande i översiktsplanen inte tvingar till utveckling utan fungerar enbart vägledande och möjliggörande för framtiden. Översiktsplanen pekar ut områden som bedöms som lämpliga för vidareutveckling fram till år 2050 och ska syfta till att ge möjlighet till en långsiktigt hållbar utveckling av kommunen. Om och när ett område vidareutvecklas sker en dialog mellan markägare och kommun i samband med genomförandet av den lagstadgade demokratiska processen som plan- och bygglagen reglerar.

3.41 Yttrande 8

Bevara möjligheten till rekreation för kommunens innevånare. Slopa ytterligare exploatering av område 5.

Vid granskning av Vimmerby kommuns förslag till ny översiktsplan har vi, samtliga undertecknade med koppling till planområde 5, kommit fram till följande:

Nuläge: Vi har idag ett unikt rekreationsområde i den del av kommunen som presenteras i planförslag 5. I kommunens översiktsplan 2050 föreslås, för planförslag 5, byggnation av 40 strandnära bostäder vid sjön Borstingen. (notering: område 5 Gr inte utvalt som lämpat sjönära område för byggnation i kommunens strandskyddsplan av 2013-03-25).

- Samtliga boende i kommunen har idag möjlighet att nyttja området kring Hörestadhult för rekreation.
- Man kan på ett enkelt och säkert sätt ta sig hit från centrala Vimmerby via separat cykelväg.
- Område 5 är en lättillgänglig plats för en mångårig pedagogisk skolskog.
- Det finns fornminnen på platsen som vidare måste inventeras.
- Här finns en offentlig badplats med en väl fungerande bastuförening, även vinterbad.
- I nära anslutning finns fin natur, lämpad för promenad och jogging som flitigt nyttjas.
- Borstingen är en unik sjö med viktiga naturvärden man ska värna. Sjön har ett känsligt ekosystem. I EU:s vattendirektiv (vilket innebär att det är en lag) beskrivs vikten av att skydda vårt vatten på olika sätt, (se www.vattenmyndigheterna.se).
- Här bor uttern - Smålands landskapsdjur.
- Redan idag finns många bostäder vid sjön, i förhållande till sjöns storlek.
- Vattnet sjön har alltid ansetts som mycket rent men under senare tid finns indikationer på att vattenkvaliteten har försämrats (algblomning flera somrar i följd under senare år). Ytterligare nybyggnation av bostäder, strandnära, är därför olämpligt.

Förslag till ändring av planen för område 5:

Om målet är att hitta sjönära mark för privata bostäder finns andra alternativa sjöar runt Vimmerby att inventera för byggnation. Vi anser inte att området kring Borstingen är lämpligt för ytterligare exploatering och därför föreslår vi att man helt stryker planerna på nybyggnation i område 5.

Det finns många fördelar med att samla olika verksamheter för rekreation och friluftsliv till samma område. Området kring Hörestadhult är lämpat för exempelvis ridverksamhet – som idag finns i område 3. Det är viktigt att värna de relativt få unika naturområden som finns i kommunen för rekreation. I kommunens Översiktsplan 2050 skriver ni själva om naturvärden som är så viktiga att värna.

Slutsats:

Slopa ytterligare exploatering och byggande av nya bostäder i område 5 och bevara den unika och nära rekreationsplatsen för alla!

Undertecknade på följande sidor är samtliga året runt eller fritidsboende runt sjön Borstingen eller här på annat sätt en koppling till område 5.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Sedan samrådet av översiktsplanen har kommunen lämnat positivt planbesked för att planlägga det aktuella området för bostäder. Området är därför fortsatt utpekad för utveckling i översiktsplanen, de värden som finns i området gör det till en attraktiv plats för bostäder. Sedan samrådet har dock antalet föreslagna bostäder i området minskat från 40 bostäder till 30 bostäder och fler samt tydligare ställningstaganden för hur området ska utvecklas har tillkommit. I framtida detaljplanearbete kommer ytterligare möjlighet ges att vara med och påverka utformningen av området, i samband med detaljplaneläggning kommer även området att utredas djupare avseende bland annat natur- och rekreationsvärden.

3.42 Yttrande 9

Behovet av nya bostäder

Av samrådshandlingen framgår att kommunen i ÖP vill planera för 1 400 nya bostäder. Beroende på bostadsstorlek och hushållssammansättning möjliggör detta en befolkningsökning med 3 000 – 4 000 personer. Mot bakgrund av den förändring av invånarantalet som har skett sedan 1970 och framåt finns det ingenting som talar för att behovet av nya bostäder uppgår till 1 400.

Kommunen behöver självfallet ha en viss beredskap i sin planering och en "marginal" för framtida utveckling. Det är dock uppenbart att 1 400 nya bostäder medför stor risk för "överplanering" och därmed mindre god hushållning med kommunens resurser. Kommunen behöver i ÖP redovisa vilken befolkningsprognos som ligger till grund för det föreslagna bostadsbyggandet, för att motivera behovet av nya bostäder samt välja att planera för en mer realistisk nivå.

Man kan möjligen invända att kommunen är fri att planera för valfritt antal bostäder så länge det inte påverkar privata markägare direkt eller som är grannar till kommunägd mark. Som bekant väcker dock all planering reaktioner både hos grannar och hos andra intressenter och allmänheten. Därför är det bättre att anta planeringstal som inte är högre än absolut nödvändigt, för att därmed bli undvika att skapa onödig oro i omgivningen. Det är inte försvarbart att kommunen vill göra anspråk på obebodda mark i en utsträckning som vida överstiger förutsebara behov.

Vimmerby tätort, planförslag (4), sid 26 i samrådshandlingen

I samrådshandlingen sägs följande. Området ligger i Vimmerbys östra del intill befintlig bebyggelse och innebär ianspråktagande av ny mark. Området utgörs idag främst av betesmark. Inom 500-1000 meters avstånd från området finns busshållplats samt vardagsservice. Inom området finns höga natur och kulturvärden. Fiber finns längs Lundgatan och inga kända föreningar finns i området. Markägandet på platsen är kommunalt och området ligger i anslutning till kommunalt vatten och avlopp.

Området utreds under 2022/2023 för att bebyggas med skola vilket är ett samhällsviktigt intresse och skulle innebära en samlad utveckling i stadens östra del tillsammans med befintliga funktioner. Om skola inte byggs på platsen bedöms området vara lämpligast att utvecklas för att synliggöra och bevara de befintliga natur- och kulturmiljövärdena. Området kan i så fall värnas genom att planläggas som parkmark.

Området ligger inom riksintresse för totalförsvarets påverkansområde för väderradar. Likaså ligger området inom Länsstyrelsens utpekade område för grön infrastruktur. I området har ett flertal fornlämningar inventerats.

Påståendet att området utgörs av främst betesmark är ofullständigt, för att inte säga vilseledande. Området består även av jordbruksmark, björkskog och vitsippsbackar. Vidare nämns helt riktigt att området har höga natur- och kulturvärden samt att länsstyrelsen har uttalat områdets betydelse för grön infrastruktur.

De höga natur- och kulturvärdena finns noggrant beskrivna i underlaget för ÖP 2007 och i underlaget för den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Vimmerby stad. De höga värdena avser inte bara den i samrådshandlingen inritade marken för ny skola utan hela Lund-/Höghultsområdet. Förslag har funnits om att göra hela området till kulturresevat. Det är därför nödvändigt att sätta den tilltänkta skolmarken i sitt större sammanhang.

Den naturliga slutsatsen av detta är att området ska undantas från all exploatering. Det skulle överensstämma bäst med vad som i samrådshandlingen sägs på sid 14 i tredje stycket nerifrån och på sid 18, avsnittet 2.2.2, tredje punktsatsen. På sid 18 talas om bostäder, men samma synsätt borde rimligen gälla även all annan exploatering. Även sid 19, avsnittet 2.2.4, sista punktsatsen talar för undantag från exploatering.

Nu pågår en utredning om att bygga skola på platsen. I kommunstyrelsens handlingar finns dokumentet "Utredningsarbete för placering av ny högstadieskola 2021.11.30". Där framgår att utredningen avser bl a en

skola med "schematiskt fotavtryck" 7 800 m² och en sporthall med motsvarande fotavtryck 1 800 m².

Utan att ha tillgång till ytterligare underlag kan man ändå schablonmässigt beräkna att det kostar 270-320 mnkr att bygga en skola med detta fotavtryck om den byggs i endast ett plan. Kostnaden ökar vid flera våningar. Den årliga kapitalkostnaden vid 7 800 m² blir 16-19 mnkr första året (vid 33 års linjär avskrivning och 3 24 ränta). Härtill kommer kostnader för att inreda och utrusta skolan med allt som behövs för att bedriva undervisning.

Samtliga kostnader ska sedan finansieras genom sänkta kostnader på annat håll i kommunens verksamheter och/eller ökade intäkter. Av stor betydelse för ekonomin är vilken alternativ användning det finns för de skollokaler som överges när den nya skolan startar. En ny sporthall synes dessutom innebära en helt ny kostnad som inte kan mötas av att det finns någon annan sporthall som kan läggas ner.

En ny skola är givetvis en stor och viktig fråga för kommunen, ekonomiskt och på andra sätt. Det mest rimliga är att kommunen slutför skolutredningen och tar ställning till att bygga eller inte bygga en ny skola, innan ÖP fastställs. Det finns inget att vinna på att först rita in en skola i ÖP för att strax därefter konstatera att den inte ska byggas.

Om ingen skola byggs sägs det i samrådshandlingen att området kan planläggas som parkmark. I så fall behöver det klarläggas vilken mark som faktiskt avses. Kartan i förslaget till ÖP är otydlig vad gäller skoltomtens/parkmarkens avgränsning. Det är svårt att avgöra om kartan i förslaget avser samma yta som kartan över skoltomten i de ovan nämnda KS-handlingarna. En planläggning som parkmark får inte begränsa pågående markanvändning i Lund-/Höghultsområdet. Jordbruksmarken måste kunna fortsätta brukas.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Översiktsplanens syfte är att möjliggöra för en hållbar utveckling i ett långsiktigt perspektiv. Dels behöver den ta höjd för förväntad utveckling, exempelvis prognoser för befolkningsförändringar, men den fungerar också som igångsättare och har möjlighet att stimulera en utveckling utöver vad som förväntats. Motivet bakom utpekandet av samtliga utvecklingsområden i översiktsplanen är alltså för att ta höjd för och möjliggöra den utveckling som eftersträvas.

Området som i samrådsversionen kallades för *Planförslag 4* i Vimmerby tätort är i granskningsversionen inte utpekad som ett utvecklingsområde.

Kommunens planer på att uppföra en ny skola på området har förändrats och området är istället utpekade som ett befintligt grönområde med ambitionen att området huvudsakligen ska vara såsom det är idag.

3.43 Yttrande 10

Jag har sedan 2006 använt cykel för pendling nästan dagligen. Undantag då väglaget är för dåligt pga is och snö. Beroende på arbetsplats har det årligen blivit 200-750 mil/år. Jag bor i Storebro och har genom åren pendlat inom Storebro, till Södra Vi, Hultsfred och sedan till Vimmerby. Inom Storebro fungera det bra.

Sträckan Vimmerby - Södra Vi fungerar också bra om man cyklar via Korka och Norra Fågelhem. Söderut till Hultsfred fungerar det bra på gamla Hultsfredsvägen. Problemet är när man når RV23, och speciellt sträckan Storebro-Vimmerby. Den är relativt hårt trafikerad på morgon och eftermiddag med ibland höga hastigheter. Jag och många med mig anser att man inte kan använda denna vägsträcka på ett tryggt sätt för pendling med cykel. Många avstår därför. Jag anser därför att en fullgod cykelväg Sträckan Storebro-Vimmerby skulle ligga högt upp på prioritetlistan. Jag reagerar därför starkt på skrivningen i ÖP2050 under utvecklingsinriktningen / kommunikationer

"I kommunen ska det skapas möjligheter för både en ökad vardagscykling inom orterna och cykelturism mellan orterna, både inom kommunen och mellan kommunerna i omlandet."

Det är givetvis bra med en vardagscykling inom orterna, men vi får inte glömma bort vardagscyklingen mellan orterna! Tänk på oss som bor här hela året. En sträcka på 10 km på ändamålsenliga cykelvägar är högst rimligt avstånd för cykelpendling för väldigt många.

Grundförutsättningen för vardags cyklingen är att det finns bra vägar. Detta främjar miljö, minskar trängsel, stärker folkhälsan mm.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Efter samrådet genomfördes ett fördjupat arbete kring cykelleder i kommunen, både inom och mellan tätorter. Arbetet resulterade i att utpekande av befintliga cykelleder och cykelleder som bör utvecklas lyftes in i översiktsplanens markanvändningskarta. Vilken standard utvecklade cykelleder ska ha är inget som översiktsplanen redovisar men de stråk där utveckling av cykelleder eftersträvas avses arbetas vidare med i kommande trafikstrategi/trafikplan.

3.44 Yttrande 11

I ÖP-förslaget för Tuna tycker jag det saknas industri/verksamhetsmark i närhet till samhället. Det skulle vara värdefullt att ha utpekad mark för det ändamålet, kanske troligast är det småskalig tillverkning som kan bli aktuellt, men ju mer flexibelt desto bättre.

Jag tänker mig att en planering innanför det utpekade bostadsområdet längs Dalgatan, med närhet till dricksvattenanläggningen, eller i bortänden av planområde 2? Finns säkert fler platser där det är tänkbart.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Småskalig tillverkning eller annan verksamhet som inte är störande för omgivningen kan innefattas i mångfunktionell bebyggelse. Översiktsplanen möjliggör därför denna typ av utveckling förutsatt att verksamheten inte är störande för omgivningen.

3.45 Yttrande 12

All mark som upptas av ledningsgator ska återgå till produktiv skogsmark senast vid Översiktsplanens horisont, det vill säga 2050, och ledningar ledas fram på ett mindre ingripande sätt. Motiv: Ledningsgator för luftledning är väldigt ineffektiv markanvändning och inte hållbart. Mark tillverkas inte längre. Skogsmark kommer till bättre nytta när den brukas som skogsmark vilken upptar koldioxid och de produkter som kommer ur en eller flera skogliga omloppstider.

Att kommunen kommer neka nya luftledningar under tiden fram till 2050, och därefter, såvida inte markägare genom frivilliga avtal upplåter sin mark. Kommunen ska alltså avråda från luftledningar med hänsyn till dess ineffektiva markanvändning och förlusten av koldioxidfångst.

Kommentar gällande vision för Vimmerby: Någon-annan-ism – borde det inte vara så att Översiktsplanen beskriver vad Vimmerby kommun erbjuder?

Miljö inkluderar inte klimat.

Var planeras de kommande bostäderna?

Elledning mellan Vimmerby och Kisa – 300 ha!

Vad innebär Mötesstation? Går att stiga på och kliva av på den persontågtrafik som kommer trafikera spåren? Sannolikt inte. Det finns inte mycket kraft av kommunens vision "Vi kan! Vi vill! Vi driver utvecklingen framåt!" med en så låg ambition som att Gullringen ska bli en mötesstation

utan av- och påstigning till år 2050! Mitt yrkande: Gullringen ska bli en station där tåg kan mötas och resande stiga på och av för att påbörja / avsluta en så väl kort som lång resa. Motiv: Gullringen är det närmaste Vimmerby kommun kommer för att attrahera boende och arbete i Linköping. Det är också boende i Gullringen som har mest att vinna på möjligheten till av- och påstigning för resa till centralorten Vimmerby. Tåg är det färdssätt som kommer vara det snabbaste sättet för kollektiva och snudd på även enskilda resor till Vimmerby redan nu, och med stor sannolikhet 2050. Givetvis gäller det omvända – att tåg kommer vara det snabbaste sättet att ta sig till Gullringen från t.ex. Kisa och Vimmerby 2050. Det är också hållbart resande genom att för varje extra passagerare på sträckan delas energiförbrukningen på flera resenärer och det oavsett energislag för tåget. Givetvis är en koldioxidfri energi att föredra, men även den är mest effektiv när den delas på så många resenärer som möjligt.

Vad är naturmark? Varför inte skogsmark? Växande skog är den viktigaste biologiska resursen för att motverka klimatförändringarna. Det är den i särklass och utan konkurrens den största landbaserade koldioxidfångaren i världen!

"Vimmerby kommun tillhör en expansiv region." Vilken region då? Det är väl snarare så att vi är omgivna sins emellan starka regioner som drar och drar och stärker det vakuum som Vimmerby är placerat i.

"Våra kulturmiljöer är viktiga identitetsskapare och en attraktivitet för Vimmerby kommun som ska värnas i utvecklingen." Vad innebär det i praktiken? Vilka projekt tillåts, och vilka kommer att avvisas intill sista blodsdroppe?

"Till detta kan även cykling kopplas och här blir en utveckling av cykelvägar viktig, framför allt mellan orterna, men också inom orterna." Utmärkt kombination med förläggning av elledningar i markkabel. Jag vill föreslå att samtliga luftledningar är markförlagda vid 2050. Stora luftledningar har ingen plats i vårt småbrutna landskap som karaktäriseras av t.ex. Astrid Lindgrens berättelser, och om berättelsen ska vara trovärdig i framtiden så måste ledningarna markförläggas. Anlägg cykelväg och markförlagda elledningar samtidigt. Mina motiv: De behöver ungefär samma bredd. En 130 kV ledning behöver 4 meter i drift. Det blir en bred cykelväg. Genom att vägen bara trafikeras av cyklister och fotgängare så sker ingen åverkan genom tyngd på elledningen, och ledningen kommer också vara väl skyddad mot oavsiktlig grävning, för ingen kan ta fel på ledningens placering. Genom markförläggning återvinns många hundra hektar skogsmark bara i vår kommun. Hundra hektar produktiv skogsmark motsvarar ett

koldioxidupptag beroende på vilken årsmodell av bilar man räknar på kanske utsläppen motsvarande 1000 bilar om året.

Nya större verksamheter och infrastruktur ska välja sådan teknik att minsta möjliga påverkan ställs mot genomförande. Vid anläggning i redan påverkade områden kan ytterligare belastning komma att bedömas blir för stor varvid ny och befintlig infrastruktur måste teknikanpassa sig och ta mindre plats av landskapet i anspråk. Mark är en ändlig resurs och tillverkas inte längre. Motiv: När det gäller t.ex. elledningar som kommer få en än mer ökad betydelse gäller att de kan inte tillåtas omdana vår natur, förutsättningar för företagande, inkräkta på bestämmandet över enskild egendom utan de måste helt enkelt anpassa sig och ta mindre plats i landskapet och finna former för frivilliga avtal där de vill bedriva sin verksamhet. Att bygga och driva elledningar är ingen välgörenhet. Det görs av vinstdrivande aktörer som dessutom opererar på en starkt skyddad marknad och då måste man anpassa sig efter de goda ekonomiska (i princip konkurrensfria) förutsättningarna i sin verksamhetsutövning.

Var syns en kraftledning i luften mest? I ett traditionellt brukat skogslandskap, eller längs en befintlig väg? Mitt svar är att den syns mest i skogslandskapet. Ja, det är inte den egentliga ledningen som syns utan såret i skogslandskapet. En kraftledning i luften längs en väg skapar inte alls samma sår i landskapet. För övrigt har jag redan anfört och motiverat varför Vimmerby kommun inte bör ha en enda kraftledning i luften. Vilka andra anläggningar är det Vimmerby kommun tar höjd för?

”Ny bebyggelse i landsbygderna får inte försvåra möjligheten att driva rationellt jordbruk och skogsbruk/brukande av jordbruksmark eller annan jordbruksverksamhet.” Varför bara bebyggelse? Varför inte elledningar, vindkraftverk, militära övningsfält, solcellparker? Mitt yrkande: En av Vimmerby kommuns viktigaste näringar är turismen knutet till Astrid Lindgrens författarskap. För att den bilden ska vara sann lämpar sig inte stora anläggningar i landskapet. Vimmerby kommun uppmuntrar all verksamhet som smälter in i landskapet.

”Omvandla Storgatan från genomfart till bygata med separat gång- och cykelväg från väg 23/34.” Bygata gör att transporter till och från BoKlok eller annan framtida industri på samma område kommer ta längre tid = dyrare = sämre konkurrensfördelar. Det gäller även omfattande transporter av timmer för skogsbruket. I princip ska allt virke på en sträcka av två mil antingen norr ut till Kisa eller söder ut mot Vimmerby – att då lägga en bygata vid södra utfarten kommer korka till trafiken! Storgatan gör sig bättre som en förbifart än bygata. Mitt yrkande: Storgatan i Gullringen ska behållas som förbifart till centrala Gullringen och vara en naturlig del av f.d.

riksväg 34. Trafiken inom Gullringen, främst fotgängare och cyklister, ska ha möjlighet att finna väg utan att behöva använda Storgatan. Motiv: Utöver vad ovan angivits så har möjligheterna och tryggheten att färdas längs Storgatan för fotgängare och cyklister aldrig varit större än nu tack vare den förlängda och nyanlagda gång- och cykelvägen. Denna skulle möjligen kunna förlängas ytterligare norr ut genom att från vägskalet som går till Stigs konditori & Stationshuset och söder ut på väster sida fylla ut del av området mot ån och dra vägen 2-3 meter väster ut, vilket skulle ge plats för cykelbana på östra sidan. Det är sannolikt en dyr historia men ett sätt att få plats för cykelväg. I nuläget slutar gång- cykelvägen och övergår i en smal trottoar på östra sidan.

Mitt yrkande till Generella ställningstaganden för natur och friluftsliv:
Återvinn ineffektiv användning av ianspråktagen skogsmark för luftburna elledningar senast vid Översiktsplanens tidshorisont, d.v.s. 2050.

Sakfel – vandrarhemmet i Gullringen är inte längre föreningsdrivet. Det ägs (?) och drivs av en entreprenör. Gullringen omskrivs som "Byn". Jag vill påstå att "byn" är fel och "samhälle" är rätt benämning. Kvarndammen beskrivs bäst som att den ligger i de Östra delarna av Gullringen. Norr leder helt fel i tanken, och det är dessutom inte helt korrekt.

På sidan 146 finns en beräkning på hur mycket koldioxid som fjärrvärmeproduktionen beräknas vara värd. Jag saknar samma beräkning om hur mycket den nya luftledningen mellan Vimmerby och Kisa beräknas belasta med när cirka 300 ha produktiv skogsmark tas ur drift och den årliga koldioxidfångsten upphör. Enligt mina egna beräkningar kommer koldioxidfångsten minska med ungefär lika mycket som fjärrvärmens sparar. Enligt tidningsuppgifter hösten 2022 så har E.ON sagt att Vimmerby får 5 gånger högre elnätskapacitet än vad Vimmerby behöver under deras prognoshorisont på 30 år. Det vill säga cirka 2050. Vad ska vi med denna kapacitet till? Och varför ska vi betala för så hög överkapacitet? Ingen ska inbilla mig att vi bara behöver betala för den kapacitet som används utan vi kommer få betala för den kapacitet de har fått tillstånd att anlägga. Mitt yrkande: Att Vimmerby kommun låter en oberoende part beräkna den förlorade koldioxidfångsten av 130 kV-ledningen Vimmerby – Kisa och att det publiceras i ÖP2050 för att också veta verksamhetens belastningar – inte bara verksamhetens förtjänster.

Vad ska vi med Oskarshamn, fjärrvärme m.m. till om elproduktionen ska vara lika stor som hela energianvändningen? Då blir ju fjärrvärmeproduktion värdelös!

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet

Utbyggnaden av Sveriges elnät är av nationell vikt och något som möjliggör en ytterligare elektrifiering av samhället, en stabilare elförsörjning och förbättrade utvecklingsmöjligheter för näringslivet i kommunen. Kommunen är positiv till fortsatt utveckling av elnätet och samråder där lämpligt med berörda parter i frågor om utbyggnad och utveckling av nätet. Kommunen är positiv till markförlagda elledningar och i den mån kommunen har möjlighet att påverka utvecklingen avser kommunen främja utveckling av markförlagda ledningar, detta har tydliggjorts i översiktsplanen som ett ställningstagande. Kommunens bedömning är att vinsterna med utvecklingen av elnätet överväger förlusten av produktionsskogen i det fall elledningarna är luftburna.

Avseende utveckling av Stångådalsbanan i Gullringen är kommunens ambition i första hand att verka för att möjliggöra mötesspår. Mötesspår i Gullringen möjliggör en högre turtäthet längs sträckan, något som kommunen arbetar för. Mötesspår i Gullringen möjliggör för en framtida mötesstation med tågstopp, något som kommunen också är positiv till. Om och när tågstopp i Gullringen blir aktuellt är dock beroende av etablering av mötesspår, varpå kommunen i första hand fokuserar på att möjliggöra det. Ett tågstopp i Gullringen ses som en styrka för orten och kommunen som helhet.

Avseende kulturmiljöer redovisar översiktsplanen att ett kulturmiljöprogram ska tas fram. Kulturmiljöprogram ska bidra till att skydda, bevara och framhäva värdefull kultur i kommunen.

Ställningstagande om Storgatan i Gullringen avseende omvandling till bygata har justerats och fokus ligger istället på att utveckla Storgatan med en separerad gång- och cykelväg från riksväg 23/34.

Mindre justeringar och revideringar i texter har gjorts utifrån yttrandet för ökad tydlighet och korrekt information.

3.46 Yttrande 13

Barnets rättigheter

Det är bra att det görs en tydlig åtskillnad mellan "barnperspektivet och barnens perspektiv" då det är två olika saker. Bra också att barn (och unga) fått vara med i den dialog som bland annat varit underlag för samrådshandlingen. Skulle vara spännande att veta vilka spår det satt.

Givet att det handlar om Vimmerby kommun och den vikt kommunen, på ett övergripande plan, lägger vid att vara "barnens stad" borde ett "ställningstagande beträffande barn/unga/ barnets rättigheter vara på sin plats. Här är platsen att slå fast hur principen om "barnets bästa" hanteras i den framtida planeringen. I mina ögon en viktig princip för vägledning i små som stora frågor.

För övrigt nämns "barn" bara 27 gånger i hela dokumentet.

Kommunens svar:

Texter om barn och unga har utvecklats ytterligare och tydligare ställningstaganden har gjorts kring dessa aspekter.

Idrott/fritid

Idrott och fritid är genomgående styvmoderligt behandlat (inte helt ovanligt i ÖP-sammanhang). I synnerhet i de framåtblickande delarna där det knappast syns alls. I Handlingsplan - som är ett viktigt avsnitt - nämns det inte alls. Under dialog och samverkan, t ex, borde väl föreningslivet/idrotten finnas med eller varför inte det lite vidare begreppet det civila samhället (ingen nämnd, ingen glömd).

Idrott nämns 20 gånger i hela dokumentet. Som jämförelse nämns kultur 173 gånger.

I avsnitt 2 Planförslag, 2.1 Utvecklingsinriktning Vimmerby översiktsplan, nämns ordet idrott inte alls; måste åtgärdas

I avsnitt 2.3 Staden och orterna (s 22-49) görs en genomgång av kommunens tätorter, vilken bl a innehåller den för varje ort återkommande rubriken framtida utveckling; ingenstans nämns idrott; finns inga framtidsplaner för idrotten?

I avsnitt 2.5 tematiska ställningstaganden, 2.5.2 Ställningstagande för service "har idrottsutbud" smugit sig in; men inte lätt att hitta; idrott och fritid är värt ett eget tema/egen rubrik

I avsnitt 3 Förutsättningar, 3.5.5 fritidsverksamhet, beskrivs ett mycket fragmentariskt och godtyckligt urval av verksamheter och anläggningar; detta bör utvecklas rejält; också därför att "fritid" också är så mycket mer än idrott

I avsnitt 4 Handlingsplan saknas idrott och fritid helt; inga styrdokument beträffande idrott och fritid nämns; i den del som handlar om dialog och samverkan saknas såväl idrottsföreningar som föreningar i allmänhet; detta måste åtgärdas

Ett "ställningstagande" saknas för idrott/fritid.

Noteras med tillfredsställelse att cykel/cykling har fått stort utrymme i samrådshandlingen. En sökning i dokumentet på "cyk" ger 127 träffar.

Kommunens svar:

Översiktsplanen har sedan samrådet tydliggjorts med utpekade grönområden i samtliga orter, där exempelvis idrottsplatser utomhus inkluderats. Texter om rekreation, friluftsliv samt idrotts- och fritidsverksamhet har belysts, utvecklats och stärkts där bland annat fler ställningstaganden har lyfts in i avseende dessa teman. Syftet med de utvecklade texterna och tillkommande ställningstagandena är för att stärka dessa värden.

En översiktsplans uppgift är att fokusera på den fysiska planeringen - så som markanvändningen och utformandet av allmänna platser. Översiktsplanen som verktyg möjliggör idrotts- och fritidsutövande genom att säkerställa att det finns plats för olika typer av aktiviteter. Frågor som rör föreningsverksamhet inom kommunen är något som översiktsplanen inte har rådighet över. Översiktsplanen har dock tydliggjorts med att samverka med föreningslivet är viktigt i det fortsatta arbetet med kommunens fysiska planering.

Folkhälsa

Hur frågan om folkhälsa - en uppenbar hållbarhetsfråga ekonomiskt och socialt - hanteras i samrådshandlingen är svårt att säga något om utan en djupare analys.

Noteras dock att en sökning på "folkhäls" ger fem(!) träffar i hela handlingen, varav tre ingår i namn på olika styrdokument. Denna enkla analys avslöjar i värsta fall ett negligerande av den folkhälsa som måste betraktas som en oerhört viktig.

De två träffar som inte rör styrdokument kopplar ihop folkhälsa med fysisk aktivitet, vilket i och för sig är rätt, men folkhälsa är så mycket mer.

I folkhälsofrågan ligger ju bland annat att skjuta upp vårdbehov, att undvika att unga (och andra) människor kan slippa att hamna i behov av stöd och omsorg i olika former.

Kommunens svar:

Texter om folkhälsa har utvecklats ytterligare och tydligare ställningstaganden har gjorts kring dessa aspekter.

Förtätning

Ordet förtätning används 27 gånger i handlingen. I min värld är det ett "storstadsord" och en dogm som gått över styr. Medveten om att det förstås finns olika skolor hävdar jag ändå att det finns seriösa experter som hävdar att detta tagits alldeles för långt på alltför många håll (till exempel i huvudstaden).

Förtätning och småstad är för mig en paradox. Låt småstaden Vimmerby vara den "luftiga" stad den är med sina "håligheter" som, enligt undertecknad, inte stör det allra minsta. Tvärtom tror jag att det bidrar till stadens/orternas attraktivitet. Vimmerby stad behöver inte "läkas", åtminstone inte i detta avseende.

(pratade med en inflyttad för en tid sedan som köpte hus intill en lucktomt, mycket för att det låg bredvid just en sådan, men som också just därför blev mycket besviken när den så småningom skulle bebyggas)

I den mån behovet av mark för bostäder är stort torde det kunna lösas ändå. Planen som helhet anger ju områden för mer än 1 000 bostäder. I det perspektivet torde ev "lucktomter" vara en marginell fråga.

Låt "lucktomterna", där det är möjligt (finns sådana platser) vara platser för spontanlek, viloplatser i form av fickparker, offentlig konst etc etc.

Kommunens svar:

Ett nytt ställningstagande har tillkommit sedan samrådet med avsikt att tydliggöra hur förtätning ska hanteras i den framtida samhällsutvecklingen. Ställningstagandet säger att hänsyn tas till platsens identitet och funktion, natur- och kulturvärden, gestaltning, stadsbild, genomförbarhet och värden för rekreation. Förtätning ska vara ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samt ska bidra till en ökad attraktivitet. Om förtätning är lämpligt bedöms i varje enskilt fall.

Antalet bostäder

Mark markeras i handlingen för mer än 1 000 bostäder i Vimmerby och ca 1 400 i hela kommunen. Medelhushållet i Vimmerby har (som på de flesta håll) lite drygt två personer per hushåll. Det skulle innebära nästan 3 000 ytterligare invånare i Vimmerby kommun till 2050, vilket ska ses i ljuset av

SKR:s och SCB:s befolkningsprognoser som istället landar på ca 1 000 färre invånare redan till 2040.

Bra, förstås, att tänka positivt och att ha förhoppningar om framtiden, men kanske med måtta.

Inte bra heller – även om ÖP inte är tvingande – att ”muta” in mark som kanske kunde användas till annat. Ett sådant exempel är Wimer Bike Park.

Kommunens svar:

Översiktsplanens syfte är att möjliggöra för en hållbar utveckling i ett långsiktigt perspektiv. Dels behöver den ta höjd för förväntad utveckling, exempelvis prognoser för befolkningsförändringar, men den fungerar också som igångsättare och har möjlighet att stimulera en utveckling utöver vad som förväntats. Översiktsplanen kan därför bidra till att vända den negativa befolkningstrenden som vissa prognoser visar.

Kvalitet och kvaliteter

Ordet kvalitet hittar datorn 90 gånger i samrådshandlingen (rensat från miljökvalitetsnorm). Vattenkvalitet är en viktig kvalitet som lyfts fram. I övrigt används ordet kvalitet/kvaliteter i ganska svepande ordalag utan vidare bestämmingar av vilka kvaliteter det är som eftersträvas. Möjligen finns fler bestämmingar av detta än vad jag ser (kräver mycket noggrann läsning).

Kanske vore det ändå på sin plats med ett ställningstagande kring ”kvalitet”: Vilka kvaliteter ska i framtiden präglade tillståndet i staden, övriga tätorter och landsbygden.

Några exempel på övergripande kvalitetsrelaterade frågor är jämställdhet (nämns 9 gånger, varav några i dokumentnamn) och funktionshinder (”funktionshi” ger 3 träffar, varav två i namnet på styrdokument), begrepp som lyser med sin frånvaro. Och det duger väl inte!

Se också över användningen av ordet jämställdhet som inte är detsamma som jämlikhet. Anar på något/några ställen att det kanske är det senare som avses.

Kommunens svar:

Översiktsplanen med tillhörande bilagor har utvecklats kring sociala värden och kvaliteter, både genom löptext och ställningstaganden.

Det gröna (f ö en kvalitet)

Grönt är viktigt för människans välbefinnande. "Grön" nämns också 190 gånger i handlingen.

Vimmerby stad och dess orter befinner sig formligen i ett hav av grönt (och blått med alla sina sjöar och vattendrag). Från torget i Vimmerby finns det ingen del av detta "gröna hav" som ligger längre bort än 2 km och för de allra flesta är det betydligt närmare än så. Kanske är talet om "gröna kilar" viktigt, men är det inte mer av en storstadsvokabulär? Grönt i form av parker i olika format och storlek kan det inte bli för mycket av.

Vill slå ett särskilt slag för utemiljö och det gröna när det gäller äldre- och omsorgsboende där jag tror att det är särskilt viktigt med nära och mycket hög tillgänglighet till gröna rum och ytor/mark där man tryggt kan röra sig, även om det går långsamt och lite "stappligt". Vimar/ Borghaga är ett bra exempel på det. Men hur är det för boende i Granen?

Kommunens svar:

En övergripande inriktning i översiktsplanen är att grönska och grönstruktur i kommunens orter ska stärkas och utvecklas.

Frågan kommer att belysas ytterligare i kommande arbete med en grön- och blåstrukturplan.

Stångån och vattnet

Under ganska många år nu har vatten och "waterfronts" varit populärt för stadsplanerare.

Vatten nämns för övrigt 645 gånger i handlingen.

Utan att kunna gå igenom alla dessa omnämningen är känslan att det då ofta handlar om "vatten" som livsmedel och som viktig naturresurs i olika avseenden samt i anslutning till resonemang kring klimat, översvämning etc.

Vatten som ett förskönande inslag i miljön är inte lika framträdande, även om det berörs i avsnitt om LIS-områden.

Stångån kunde gärna få en rejäl ansiktslyftning som den fina vattenväg det där? Kunde den någonstans vidgas till att här och var utgöra rejäla riktigt stadsnära vattenspeglar? Fanns det inte för många år sedan idéer (vilda kanske) om en fungerande vattenväg från ALV och norrut genom Krön?

I staden kanske något skulle kunna göras i Källängsparken? Ta fram bäcken i Kungsparken?

En liten, men oftast sumpig och ful vattenspegel finns helt nära Vimar/Borghaga. Skulle den kunna rustas upp?

Kommunens svar:

Sedan samrådet har den grönplan som avsåg tas fram utvecklats till en grön- och blåstrukturplan där även vatten och vattendrag berörs. På detta sätt kommer frågan om vatten i samhällsplaneringen få ett ytterligare fokus.

Ställningstagande om att dagvatten ska ses som ett förskönande inslag vid samhällsplanering har också tillkommit.

Kulturmiljöer och cykling

Cykling nämns många, många gånger i handlingen. Bra! Det finns ju ett närmast oändligt antal km gamla lands- och grusvägar i kommunen. Många gamla "kulturvägar" anar jag när jag själv cyklar runt i skogarna. Ta fram dessa, rusta upp dem och gör dem till ännu mer fantastiska cykelvägar tillgängliga också för dem som inte far fram på MTB eller gravelcykel. Till "kulturvägarna" bör inte minst de gamla banvallarna räknas. Sådana har många kommuner insett värdet av och rustat upp. Oftast lättcyklade!

Språk och grafiska val

Noterar att läsbarhetsindex ligger ganska högt (ofta över 50 och för några delar nära 60), vilket klassas som svår byråkratisk text om än ok för just "byråkratspråk". Läsanvisningen i sig landar ironiskt nog på 58.

Det är ju lite synd när allmänheten bjuds in att tycka till om redan i sig komplexa frågor.

Läsningen blir inte lättare av valet av typsnitt (en grotesk), vilket över huvud taget inte ska användas i längre, löpande texter. Noterar dock att den digitala handlingen är rätt ute med ett läsbart typsnitt (antikva). Det är som det är nu, men bör betänkas i framtiden och vid framtagandet av slutversionen.

Läge då också att punktlistorna (som är bra) förses med mellanrum mellan punkterna/raderna.

Rubrikerna hänger i flera fall mitt mellan styckena, vilket bör ses över.

Kanske ska liknande framtida projekt också överväga att ta fram en "populärversion" av den handling som det ska tyckas om, dvs ett kortare, sammanfattat dokument (fokus på plandelen) som språkligt är anpassat till målgruppen.

Kommunens svar:

Kommunens ambition är att översiktsplanen ska vara tydlig och läsbar för så många som möjligt. Det är oundvikligt att ett

så omfattande dokument som en översiktsplan medför viss minskad läsbarhet. Arbetsprocessen är lagstadgad och innehåller påverkas av flera olika lagar, direktiv och regler samtidigt som den också får en påverkan på samhällsutvecklingen.

Granskningsversionen av översiktsplanen (PDF-versionen) är anpassad efter kommunens grafiska profil. Det pågår diskussioner om att ta fram en populärversion av översiktsplanen efter antagande men något beslut är ännu inte fattat.

Struktur

Några reflektioner kring struktur och ordning.

Tematiska ställningstaganden uppfattar jag som överordnade det som specifikt ska prioriteras i de olika orterna (2.3); som en slags principer inom olika verksamhets/frågeområden.

I min värld är detta därmed en slags strategiska principer som är vägledande för det senare. Därmed bör de också slås fast först.

Troligen (en känsla igen) skulle detta också kunna korta dokumentet genom att ta bort upprepningar. Och kanske skulle det också kunna bidra till ökad stringens i själva "plan"-delen.

Oavsett var de tematiska ställningstagandena presenteras vore det en välgärning att presentera dem i samma struktur som Vision för Vimmerby. Det skulle skapa en mycket tydlig koppling till det dokument som var avsett att vara en vision som ledning för andra styrdokument som t ex ÖP. Det skulle tydliggöra styrningen och den röda tråden på ett välbehövligt sätt. Liksom tydligt visa hur visionen faktiskt varit styrande för översiktsplanen.

Totalt sett fylls samrådshandlingen till en mycket stor del av "nuläge" och betydligt mindre av "plan".

Det blir tydligt i t ex genomgången i avsnitt 2 Planförslag; 2.3 Staden och orterna där inledningen genomgående består av historik och fakta, dvs nuläge. Detta borde i stället presenteras i avsnitt 3 Förutsättningar.

Texten här "vinglar" också lite mellan olika tempus, vilket gör att det inte alltid är helt enkelt att särskilja vad som är nuläge och vad som är önskat läge (egentligen en språkfråga), mål eller åtgärd.

Generellt sett, men i första hand när det gäller 2.3 Staden och orterna, föreslår jag att detta skrivs konsekvent i presens och därmed kan läsas

som "berättelsen om Vimmerby 2050". Det blir därmed också en tydlig målbild (så kallade tillståndsmål) att stämma av mot vid vilken tidpunkt som helst under resan de närmaste 27 åren.

Kommunens svar:

Översiktsplanens struktur har förändrats markant sedan samrådet. Förutsättningar har bland annat lyfts ut som en bilaga till översiktsplanen istället för att vara inbäddad i den. Målet med förändringen är att skapa en tydligare särskildring mellan vad som är planen framåt och vad som är underlag och dagsläge. Att helt särskilja förutsättningar från själva översiktsplanen är dock svårt och viss överlappning kan inte undvikas. I den digitala StoryMap-versionen har strukturförändringen medfört att bilagan med Förutsättningar redovisas som en egen StoryMap.

Flera texter har sedan samrådet setts över med syfte att få en tydligare röd tråd och undvika onödiga upprepningar. Vissa upprepningar är dock svåra att undvika då översiktsplanen är så pass omfattande där flera teman och aspekter går in i varandra. Uppprepningar har i dessa fall bedömts som nödvändiga för att säkerställa att översiktsplanen är tydlig i de olika delarna och för att minska risken att information eller ställningstaganden missas.

Övrigt

Till slut några detaljer och sakfrågor som "ögat" råkat hamna på.

En karta visar bensinstation i Tuna. Tror den är nedlagd.

Och apropå bensin ... Söker på "ladd" och får tre träffar på fladdermöss och tre på laddinfrastruktur/laddstolpar. Känns lite väl nedtonad och där det står lite lamt uttryckt. Biogas hittar jag inte alls. Dock biobränsle, men då i fråga om fjärrvärme Är detta helt ute?

Och på energispåret: vindkraft nämns ca tre gånger oftare än solenergi. I båda fallen är ju markfrågan, bland annat, central. Senast idag (19 feb) lästa jag i lokala media om just solenergi/solcellsparker och var de kan placeras. Det finns redan beslutade riktlinjer för vindkraft, men de riktlinjer som anges i samrådshandlingen för solenergi är kortfattade, tunna och inte minst till en hygglig del kopierade från bland annat Hässleholms ÖP (finns det mer sånt?). Lite svårt också att se vilket som är Vimmerby kommuns vägval här.

I handlingen står att det finns idrottshallar i Vimmerby och Södra Vi. På vimmerby.se anges många fler idrottshallar i fler orter. Kanske en definitionsfråga!?

Så här står det på ett ställe: "De orter som utgör tätorterna i Vimmerby kommun är Tuna, Gullringen, Södra Vi, Frödinge och Storebro." Tänker att sådant kan förändras över tid och att det bör markeras att det gäller vid planens framtagande. Finns säkert fler liknande exempel. Kan ju slås fast med viss emfas i inledningen (en gång för alla) bara för att vara jättetydlig.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Mindre justeringar och revideringar i texter har gjorts utifrån yttrandet för ökad tydlighet och korrekt information.

Översiktsplanen har kompletterats med ambitionen om att ta fram en handlingsplan för laddinfrastruktur i kommunen. Handlingsplanen ska utreda och analysera behov av laddinfrastruktur samt ska ta fram konkreta åtgärder som stegvis genomförs enligt handlingsplanen.

Texter och riktlinjer för sol- och vindkraft har utvecklats ytterligare sedan samrådet.

3.47 Yttrande 14

Vi ser positivt på att ett LIS-område bildas längs kröns östra strand, bland annat för att möjliggöra utveckling av Kröngårdens verksamhet, som ligger inom strandskyddat område.

Föreslaget LIS-område är idag ca 45 hektar, varav 20% i norra delen redan är exploaterat, 30% är befintlig tomtmark och 35% är jordbruksmark. Det innebär att av det föreslagna LIS område återstår ca 15%.

Vi konstaterar att med föreslaget LIS-område missar man helt mål och syfte, och föreslår därför att området utökas längre söder ut (enligt bif karta).

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Efter samrådet har LIS-området vid Krön tagits bort och delvis ersatts av *Utvecklingsområde 1, mångfunktionell bebyggelse*, vilket möjliggör för bland annat bostadsutveckling vid södra delen av Krön. Denna revidering bedöms mer lämplig utifrån det tätortsnära läget och intention att växa norrut. De markområden som omfattades av LIS-området i samrådsversionen och som inte pekas ut som *Utvecklingsområde 1, mångfunktionell bebyggelse* i granskningsversionen bedömdes efter vidare studier inte var lämpligt för utpekande av LIS. Detta då berörda markområden antingen består av primärt jordbruksmark eller redan är planlagd för ny bostadsbebyggelse.

3.48 Yttrande 15

Föreslagna LIS-områden

Synpunkter på ÖP2050, punkt 2.6.2 sid 66 ff.

I ÖP 2007/2013 fanns det 12 områden, i ÖP2050 finns det 9 området. I texten (ÖP2050, 2.6.2) antyds att en anledning är att "många (områden) kvarstår oexploaterade och inte har bidragit till landsbygdsutvecklingen".

Ett av områden som var med tidigare, men tagits bort är St. Holmsjön, vilket jag anser vara ett hinder för landsbygdsutvecklingen i kommunen. Området

fyller de kretiner som är uppsatta och lämpar sig väl. Att området hittills inte exploaterats betyder inte att det är oviktigt för landsbygdsutvecklingen. Enbart möjligheten till en strandnära bebyggelse på området bidrar till bygdens framtida möjligheter att över generationer förvalta omkringliggande skogsmarker. Även en genomförd exploatering här främjar givetvis utveckling i ännu högre grad. Att området fortsatt utpekats som ett LIS-område gynnar även Vimmerby kommuns syn på att bidra till framtida positiv landsbygdsutveckling, all den gång jag inte kan se något hinder att behålla området som LIS.

Området bör därför återinföras i sin helhet (jämför med tidigare ÖP) som ytterligare ett område utöver de 9 som föreslagits (se bifogad utdrag). I den litteratur jag tagit del av känner jag mig styrkt i min uppfattning, även så i det betänkande som kom så sent som 2020/2021 året (SUS-2020:78) där man ville ha en ytterligare förenkling.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Området har sedan samrådet lyfts in som ett LIS-område likt det tidigare var utpekad.

3.49 Yttrande 16

[Inkommit via kartverket i översiktsplanen]

LIS-område föreslås på Råhällsängen intill Bodasjön på fastigheten Perstorp 1:2. Denna plats är mycket lämpad som bostadsområde. Sjönära och nära tätorten Vimmerby. Naturnära och en fin livsmiljö.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. Sedan samrådet för översiktsplanen har ett negativt planbesked lämnats för detta område och området lyfts därför inte in som ett LIS-område eller utvecklingsområde.

Yttrande 17

Borstingen

Redan i slutet av maj 2022 började jag en bra morgonrutin. Jag är morgonmänniska och vaknar utan väckarklocka vid sextiden. Så långt fram på året har det redan varit ljusst ett par timmar.

För att inte störa min man som gärna kan sova till halv nio åt jag en rejäl frukost. Om vädret var lämpligt cyklade jag ut till den lilla sjön Borstingen. Den gömmer sig bakom en skogsidå på vänstra sidan om stora Västerviksvägen.

Jag bor på Drottninggatan vid korsningen med Loarpsgatan. Först åker jag i de lugna kvarteren förbi Kungsparken och polishuset och kommer efter några minuter fram till korsningen vid Tempos parkering. Här måste man verkligen se upp, för sikten är noll. Det är bara ett par hundra meter till Storgatan, och därifrån är det cykelbana ända ner till Hörestadhult. Heder åt Trafikverket som passade på att anlägga den när den nya sträckningen av RV40 kom till.

Det är så skönt att vara avskärmd från trafiken med staket. Så dags på morgonen är det mycket trafik på den stora vägen. Många lastbilar med långa tunga släp i båda riktningarna. Gott om personbilar vilkas förare är på väg till jobbet, kanske i sista minuten.

Vid Hörestadhult som en gång i världen var ett ålderdomshem övergår cykelbanan till den gamla väg 33. Där byggdes ett antal nya hus för några år sedan. Lite gömd vid ett par soptunnor viker en liten grusväg in till vänster, och snart ser man bilparkeringen för eventuella badgäster.

Från parkeringen går en lång trappa ner mot sjön. Den är inte bekväm för vuxna personer. Handledaren sitter för lågt. Kanske är den designad för barn.

Jag som kommer på cykel föredrar en gångstig genom skogen. Den är också ganska brant, men jag brukar släpa med mig cykeln ner till själva badplatsen. Det är så skönt att ha den inom synhåll.

Jag tror att badplatsen och bryggan och de bekvämligheter som utgörs av TC är kommunens ansvar. Det finns ett par byggnader också som bastuklubben äger. Det enda jag saknar är någon form av omklädningsrum. I år har det kommit upp en skylt om tider för bastubad, och att nakenbad kan förekomma.

När jag kommer ner till sjön, lagom andfådd efter sex kilometers cykling, klär jag snabbt om mig, och sätter mig längst ut på bryggan.

Jag tar in den lilla sjöns skönhet med alla sinnen. Rent vatten, många gånger spegelblankt. Molnen på himlen som är olika från dag till dag. Jag tror att flygplanen till Köpenhamn passerar över Vimmerbytrakten och lämnar långa, vita spår efter sig.

En gång när jag satt så där och mediterade och tittade i vattnet, fick jag se något som liknade en lång brun orm. Den kom fram under bryggan, slingrade sig och blev längre och längre.

Till slut förstod jag att det var en spegelbild av en sån där strimma efter ett flygplan. Vattnet i sjön är ganska mörkt och därför såg ormen brun ut.

De första gångerna jag åkte ner till sjön hade jag en termometer med mig. Den visade blygsamma 14 grader. Då nöjde jag mig med att solbada. Nästa gång var det varmare 15 grader. Då kom jag i, även om simturen blev ganska kort.

För det mesta har jag varit ensam vid badet, alltså inga fler badande, men gott om fåglar är det. Längre ut i sjön är det ett grund. Där brukar måsar hålla till. På bryggan trippar ofta en liten sädesärta.

En, säger en gång, fick jag höra göken gala. Det var ganska långt fram på sommaren. En andmamma med ett gäng dunbollar i sällskap har kommit simmande till en liten vassrugge alldeles bredvid bryggan.

Mina verkliga favoriter är en gåsfamilj, som tydligen haft sitt bo på andra sidan en udde. Nästan varje dag har de kommit simmande. Först pappa gås som spanar efter faror hela tiden. I år hade han åtta gässlingar i släptåg, och sist mamma gås, som ser till att ingen blir efter.

Vi kommer bra överens. De landade längst bort på gräsplanen och började beta. De brydde sig inte alls att jag fanns i närheten.

En morgon kom en lösspringande hund ner till badet. Det går inte att beskriva hur fort gässen kom i vattnet och simmade utom räckhåll för hunden.

En annan morgon var jag redan ute och simmade längs stranden. På tillbakavägen till bryggan simmade vi ikapp. De vann naturligtvis.

En morgon lite senare när ungarna blivit större, kom de också fram till mig. Plötsligt började alla flaxa med vingarna och höjde sig en kort stund över vattnet. Det var som om ungarna ville säga:

”Titta på oss, vi kan också flyga.”

När vi kom in i början av hösten, har jag varken sett änder eller gäss. Kanske drar de sig mot havet i september.

När jag läste artikeln i Vimmerbytidningen 23/2 blev jag orolig.

Snälla, tänk er noga för när det gäller byggnation vid Borstingen. Där finns det mycket värdefull natur, ett finns bad och alltsammans tillgängligt för icke bilburna Vimmerbybor.

Kommunens svar

Kommunen tackar för yttrandet. I framtida detaljplanearbete kommer möjlighet ges att vara med och påverka utvecklingen av ny bostadsbebyggelse vid Borstingen. I samband med detaljplaneläggning kommer även området att utredas djupare avseende bland annat natur- och rekreationsvärden.